

The copyright © of this thesis belongs to its rightful author and/or other copyright owner. Copies can be accessed and downloaded for non-commercial or learning purposes without any charge and permission. The thesis cannot be reproduced or quoted as a whole without the permission from its rightful owner. No alteration or changes in format is allowed without permission from its rightful owner.



KAJIAN TENTANG TADBIR URUS DAN RISIKO DALAM PERHUBUNGAN
TERHADAP PERKONGSIAN MAKLUMAT DI KALANGAN PENGUSAHA
STESEN MINYAK LUAR BANDAR DI MALAYSIA



AZIZI BIN ROMLI

92930

UUM
Universiti Utara Malaysia

DOKTOR PENTADBIRAN PERNIAGAAN

SEPTEMBER 2019



OTHMAN YEOP ABDULLAH GRADUATE SCHOOL OF BUSINESS
UNIVERSITI UTARA MALAYSIA

PERAKUAN KERJA TESIS / DISERTASI
(Certification of thesis / dissertation)

Kami, yang bertandatangan, memperakukan bahawa **AZIZI BIN ROMLI**
(We, the undersigned, certify that) _____

calon untuk Ijazah **DOCTOR OF BUSINESS ADMINISTRATION**
(candidate for the degree of) _____

telah mengemukakan tesis / disertasi yang bertajuk:
(has presented his/her thesis / dissertation of the following title):

**TADBIR URUS PERHUBUNGAN DAN RISIKO PERHUBUNGAN TERHADAP PERKONGSIAN
MAKLUMAT DI KALANGAN PENGUSAHA STESYEN MINYAK LUAR BANDAR DI MALAYSIA**

seperti yang tercatat di muka surat tajuk dan kulit tesis / disertasi.
(as it appears on the title page and front cover of the thesis / dissertation).

Bahawa tesis/disertasi tersebut boleh diterima dari segi bentuk serta kandungan dan meliputi bidang ilmu dengan memuaskan, sebagaimana yang ditunjukkan oleh calon dalam ujian lisan yang diadakan pada:
15 Januari 2019.

(That the said thesis/dissertation is acceptable in form and content and displays a satisfactory knowledge of the field of study as demonstrated by the candidate through an oral examination held on:
15 January 2019.

Pengerusi Viva : **Assoc. Prof. Dr. Zahiruddin Ghazali**
(Chairman for Viva)

Tandatangan
(Signature)

Pemeriksa Luar : **Prof. Dr. Abu Bakar Sade**
(External Examiner)

Tandatangan
(Signature)

Pemeriksa Luar : **Prof. Dr. Mokhtar Muhammad**
(Internal Examiner)

Tandatangan
(Signature)

Tarikh: **15 Januari 2019**
(Date)

Nama Pelajar
(Name of Student)

: Azizi bin Romli

Tajuk Tesis / Disertasi
(Title of the Thesis / Dissertation)

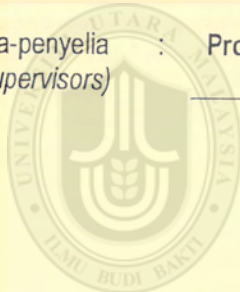
: Tadbir Urus Perhubungan dan Risiko Perhubungan Terhadap
Perkongsian Maklumat di Kalangan Pengusaha Stesyen Minyak Luar
Bandar di Malaysia

Program Pengajian
(Programme of Study)

: Doctor of Business Administration

Nama Penyelia/Penyelia-penyelia
(Name of Supervisor/Supervisors)

: Prof. Dr. Shahimi Mohtar



Tandatangan
(Signature)

: Assoc. Prof. Dr. Mohamad Ghozali Hassan

Tandatangan
(Signature)

Universiti Utara Malaysia

KEBENARAN MERUJUK

Tesis ini dikemukakan sebagai memenuhi keperluan pengurniaan Ijazah Doktor Pentadbiran Perniagaan daripada Universiti Utara Malaysia (UUM). Saya dengan ini bersetuju membenarkan pihak perpustakaan Universiti Utara Malaysia mempamerkannya sebagai bahan rujukan umum. Saya juga bersetuju bahawa sebarang bentuk salinan sama ada secara keseluruhan atau sebahagian daripada tesis ini untuk tujuan akademik perlulah mendapat kebenaran daripada Penyelia Tesis atau Dekan Othman Yeop Abdullah Graduate of Business terlebih dahulu. Sebarang bentuk salinan dan cetakan bagi tujuan komersial adalah dilarang sama sekali tanpa kebenaran bertulis daripada penyelidik. Pernyataan rujukan kepada penyelidik dan Universiti Utara Malaysia perlulah dinyatakan jika rujukan terhadap tesis ini dilakukan.

Kebenaran untuk menyalin atau menggunakan tesis ini sama ada secara sebahagian atau sepenuhnya hendaklah dipohon melalui:

Dekan
Othman Yeop Abdullah Graduate School of Business
Universiti Utara Malaysia
06010 UUM Sintok
Kedah Darul Aman
Malaysia

ABSTRAK

Salah satu Dasar Ekonomi Baru (DEB) ialah untuk memperbanyakkan pembangunan luar bandar dan merapatkan jurang ekonomi di antara kawasan bandar dan luar bandar. Kepentingan industri peruncitan petroleum di luar bandar dalam membekalkan komoditi sumber bahan api, merupakan daya penggerak kepada aktiviti-aktiviti penjanaan ekonomi di kawasan luar bandar. Isu rantai bekalan minyak luar bandar di Malaysia perlulah ditangani secara efektif dan efisien untuk memastikan ketersediaan bekalan sepanjang masa. Amalan perkongsian maklumat antara pembekal dan peruncit merupakan proses yang kritikal bagi menjamin keselarasan dalam pengurusan rantai bekalan. Bagi menjelaskan isu perkongsian maklumat dalam rantai bekalan, satu kerangka kajian dibangunkan untuk menghuraikan hubung kait antara tadbir urus perhubungan dengan perkongsian maklumat melalui peranan pengantaraan risiko perhubungan. Pengujian kerangka kajian dilakukan menggunakan kaedah soal selidik iaitu sebanyak 162 borang soal selidik telah diedarkan kepada pengusaha stesen minyak luar bandar di Malaysia. Sebanyak 65 borang soal selidik dipulangkan dan dapat digunakan untuk fasa penganalisan menggunakan pendekatan statistik deskriptif dan statistik inferens. Dapatan kajian menunjukkan bahawa tahap perkongsian maklumat adalah pada kadar sederhana tinggi. Sementara itu, tadbir urus perhubungan merupakan peramal sederhana terhadap perkongsian maklumat tetapi mempunyai pengaruh terhadap perkongsian maklumat melalui pengantara risiko perhubungan. Hal ini menunjukkan perlunya tadbir urus perhubungan yang menitikberatkan isu risiko perhubungan supaya dapat menyumbang kepada perkongsian maklumat. Ujian pengaruh pengantara yang telah dijalankan membuktikan bahawa risiko perhubungan bertindak terhadap pengantara separa hubungan tadbir urus dan perkongsian maklumat dengan pengaruh yang signifikan dimensi kecenderungan hubungan. Kajian juga mendapati tadbir urus perhubungan yang difokuskan kepada keakraban hubungan tahap tinggi boleh menjadi pemangkin kepada peningkatan prestasi perkongsian maklumat. Hasil kajian ini diharapkan dapat menyumbang ke arah percambahan ilmu berkaitan perkongsian maklumat dalam rantai bekalan kepada dunia akademik dan membantu pemain industri dalam pelaksanaan pengurusan rantai bekalan yang lebih efisien dan efektif melalui perkongsian maklumat.

Katakunci: Perkongsian Maklumat, Tadbir Urus Perhubungan, Risiko Perhubungan dan Pengusaha Stesen Minyak Luar Bandar

ABSTRACT

One of the New Economic Policy (NEP) is to increase rural development and to bridge the economic gap between the urban and rural areas. The importance of the rural petroleum retailing industry in supplying fuel sources is the driving force for economic activity in the rural areas in Malaysia. Issues concerning the rural oil supply chain in Malaysia needs to be addressed effectively and efficiently to ensure timely supply. Practicing information sharing between suppliers and retailers is a critical process to ensure alignment in the supply chain management. To address the issue of information sharing in the supply chain, a research framework was developed to delineate the relationship between relational governance and information sharing through the role of mediating relational risk. The testing of research framework was conducted using the questionnaire which 162 questionnaires were distributed to rural petrol station operators in Malaysia. Of these, only 65 questionnaires were returned and could be used for the data analysis phase. The data were analyzed using descriptive statistical approaches and inferential statistics. The findings show that the level of information sharing is at a moderate pace. Meanwhile, relational governance is a simple predictor of information sharing but has an influence on information sharing through relational risk mediator. This demonstrates the need for relational governance to focus on relational risk issues in order to contribute to information sharing. Findings also showed that relational risk acts as partial mediator between relational governance and information sharing with significant influence. Relational governance dimensions of connectedness, can be the catalyst for improved information sharing performance. The results of this study are expected to contribute towards the proliferation of knowledge - related information sharing in the supply chain to the academic and industry players in implementing supply chain management more efficiently and effectively through information sharing.

Keywords: Information Sharing, Relational Governance, Relational Risk and Rural Petrol Station Operators

RINGKASAN EKSEKUTIF

Kajian ini telah dijalankan untuk memahami tentang perkongsian maklumat antara pembekal dan peruncit di Malaysia. Berdasarkan kajian terdahulu didapati perkongsian maklumat adalah faktor yang penting yang memastikan kejayaan sesebuah organisasi untuk menjadi lebih cekap dan efektif dalam era persaingan yang global dan kompetitif. Persekitaran rantai bekalan amat memerlukan kerjasama antara pembekal dan peruncit untuk memastikan proses perkongsian maklumat adalah tepat, cekap, relevan dan bernilai. Kerjasama ini adalah merujuk kepada tadbir urus perhubungan antara organisasi-organisasi yang mempunyai kepentingan untuk mencapai kejayaan organisasi yang di fokuskan kepada keuntungan, survival dan persaingan.

Tadbir urus perhubungan ini tidak dapat lari dari faktor risiko perhubungan yang wujud bila kerjasama antara organisasi-organisasi yang berkepentingan dalam rantai bekalan. Risiko perhubungan ini wujud dari sudut dimensi simetri kuasa, konflik tidak berfungsi dan kelakuan oportunis apabila organisasi-organisasi ini menjalankan kerjasama antara satu sama lain.

Tahap perkongsian maklumat dalam kajian ini merujuk dari segi dimensi kuantiti dan kualiti maklumat yang dikongsi antara pihak pembekal dan peruncit untuk memastikan kejayaan kerjasama yang telah dipraktikkan.

Adalah penting untuk pemain-pemain industri dalam rantai bekalan melihat lebih terperinci dimensi-dimensi yang ada dalam kajian ini bagi menjadi satu panduan atau suatu penanda aras untuk memastikan kejayaan sesuatu kerjasama dan seterusnya menjadi pemangkin kepada kejayaan kedua-dua belah pihak.

PENGHARGAAN

Dengan Nama Allah Yang Maha Pemurah Lagi Maha Mengasihani

Assalamualaikum & Salam Sejahtera

Pertamanya dipanjatkan kesyukuran kepada Allah SWT dengan limpah dan izin kurniaNya dapat saya menyiapkan tesis ini. Sesungguhnya Allah Maha Pengampun dan Maha Mendengar.

Ucapan terima kasih yang tidak terhingga ditujukan kepada Prof. Dr Shahimi Mohtar dan Prof. Madya Dr. Mohammad Ghozali Hassan yang tanpa jemu membimbing dan menyumbangkan ilmu dalam melengkapkan pengajian saya. Ucapan terima kasih ini juga ditujukan kepada pihak penilai dalaman dan luaran atas kesanggupan meluangkan masa untuk inenyemak tesis ini dan memberikan sumbangan buah fikiran bagi penambahbaikan tesis ini. Penghargaan ini turut ditujukan kepada semua sahabat-sahabat di atas pengorbanan dan pertolongan yang diberikan sepanjang liku-liku perjuangan pengajian saya. Tidak lupa juga ucapan terima kasih kepada pihak Universiti Utara Malaysia, semua yang terlibat secara langsung atau tidak langsung dalam menyiapkan tesis ini.

Akhir sekali, ucapan terima kasih tidak terhingga kepada seluruh ahli keluarga saya yang dikasihi terutamanya ibubapa saya Piah Man dan Romli Baharom, isteri dan anak-anak saya yang tercinta Sharifah Dalilla Syed Abdul Rahman, Amal Haziq, Amzar Hakim dan Ardini Batrisyia. Hanya Allah jua yang dapat membalas pengorbanan, sokongan dan irigan doa yang diberikan.

Sekali lagi, saya mengucapkan ucapan terima kasih kepada semua yang terlibat secara langsung dan tidak langsung dalam menyiapkan tesis ini dan hanya Allah jua yang dapat membalas jasa baik kalian semua.

ISI KANDUNGAN

Muka Surat

TAJUK MUKA SURAT	i
KEBENARAN MERUJUK	ii
ABSTRAK	iii
RINGKASAN EKSEKUTIF	v
PENGHARGAAN	vi
ISI KANDUNGAN	vii
SENARAI DAFTAR JADUAL	xi
SENARAI DAFTAR RAJAH	xiii
SENARAI SINGKATAN TATANAMA	xiv

BAB SATU PENGENALAN KAJIAN	1-21
1.0 PENGENALAN	1
1.1 LATARBELAKANG KAJIAN	1
1.1.1 Isu Rantaian Bekalan Minyak di Malaysia	3
1.1.2 Jurang Kajian	6
1.2 PENYATAAN MASALAH	7
1.3 PERSOALAN KAJIAN	11
1.4 OBJEKTIF KAJIAN	12
1.5 KEPENTINGAN KAJIAN	13
1.5.1 Sumbangan kepada aspek Teoritikal	14
1.5.2 Sumbangan kepada aspek Praktikal	15
1.6 SKOP DAN KEKANGAN KAJIAN	15
1.7 DEFINISI OPERAT'IONAL	17
1.8 SUSUNATUR TESIS	19

BAB DUA - KAJIAN LITERATUR	22-38
2.0 PENGENALAN	22
2.1 PERKONGSIAN MAKLUMAT	22
2.1.1 Definisi Perkongsian Maklumat	22
2.1.2 Matlamat dan Kepentingan Perkongsian Maklumat	25
2.1.3 Keperluan Perkongsian Maklumat Dalam Rantaian Bekalan	26
2.2 TADBIR URUS HUBUNGAN	28
2.2.1 Manfaat Perhubungan	29
2.2.2 Kecenderungan Perhubungan	29
2.2.3 Keakraban Perhubungan	30
2.3 RISIKO PERHUBUNGAN	31
2.3.1 Simetri Kuasa	32
2.3.2 Konflik Tidak Berfungsi	32
2.3.3 Tingkah Laku Oportunis	33
2.4 HUBUNGAN ANTARA PEMBOLEHUBAH-PEMBOLEHUBAH	33
2.5 TEORI ASAS KERANGKA KAJIAN	34

2.5.1	Teori Resource Based View (RBV)	35
2.5.2	Teori Relational View (RV)	36
2.6	RUMUSAN BAB	37
BAB TIGA - REKARENTUK DAN METODOLOGI KAJIAN		39-73
3.0	PENGENALAN	39
3.1	PENGENALAN KAJIAN	39
3.2	JENIS KAJIAN	40
3.3	REKABENTUK KAJIAN	42
3.4	HIPOTESIS KAJIAN	43
3.5	KERANGKA KAJIAN	46
3.6	INSTRUMEN KAJIAN	47
3.6.1	Pembolehubah Bersandar	48
3.6.1.1	Perkongsian Maklumat	48
3.6.2	Pembolehubah Tidak Bersandar	50
3.6.2.1	Manfaat Perhubungan	50
3.6.2.2	Kecenderungan Perhubungan	52
3.6.2.3	Keakraban Perhubungan	53
3.6.3	Pembolehubah Mediasi	53
3.6.3.1	Risiko Perhubungan	53
3.7	SKALA PENGUKURAN	55
3.8	UJIAN VALIDITI DAN RELIABILITI INSTRUMEN	56
3.8.1	Ujian Validiti	56
3.8.2	Ujian Reliabiliti	58
3.9	POPULASI KAJIAN	58
3.10	KAEDAH PERSAMPELAN	59
3.10.1	Saiz Sampel	60
3.11	STRATEGI DAN KAEDAH KUTIPAN DATA	60
3.12	ANALISIS DATA	61
3.13	UJIAN PILOT FASA 1: Q-SORT VALIDITI	65
3.13.1	Q-Sort: Pembangunan Skala	67
3.13.2	Q-Sort: Prosedur Penyusunan dan Kebolehpercayaan Rating	67
3.13.3	Dapatan Analisis Q-Sort	68
3.14	RUMUSAN BAB	73
BAB 4 - ANALISIS DAN DAPATAN KAJIAN		74-115
4.0	PENGENALAN	74
4.1	LATARBELAKANG PENGUMPULAN DATA	74
4.1.1	Kadar Maklumbalas	74
4.2	RESPONDEN KAJIAN	76
4.2.1	Profail Responden	76
4.2.2	Profail Organisasi	77
4.2.3	Ujian Response Bias	79
4.3	SARINGAN DAN PEMBERSIHAN DATA	79
4.3.1	Ujian Validiti	81
4.3.1.1	Pembolehubah Tadbir Urus Perhubungan	83

4.3.1.1.1	Analisis Faktor Manfaat Hubungan (MH)	83
4.3.1.1.2	Analisis Faktor Kecenderungan Hubungan (KC)	85
4.3.1.1.3	Analisis Faktor Keakraban Hubungan (KA)	86
4.3.1.2	Pembolehubah Risiko Perhubungan	87
4.3.1.2.1	Analisis Faktor Simetri Kuasa (SK)	87
4.3.1.2.2	Analisis Faktor Konflik Tidak Berfungsi (KT)	88
4.3.1.2.3	Analisis Faktor Kelakuan Oportunis (KO)	89
4.3.1.3	Pembolehubah Perkongsian Maklumat	90
4.3.1.3.1	Analisis Faktor Kuantiti Maklumat (MP)	90
4.3.1.3.2	Analisis Faktor Kualiti Maklumat (MI)	91
4.3.2	Ujian Kebolehpercayaan (Reliability Test)	92
4.4	PENAMBAHBAIKAN KERANGKA KAJIAN SELEPAS ANALISIS FAKTOR	94
4.5	ANALISIS DISKRIPITIF TERHADAP PEMBOLEHUBAH	95
4.6	PENSYARATAN UJIAN	96
4.6.1	Ujian Normaliti	96
4.6.2	Ujian Lineariti	97
4.6.3	Multivariate Outlier	97
4.6.4	Ujian Multikolineariti	98
4.7	PENGUJIAN HIPOTESIS	99
4.7.1	Ujian Kolerasi Pearson	100
4.7.2	Ujian Analisis Regresi Berganda (Multiple Regression)	101
4.7.2.1	Hubungan Tadbir Urus Perhubungan (Manfaat Hubungan, Kecenderungan Hubungan dan Keakraban Hubungan) dengan Perkongsian Maklumat	103
4.7.2.2	Hubungan Tadbir Urus Perhubungan (Manfaat Hubungan, Kecenderungan Hubungan dan Keakraban Hubungan) dengan Risiko Perhubungan	104
4.7.3	Ujian Kesan Mediasi Risiko Perhubungan Terhadap Hubungan Tadbir Urus Perhubungan Dan Perkongsian Maklumat	107
4.8	RUMUSAN BAB	115
BAB 5	- PERBINCANGAN DAN KESIMPULAN	116-144
5.0	Pengenalan	116
5.1	Ringkasan Kajian	116
5.2	Perbincangan Dapatan Kajian	121
5.2.1	Pengukuran Tahap Perkongsian Maklumat	121
5.2.2	Hubungan Manfaat Hubungan, Kecenderungan Hubungan dan Keakraban Hubungan terhadap Perkongsian Maklumat	124
5.2.3	Pengukuran Tahap Pengaruh Manfaat Hubungan, Kecenderungan Hubungan dan Keakraban Hubungan terhadap Perkongsian Maklumat	126
5.2.4	Hubungan Manfaat Hubungan, Kecenderungan Hubungan dan Keakraban Hubungan terhadap Risiko Perhubungan	128
5.2.5	Pengukuran Tahap Pengaruh Manfaat Hubungan, Kecenderungan Hubungan dan Keakraban Hubungan terhadap Risiko Perhubungan	130
5.2.6	Pengukuran Kesan Mediasi Risiko Perhubungan terhadap Hubungan Tadbir Urus Perhubungan dengan Perkongsian Maklumat	132

5.3	IMPLIKASI KAJIAN	134
5.3.1	Implikasi Teoritikal	134
5.3.2	Implikasi Praktikal	139
5.4	BATASAN KAJIAN	140
5.5	CADANGAN KAJIAN DI MASA HADAPAN	142
5.6	RUMUSAN KAJIAN	143
RUJUKAN		146
LAMPIRAN A	PERAKUAN VALIDITI KONSTRUK DAN KANDUNGAN	152
LAMPIRAN B	BORANG SOAL SELIDIK	155
LAMPIRAN C	UJIAN KEBOLEHPERCAYAAN	164
LAMPIRAN D	UJIAN NORMALITI	169
LAMPIRAN E	UJIAN LINEARITI	172
LAMPIRAN F	UJIAN KOLERASI PEARSON	174
LAMPIRAN G	UJIAN REGRESI	176



SENARAI DAFTAR JADUAL

Jadual		Muka Surat
Jadual 1.1	Pembinaan Penyataan Masalah Kajian	7
Jadual 2.1	Manfaat Perkongsian Maklumat	25
Jadual 2.2	Hubungan antara pembolehubah kajian	32
Jadual 2.3	Teori Asas untuk Perkongsian Maklumat	36
Jadual 3.1	Hubungan Hipotesis-Hipotesis dengan Persoalan dan Objektif Kajian	44
Jadual 3.2	Ringkasan Instrumen Mengikut Seksyen	47
Jadual 3.3	Dimensi dan Item bagi Perkongsian Maklumat	49
Jadual 3.4	Dimensi dan Item bagi Tadbir Urus Perhubungan	50
Jadual 3.5	Dimensi dan Item bagi Risiko Perhubungan	53
Jadual 3.6	Ringkasan Analisis Statistik berdasarkan Objektif dan Hipotesis Kajian	64
Jadual 3.7	Item yang diuji di dalam Analisis Q-Sort	66
Jadual 3.8	Interpretasi Pekali Kappa	69
Jadual 3.9	Inter-Judge Raw Agreement (Pusingan Pertama)	69
Jadual 3.10	Item Placement Ratio (Pusingan Pertama)	70
Jadual 3.11	Inter-Judge Raw Agreement (Pusingan Kedua)	71
Jadual 3.12	Item Placement Ratio (Pusingan Kedua)	72
Jadual 3.13	Ringkasan Keseluruhan Pusingan Q-Sort	72
Jadual 4.1	Ciri-Ciri Responden	76
Jadual 4.2	Ciri-Ciri Organisasi	78
Jadual 4.3	Ujian Skewness dan Kurtosis	80
Jadual 4.4	Analisis Faktor untuk Manfaat Hubungan	84
Jadual 4.5	Analisis Faktor untuk Kecenderungan Hubungan	85
Jadual 4.6	Analisis Faktor untuk Keakraban Hubungan	86
Jadual 4.7	Analisis Faktor untuk Simetri Kuasa (SK)	87
Jadual 4.8	Analisis Faktor untuk Konflik Tidak Berfungsi (KT)	89
Jadual 4.9	Analisis Faktor untuk Kelakuan Oportunis (KO)	89
Jadual 4.10	Analisis Faktor untuk Kuantiti Maklumat (MP)	91
Jadual 4.11	Analisis Faktor untuk Kualiti Maklumat (MI)	92
Jadual 4.12	Ujian Kebolehppercayaan (Reliability Test)	93
Jadual 4.13	Analisis Diskriptif untuk Pembolehubah Utama	95
Jadual 4.14	Statistik Residual	98
Jadual 4.15	Hasil Ujian Kolerasi Pearson	102
Jadual 4.16	Ujian Multiple Regression (Hubungan Langsung TUP dengan PM)	104
Jadual 4.17	Ujian Multiple Regression (Hubungan Langsung TUP dengan RP)	105
Jadual 4.18	Hasil Ujian ke atas Hipotesis 1, 2, 3 dan 4	106
Jadual 4.19	Hasil Ujian Analisis Regresi Berhierarchy (Hubungan TUP dengan RP)	110
Jadual 4.20	Hasil Ujian Analisis Regresi Berhierarchy (Hubungan TUP dengan PM)	110
Jadual 4.21	Hasil Ujian Analisis Regresi Berhierarchy (Hubungan TUP dengan PM di mediasi oleh RP)	111
Jadual 4.22	Ringkasan Sebelum dan Selepas Mediasi	113
Jadual 4.23	Hasil Ujian ke atas Hipotesis 5	114

Jadual 4.24	Ringkasan Keputusan Ujian Hipotesis-Hipotesis Kajian	114
Jadual 5.1	Perhubungan Antara Hipotesis Kajian Dengan Persoalan Dan Objektif Kajian	121



SENARAI DAFTAR RAJAH

Rajah		Muka Surat
Rajah 1.1	Susunatur Kajian	20
Rajah 3.1	Asas Kerangka Kajian	43
Rajah 3.2	Keseluruhan Kerangka Kajian	46
Rajah 3.3	Skala Pengukuran Dalam Borang Soalselidik Kajian	55
Rajah 4.1	Penambahbaikan Kerangka Kajian	94
Rajah 4.2	Graf Plot Residual antara Tadbir Urus Perhubungan dengan Perkongsian Maklumat	97
Rajah 4.3	Grafik Ujian Multiple Hiararki Regresi (Kesan Mediasi)	108
Rajah 4.4	Ringkasan Grafik Hasil Ujian Regresi Berganda Berhirarki	113
Rajah 5.1	Model Perhubungan Dalam Perkongsian Maklumat	138



SENARAI SINGKATAN TATANAMA

ANOVA:	<i>Analysis of Variance</i>
CSA:	<i>Control and Supply Act</i>
DEB:	Dasar Ekonomi Baru
EPU:	<i>Economic Planning Unit</i>
KKLW:	Kementerian Kemajuan Luar Bandar dan Wilayah
KPDNKK:	Kementerian Perdagangan Dalam Negeri, Koperasi dan Kepenggunaan
MAA:	<i>Malaysia Automotive Association</i>
PDA:	<i>Petroleum Development Act</i>
PRB:	Pengurusan Rantaian Bekalan
RBV:	<i>Resource-Based View</i>
RV:	<i>Relational View</i>
UUM:	Universiti Utara Malaysia

BAB 1

PENGENALAN KAJIAN

1.0 PENGENALAN

Bab ini dipermulaannya membincangkan pengenalan tentang latar belakang kajian ini dengan melihat kepada keperluan kajian ini dilakukan. Seterusnya, ianya memperincikan tentang pernyataan masalah tersebut yang memfokuskan kepada persoalan kajian yang telah dibangunkan dan objektif kajian yang perlu dicapai. Seksyen seterusnya, penerangan tentang kepentingan kajian serta skop dan batasan kajian ini turut dibincangkan. Penerangan turut diberikan tentang definisi operational bagi terma-terma penting yang terlibat dalam kajian ini dan diakhiri dengan penerangan tentang susun atur tesis ini.

1.1 LATAR BELAKANG KAJIAN

Pelancaran Dasar Ekonomi Baru (DEB) pada tahun 1971 telah melakar sejarah dalam pembentukan dasar ekonomi Malaysia. DEB menekankan kepentingan mencapai sasaran sosioekonomi seiring dengan pertumbuhan ekonomi sebagai satu cara mewujudkan keharmonian dan perpaduan di dalam negara yang terdiri daripada pelbagai kumpulan etnik dan agama. Matlamat utama DEB adalah untuk mewujudkan perpaduan negara. Bagi mencapai sasaran ini, dua strategi utama telah diwujudkan iaitu untuk mengurangkan dan akhirnya membasmi kemiskinan melalui peningkatan pendapatan dan penambahan peluang pekerjaan untuk semua rakyat Malaysia tanpa mengira kaum. Untuk menyusun semula masyarakat bagi memperbetulkan ketidakseimbangan ekonomi supaya dapat mengurang dan seterusnya menghapuskan

pengenaln kaum mengikut fungsi ekonomi. Pelaksanaan strategi pembasmian kemiskinan dan penyusunan semula masyarakat menghasilkan kemajuan yang ketara menjelang 1990. Kadar kemiskinan berkurangan dari 49.3 peratus pada tahun 1970 kepada 16.5 peratus pada tahun 1990 dan seterusnya kepada 1.7 peratus pada 2012 (EPU, 2015).

Strategi pembasmian kemiskinan Malaysia sentiasa menumpukan kepada pembangunan sumber manusia dan kualiti hidup. Inisiatif yang dilaksanakan menekankan kepada program berbentuk produktif dan bukan secara kebajikan, kecuali dalam kes-kes tertentu di mana bantuan secara langsung perlu diberikan. Langkah ini adalah untuk memastikan golongan miskin dapat berdikari dan turut serta dalam aktiviti ekonomi. Strategi pembangunan luar bandar melibatkan pelbagai program pembasmian kemiskinan seperti program agropolitan secara bersepadu dan peladangan kontrak; program keusahawanan termasuk akses kepada pembiayaan kredit mikro; perkhidmatan sokongan pertanian termasuk infrastruktur saliran dan pengairan; pembangunan industri kampung / kecil; penyediaan infrastruktur luar bandar termasuk jalanraya, elektrik dan air; dan perkhidmatan sosial seperti kesihatan, sekolah, bantuan makanan dan penempatan semula setinggan.

Salah satu Dasar-Dasar Utama yang telah diketengahkan oleh pihak Unit Perancang Ekonomi ialah Dasar Pembangunan Luar Bandar (Jabatan Perdana Menteri, 2015). Objektifnya ialah memperbanyakkan pembangunan luar bandar dan merapatkan jurang ekonomi antara kawasan bandar dan luar bandar. Ianya turut meningkatkan ketersampaian komuniti luar bandar untuk menjana pendapatan yang lebih baik menerusi pelbagai industri kampung dan kraftangan. Disamping itu juga ia dapat

memperbaiki lagi kualiti hidup populasi luar bandar menerusi pertambahan infrastruktur sosial dan fizikal dan juga untuk memperbaiki tahap kesihatan luar bandar dan kemudahan pendidikan. Dalam usaha membuat pembangunan di luar bandar salah satu sumber penting ialah sumber kuasa atau minyak yang menjadi nadi penggerak kepada ekonomi di luar bandar itu sendiri. Bekas Menteri Perdagangan Dalam Negeri, Koperasi dan Kepenggunaan, Datuk Seri Hasan Malek berkata pihak kementerian sentiasa memberi perhatian kepada sumber bekalan minyak di luar bandar. Menurut beliau sebarang aktiviti perniagaan tidak dapat dilakukan tanpa sumber bahan api iaitu minyak petrol atau diesel di kawasan luar bandar (Sofian Baharom, 2014). Jelaslah di sini menunjukkan aktiviti penjanaan ekonomi di luar bandar memerlukan sumber tenaga atau minyak sebagai sumber penggerak kepada aktiviti-aktiviti yang dijalankan.

Industri peruncitan petroleum di luar bandar memainkan peranan sebagai sumber minyak petrol dan diesel di kawasan luar bandar di Malaysia. Sumber bahan api merupakan komoditi yang permintaannya yang semakin bertambah kerana peningkatan hasil jualan kenderaan pengangkutan dan komersial dalam negara yang semakin bertambah sejak tahun 2012. Pertambahan adalah sebanyak 4.5% pada tahun 2013 dan pertumbuhan pada kadar 1.6% pada tahun 2014 (Malaysia Automotive Association, 2015).

1.1.1 Isu Rantaian Bekalan Minyak di Malaysia

Kos bahan bakar untuk bekalan tenaga iaitu minyak merupakan sebahagian besar perbelanjaan yang perlu untuk sesuatu aktiviti ekonomi. Kebanyakan operasi pertanian adalah bergantung kepada kekangan masa dan ketepatan masa bekalan

minyak adalah faktor kedua paling penting selepas ketersediaan bekalan minyak tersebut. Kegagalan untuk membekalkan bekalan minyak yang mencukupi pada masa yang tepat boleh melambatkan proses penanaman dan menuai, sekali gus mengurangkan kualiti dan kuantiti hasil yang dikeluarkan (Shahbazi, 1992). Keperluan sumber minyak di luar bandar amat penting dalam menyokong aktiviti-aktiviti pertanian yang menggunakan mesin-mesin dan jentera pertanian. Keperluan pengedaran yang cekap dan mantap akan memastikan pengguna mendapat bekalan minyak di stesen-stesen minyak yang terdapat di kawasan luar bandar. Rangkaian pengedaran yang cekap ini dapat menjimatkan masa pengguna-pengguna di luar bandar kerana tersedianya kemudahan stesen minyak yang berdekatan di kawasan mereka. Ini juga dapat menjimatkan masa dan kos dalam membuat perjalanan mendapatkan minyak untuk kenderaan sendiri dan juga jentera serta mesin pertanian.

Menurut kenyataan yang dikeluarkan oleh Datuk Seri Hasan Malek iaitu mantan Menteri Perdagangan Dalam Negeri, Koperasi dan Kepenggunaan bahawa pihak kerajaan bersetuju membuka semula permohonan baharu bagi stesen minyak mini di luar bandar setelah ia dibekukan sejak tahun 2007 (Astro Awani, 2014). Menurut beliau kementerian mahu memastikan masyarakat pengguna di luar bandar tidak menghadapi masalah mendapatkan bekalan petrol dan diesel bersubsidi dalam urusan harian mereka. Ini jelas menunjukkan bahawa bekalan minyak petrol dan diesel merupakan komoditi penting dalam urusan perniagaan dan seharian kepada penduduk di luar bandar. Inisiatif oleh pihak kerajaan ini menunjukkan ketersediaan infrastruktur iaitu stesen minyak itu yang menjadi tempat pengisian minyak di luar bandar. Walaupun telah jelas tentang kepentingan sumber minyak di kawasan luar bandar tetapi masih ada kes yang berlaku baru-baru ini iaitu 48 stesen minyak di luar

bandar di Perak telah terputus bekalan minyak yang menyusahkan pengguna di luar bandar (Peraknews, 2015a). Ekoran masalah tersebut pemilik stesen minyak terpaksa menutup perniagaan mereka kerana tiada bekalan dan turut menjejaskan lebih 200,000 pengguna di kawasan luar bandar di negeri Perak. Menurut Dato' Samsuddin Abu Hassan sebagai Pengerusi Jawatankuasa Hal Ehwal Pengguna Sumber Manusia dan Masyarakat Sivil Negeri Perak, arahan penghantaran minyak itu akan dapat menyelesaikan rintihan dan permasalahan pengusaha stesen minyak mini terbabit. Beliau berharap pengusaha-pengusaha stesen minyak dan juga penduduk tempatan tidak panik kerana bekalan minyak petrol di stesen-stesen minyak berkenaan adalah mencukupi.

Pengeluar dan peruncit boleh mengalami kerugian hasil daripada putus bekalan (Campo, Gijsbrechts, & Nisol, 2000). Peningkatan kos dari segi masa dan juga kos pengangkutan akan berlaku kepada pengguna kerana terpaksa mencari sumber minyak dari kedai yang berbeza. Masa yang dibazirkan tersebut boleh digunakan untuk melakukan aktiviti-aktiviti lain yang mempunyai faedah atau nilai tambah kepada pengguna tersebut (Campo, Gijsbrechts, & Nisol, 2000). Masalah terputus bekalan minyak boleh menyebabkan kerugian dari segi masa dan juga kos untuk mendapatkan minyak kerana terpaksa memandu ke kawasan bandar yang jaraknya yang jauh dari kawasan penduduk setempat (Ahmad & Hajat, 2010). Aktiviti pembangunan ekonomi di kawasan luar bandar boleh terjejas kerana keperluan bahan bakar atau minyak merupakan komoditi yang penting untuk menjalankan aktiviti perniagaan, pertanian, sosial dan ekonomi. Kemiskinan tenaga dan kemiskinan bahan api adalah penjelasan kepada masalah penggunaan tenaga isi rumah, iaitu

menimbulkan kedua-dua masalah yang berbeza dan perlu ditangani oleh ramai penyelidik, organisasi dan kerajaan (Li, Lloyd, Liang & Wei, 2014).

1.1.2 Jurang Kajian

Banyak kajian-kajian yang lepas membincangkan tentang kepentingan perkongsian maklumat dalam rantai bekalan. Walaubagaimanapun, masih kurang kajian yang menumpukan kepada faktor tadbir urus perhubungan dan risiko hubungan sebagai pemboleh ubah yang memberi kesan kepada perkongsian maklumat itu sendiri. Beberapa kajian telah dijalankan tentang bagaimana faktor-faktor yang berkaitan dengan manfaat perhubungan antara organisasi memberi kesan terhadap perkongsian maklumat melalui faktor-faktor lain seperti manfaat hubungan, kecenderungan hubungan, keakraban, simetri kuasa dan konflik tidak berfungsi (Cheng, 2011). Tidak banyak yang diketahui mengenai implikasi hubungan antara manfaat perhubungan dan konflik tidak berfungsi yang ada untuk perkongsian maklumat yang berkesan terutama dalam situasi yang melibatkan rangkaian yang melampaui batasan organisasi tersebut (Cheng, 2011).

Kajian-kajian yang lepas ini memberikan asas kepada kerangka kajian ini untuk mengkaji tentang tadbir urus perhubungan antara organisasi dan risiko perhubungan terhadap tahap perkongsian maklumat dalam rantai bekalan stesen minyak di luar bandar di Malaysia. Kajian ini dijalankan untuk melihat faktor tadbir urus perhubungan antara organisasi dan risiko perhubungan yang wujud yang memberi kesan terhadap amalan perkongsian maklumat antara syarikat pembekal dan pengusaha stesen minyak yang boleh memantapkan lagi rangkaian bekalan minyak di luar bandar di Malaysia. Matlamat kajian ini untuk mengisi jurang yang ada berkaitan

tadbir urus perhubungan dan risiko hubungan terhadap tahap perkongsian maklumat dalam rantaian bekalan stesen minyak di Malaysia. Jadual 1.1 meringkaskan jurang-jurang kajian ini berdasarkan sorotan kajian-kajian yang lepas.

Jadual 1.1

Pembinaan Penyataan Masalah Kajian

Penulis / Penyelidik	Sumbangan	Jurang Kajian	Konteks
Wagner & Bukó (2005)	Menetapkan asas tadbir urus dan risiko perhubungan bagi analisis terhadap perkongsian pengetahuan dengan pelanggan, pembekal dan institusi penyelidikan dalam rantaian bekalan	Kajian tentang tadbir urus hubungan dan risiko perhubungan hanya terhadap perkongsian pengetahuan dalam rantaian bekalan	Perkongsian pengetahuan antara rakan kongsi rantaian bekalan
Li & Lin (2006)	Kajian emperikal tentang persekitaran yang tidak menentu dan fasilitator kepada hubungan antara organisasi	Kajian hanya tertumpu pada persekitaran hubungan antara organisasi dan tentang bagaimana meningkatkan hubungan antara organisasi	Perkongsian maklumat dan kualiti maklumat dalam rantaian bekalan
Patnayakuni, Rai & Seth (2006)	Hubungan antara organisasi berorientasikan jangka panjang, spesifikasi aset dan rutin interaksi	Tumpuan hanya kepada model semua faktor-faktor di bawah siasatan sebagai pemboleh ubah bebas yang secara langsung memberi kesan kepada tingkah laku perkongsian maklumat	Perkongsian maklumat dalam rantaian bekalan
Shin, Ishman & Sanders (2007)	Kajian tentang faktor Guanxi (hubungan yang baik), kedinamikan Confucian dan kefahaman kolektif	Hanya mengkaji faktor sosio-budaya dalam perhubungan terhadap perkongsian maklumat antara organisasi di China	Hubungan antara organisasi
Cheng (2011)	Pemahaman tentang bagaimana ahli rantaian bekalan perlu bekerjasama mengukuhkan manfaat hubungan dan keakraban untuk meningkatkan perkongsian maklumat	Hanya menumpukan tentang dimensi manfaat hubungan dan tahap keakraban terhadap perkongsian maklumat	Perkongsian maklumat dalam rantaian bekalan
Cheng, Chen & Chen (2013)	Kajian tentang manfaat perhubungan dan peranan risiko perhubungan terhadap perkongsian maklumat	Kajian hanya tertumpu kepada organisasi antara pengilang dan pembekal	Perkongsian maklumat dalam rantaian bekalan

1.2 PENYATAAN MASALAH

Susulan dari kejadian terputus bekalan di Perak, pihak Kementerian Perdagangan Dalam Negeri, Koperasi dan Kepenggunaan (KPDNKK) telah mengarahkan syarikat pembekal minyak membuat penghantaran segera (Peraknews, 2015b). Menurut pihak

kementerian, masalah ini berlaku sejak November 2014 kerana pihak pembekal gagal menghantar bekalan pada masa yang ditetapkan akibat berlakunya salah faham antara pihak pembekal dan peruncit. Ini dengan jelas menunjukkan bahawa perlunya pengurusan rantai bekalan (PRB) yang cekap dan efektif untuk memastikan tidak timbulnya masalah terputus bekalan di rangkaian stesen-stesen minyak di luar bandar di Malaysia.

Salah satu faktor yang memberi kesan kepada rantai bekalan yang cekap dan efektif ialah tentang perkongsian maklumat antara pembekal dan peruncit (Lee, So, & Tang, 2011). Perkongsian maklumat ini ditentukan oleh keseimbangan antara faktor-faktor termasuklah pergantungan, kecekapan pertukaran maklumat dan kepuasan sosial (Dwyer, Schurr, & Oh, 1987). Secara umumnya dipercayai bahawa kesediaan untuk berkongsi adalah lebih besar jika pihak pembekal dan peruncit mempunyai hubungan yang rapat. Perkongsian maklumat dengan ketara memberi kesan dalam mengurangkan kos rantai bekalan (Huang, Lau, & Mak, 2003). Perkongsian maklumat ini juga boleh membantu organisasi-organisasi dalam rantai mencapai kelebihan persaingan dalam perniagaan (Drucker, 1992; Shin, Ishman, & Sanders, 2007). Organisasi-organisasi yang menggunakan maklumat yang tersedia dan berkongsi dengan rakan perniagaan dapat membuat keputusan yang lebih baik dalam membuat pesanan bahan mentah, penentuan kapasiti dan perancangan pengeluaran (Ellinger, Taylor, & Daugherty, 1999). Ini adalah langkah untuk menjadikan rangkaian bekalan yang dinamik dan dapat dioptimumkan pengeluarannya.

Hubungan antara organisasi adalah dibina, dijaga dan perlu diperbaiki untuk mencapai matlamat-matlamat (Bahroun, Campagne, & Rached, 2015; Cheng, 2011b).

Tanpa perhubungan ini, ianya adalah sukar dicapai jika organisasi itu berfungsi secara sendirian tanpa bekerjasama dengan organisasi yang lain. Dalam suasana rantai bekalan, hubungan antara organisasi biasanya dapat dilihat melalui perkongsian atau perhubungan pembekal dan peruncit yang boleh dikenali sebagai tadbir urus perhubungan (Wang & Wei, 2007). Tadbir urus perhubungan ini menitik beratkan tentang pembangunan dan penyelenggaraan hubungan organisasi dengan rakan strategik (Palmatier, Scheer, Evans, & Arnold, 2008). Hubungan antara organisasi pembekal dan peruncit memberi kesan terhadap perhubungan strategik di kalangan organisasi-organisasi tersebut (Lee, So, & Tang, 2011). Penyelidikan yang lepas menunjukkan bahawa manfaat perhubungan adalah merupakan latarbelakang kepada pembinaan hubungan jangka panjang (Gwinner, Gremler, & Bitner, 1998; Das, & Teng, 2001). Secara amnya, manfaat hubungan ini bergantung kepada beberapa item-item berkenaan dengan produktiviti, keberkesanan, keuntungan produk, kepuasan pelanggan dan prestasi pasaran (Morgan & Hunt, 1994; Frazier, Spekman, & O'neal, 1998).

Manfaat perhubungan adalah memberi sumbangan yang lebih besar dan mengatasi kos perhubungan dalam pembentukan nilai pelanggan dalam pasaran perniagaan (Ulaga & Eggert, 2006; Benton & Maloni, 2005). Organisasi yang mempunyai kecenderungan yang tinggi untuk menjalin perhubungan tidak menghadapi masalah yang besar dalam bekerjasama dan mencapai kata sepakat dalam membuat keputusan (Larson, 1992). Ia adalah kecenderungan yang agak stabil dan kesedaran akan hubungan pelanggan yang terlibat dengan peruncit daripada kategori produk tertentu (Wulf, Odekerken-Schroder, & Lacobucci, 2001). Rakan kongsi ini akan lebih berkecenderungan untuk memperuntukkan pengurusan sumber dari segi masa

dan usaha untuk mewujudkan hubungan antara organisasi (Johnson & Sohi, 2001). Kecenderungan hubungan dan keakraban adalah antara dimensi yang paling penting dalam norma perhubungan (Hartley & Benington, 2006; Johnson & Sohi, 2001). Keakraban dibentuk oleh hubungan antara firma dan syarikat-syarikat lain. Keadaan saling bergantung antara organisasi akan menyebabkan tahap persefahaman bersama yang lebih tinggi dan membawa kepada hubungan yang lebih harmoni dan berorientasikan pasaran (Johnson & Sohi, 2001).

Tadbir urus perhubungan adalah alat yang paling penting yang digunakan oleh rakan-rakan perniagaan untuk menguruskan risiko perhubungan (Lee & Johnson, 2010). Risiko perhubungan ini selalunya diuruskan oleh suatu kontrak secara formal tetapi tidak semua kontrak dapat menyelesaikan semua masalah (Wang & Wei, 2007). Konsep risiko hubungan adalah termasuk kebarangkalian yang rakan kongsi tidak bekerjasama dengan cara yang dikehendaki (Das dan Teng, 2001). Ianya berasal dari kegagalan untuk menangani isu-isu berkaitan kuasa di kalangan rakan kongsi (Ratnasingam, 2007). Risiko hubungan termasuk risiko yang berkaitan dengan kerjasama dan risiko yang berkaitan dengan tingkah laku rakan kongsi (Delerue, 2005). Hubungan antara organisasi yang saling bergantung dicirikan oleh ketidaksemetri kuasa (Cook & Enerson, 1978). Semakin tinggi tahap ketidaksimetri kuasa, adalah lebih rendah tahap kepercayaan di antara rakan kongsi. Kekurangan kepercayaan boleh membawa kepada risiko hubungan iaitu sesebuah organisasi boleh memberi gambaran yang salah atau menyembunyi maklumat dari rakan kongsi yang lain (Ratnasingam, 2007). Ketidak seimbangan kuasa antara organisasi yang saling berhubung boleh menyebabkan peningkatan konflik yang tidak berfungsi (Morris & Cadogan, 2001). Konflik tidak berfungsi timbul kerana syarikat mempunyai manfaat

peribadi yang tidak semestinya sepadan dengan rakan kongsi mereka. Hubungan antara organisasi melibatkan pelbagai perlakuan yang berisiko di mana rakan-rakan tidak bekerjasama dengan cara yang dikehendaki (Das & Teng, 2001). Ianya boleh menimbulkan risiko tingkah laku oportunistik kerana menekankan keperluan organisasi itu sendiri sewaktu mempengaruhi organisasi yang lain (Barclay, 1991) dan kecenderungan untuk menyembunyi maklumat (Jaworski & Kohli, 1993).

Secara ringkasnya, adalah penting untuk sesebuah organisasi memahami faktor-faktor yang mempengaruhi pembangunan dan pelaksanaan perkongsian maklumat dengan rakan kongsi dalam hubungan antara organisasi seperti rantai bekalan (Cheng, 2011). Dalam kajian ini, peranan tadbir urus perhubungan dijangkakan akan mempengaruhi tahap perkongsian maklumat antara organisasi-organisasi dalam rantai bekalan. Untuk mencapai manfaat perkongsian maklumat antara organisasi, ia adalah penting untuk semua pihak yang terlibat untuk menilai hubungan dan mengawal kebarangkalian tingkah laku risiko hubungan dengan sewajarnya (Cheng et al., 2013). Oleh itu, kajian ini mencadangkan risiko perhubungan sebagai pemboleh ubah mediasi antara tadbir urus perhubungan dan amalan perkongsian maklumat dalam rantai bekalan.

1.3 PERSOALAN KAJIAN

Untuk menangani kepentingan isu penambahbaikan perkongsian maklumat ini dalam konteks rantai bekalan, kerangka penyelidikan ini dibangunkan untuk menyiasat faktor-faktor yang mempengaruhi perkongsian maklumat antara organisasi. Kajian ini secara umumnya diharapkan akan berjaya menimbulkan beberapa persoalan yang masih belum terjawab iaitu antaranya ialah:

1. Apakah tahap perkongsian maklumat dalam rantaian bekalan stesen-stesen minyak di luar bandar di Malaysia pada ketika ini?
2. Adakah manfaat hubungan, kecenderungan hubungan dan keakraban hubungan mempunyai hubungan dengan tahap perkongsian maklumat dalam rantaian bekalan stesen-stesen minyak di luar bandar di Malaysia?
3. Adakah manfaat hubungan, kecenderungan hubungan dan keakraban hubungan mempunyai pengaruh terhadap tahap perkongsian maklumat dalam rantaian bekalan stesen-stesen minyak di luar bandar di Malaysia?
4. Adakah manfaat hubungan, kecenderungan hubungan dan keakraban hubungan mempunyai hubungan dengan risiko perhubungan dalam rantaian bekalan stesen-stesen minyak di luar bandar di Malaysia?
5. Adakah manfaat hubungan, kecenderungan hubungan dan keakraban hubungan mempunyai pengaruh terhadap risiko perhubungan dalam rantaian bekalan stesen-stesen minyak di luar bandar di Malaysia?
6. Apakah risiko perhubungan ini memberikan pengaruh mediasi terhadap hubungan antara tadbir urus perhubungan dan tahap perkongsian maklumat dalam rantaian bekalan stesen-stesen minyak di luar bandar di Malaysia?

1.4 OBJEKTIF KAJIAN

Berdasarkan kepada pernyataan masalah yang telah dinyatakan dan persoalan-persoalan kajian yang telah diuraikan sebelum ini, objektif kajian ini mensasarkan untuk mendapatkan jawapan-jawapan berdasarkan permasalahan dan persoalan tersebut. Oleh itu, objektif-objektif kajian adalah seperti berikut:

1. Untuk mengukur tahap perkongsian maklumat dalam rantaian bekalan stesen-stesen minyak di luar bandar di Malaysia pada ketika ini.
2. Untuk menentu dan menjelaskan hubungan yang wujud antara manfaat hubungan, kecenderungan hubungan dan keakraban hubungan dengan tahap perkongsian maklumat dalam rantaian bekalan stesen-stesen minyak di luar bandar di Malaysia.
3. Untuk mengukur tahap pengaruh manfaat hubungan, kecenderungan hubungan dan keakraban hubungan terhadap tahap perkongsian maklumat dalam rantaian bekalan stesen-stesen minyak di luar bandar di Malaysia.
4. Untuk menentu dan menjelaskan hubungan yang wujud antara manfaat hubungan, kecenderungan hubungan dan keakraban hubungan dengan risiko perhubungan dalam rantaian bekalan stesen-stesen minyak di luar bandar di Malaysia.
5. Untuk mengukur tahap pengaruh manfaat hubungan, kecenderungan hubungan dan keakraban hubungan terhadap risiko perhubungan dalam rantaian bekalan stesen-stesen minyak di luar bandar di Malaysia.
6. Untuk mengukuhkan bahawa risiko perhubungan adalah sebagai pembolehubah mediasi terhadap hubungan tadbir urus perhubungan dengan tahap perkongsian maklumat dalam rantaian bekalan stesen-stesen minyak di luar bandar di Malaysia.

1.5 KEPENTINGAN KAJIAN

Kajian ini diharapkan dapat memberi sumbangan yang signifikan kepada aspek teoritikal dan praktikal.

1.5.1 Sumbangan kepada aspek Teoritikal

Kajian seperti ini akan dapat memberikan sumbangan kepada jurang ilmu disebabkan masih kurang lagi kajian yang menfokuskan tentang orientasi institusi yang melibatkan tadbir urus perhubungan antara organisasi terhadap prestasi perkongsian maklumat melalui perincian tentang faktor manfaat perhubungan dan risiko perhubungan dalam konteks rantai bekalan. Oleh itu kajian ini dapat membuktikan secara empirikal tentang wujudnya hubungan dan pengaruh pembolehubah mediasi iaitu risiko perhubungan terhadap tahap perkongsian maklumat dalam rantai bekalan.

Kajian ini juga akan membuktikan bahawa peranan tadbir urus perhubungan itu adalah sesuatu yang penting untuk memastikan berlakunya peningkatan dalam tahap perkongsian maklumat. Maka perlunya usaha mempertingkatkan manfaat dari perhubungan itu serta menggalakkan kecenderungan dan keakraban dalam proses tadbir urus perhubungan antara organisasi. Di samping itu proses tadbir urus juga perlu mengatasi risiko perhubungan antara organisasi seperti simetri kuasa, konflik tidak berfungsi dan tingkah laku oportunistik dalam rantai bekalan. Seterusnya ia boleh mengenalpasti jenis pengaruh pembolehubah-pembolehubah mediasi ini terhadap tahap perkongsian maklumat.

Kajian ini juga boleh mengesahkan teori Relational View (RV) dan Resource-Based View (RBV) yang mendukung kerangka kajian ini. Relational View membantu untuk memahami kenapa rakan dalam rantai bekalan perlu berkongsi maklumat dengan menekankan kepada manfaat dalam bentuk peningkatan kerjasama. Resource-Based View adalah merupakan rujukan utama dalam menganalisa hubungan sumber dalam

rantaian bekalan (Chang & Shaw, 2009). Resource-Based View menekankan tentang kerjasama untuk menghasilkan nilai dan menumpukan perhatian terhadap tingkah laku risiko perhubungan serta tingkah laku oportunistik dari sudut persekitaran sosial (Cheng et al., 2013).

1.5.2 Sumbangan kepada aspek Praktikal

Kajian ini amat berguna kepada pihak pengurus yang terlibat dalam pengurusan rantai bekalan stesen-stesen minyak di luar bandar di Malaysia kerana ianya memfokuskan terhadap pengukuran tahap perkongsian maklumat antara pembekal dan peruncit dalam konteks rantai bekalan. Hasil kajian ini diharapkan dapat memberi maklumat penting kepada pihak pengurus untuk pembekalan minyak di Malaysia tentang apakah kesan faktor-faktor pengaruh pembolehubah mediasi iaitu risiko perhubungan terhadap perkongsian maklumat dalam rantai bekalan stesen-stesen minyak di luar bandar Malaysia. Ini lebih memberi pemahaman tentang perlunya menitik beratkan manfaat dari perhubungan tersebut dan menggalakkan kecenderungan hubungan serta keakraban. Di samping itu, proses mengurus risiko perhubungan seperti simetri kuasa, konflik tidak berfungsi dan tingkah laku oportunistik juga harus dilaksanakan bagi memastikan perkongsian maklumat itu berjalan lancar.

1.6 SKOP DAN KEKANGAN KAJIAN

Kajian ini merupakan suatu kajian emperikal yang memfokuskan kepada industri rantai bekalan minyak di luar bandar di Malaysia. Ianya dijustifikasikan sebagai amat penting kerana stesen-stesen minyak di luar bandar merupakan sumber bagi pembekalan tenaga kepada penduduk di luar bandar. Menurut Datuk Seri Hassan Malek, iaitu bekas Menteri Perdagangan Dalam Negeri, Kooperasi Dan

Kepenggunaan yang menyatakan tanpa petrol dan diesel adalah sukar bagi rakyat untuk menjalankan aktiviti seharian mereka (Astro Awani, 2014). Menurut Menteri Muda di Pejabat Ketua Menteri Sarawak, iaitu Datuk Mohd Naroden Majais turut menjelaskan keperluan stesen minyak di luar bandar Sarawak bagi mensejahterakan lagi kehidupan masyarakat luar bandar (Borneo Post, 2014).

Perniagaan stesen minyak di luar bandar yang menyediakan sumber bahan api adalah penting untuk sektor pertanian yang merupakan aktiviti utama di luar bandar (KKLW, 2014). Ianya adalah kemungkinan yang kuat tentang perlunya kajian untuk memahami dan memastikan bahawa peningkatan dalam tahap perkongsian maklumat dapat menyumbang kepada rantai bekalan minyak yang cekap dan efisien di luar bandar di Malaysia.

Tadbir urus perhubungan ini merupakan suatu orientasi institusional organisasi yang berhubung iaitu manfaat hubungan, kecenderungan dan keakraban hubungan. Prestasi perkongsian maklumat ini diukur berdasarkan manfaat hubungan, kecenderungan hubungan dan keakraban hubungan iaitu maklumat jualan, maklumat inventori dan maklumat pesanan. Oleh itu kajian ini hanya menghadkan kajian ke atas pembolehubah-pembolehubah yang tersebut sahaja.

Walaupun begitu masih terdapat beberapa kajian yang telah dijalankan terdahulu yang melibatkan beberapa pembolehubah yang lain yang boleh dimasukkan dalam kajian ini tetapi ia dianggap sebagai tidak relevan buat setakat ini. Ini disebabkan skop kajian ini akan menjadi lebih besar. Sebarang penambahan pembolehubah yang lain dikhuatiri boleh menyukarkan penyelidik untuk mengoperasikan sesuatu kerangka

konsep kajian tersebut disebabkan kekangan masa, kewangan, pengetahuan, pengalaman dan keupayaan.

Kajian ini juga turut menggunakan data kajian yang diperolehi dari responden tunggal iaitu pemilik stesen minyak yang mewakili sesebuah organisasi. Pemilihan responden berdasarkan andaian bahawa mereka adalah orang yang paling layak untuk membuat penilaian disebabkan mereka merupakan pihak yang terlibat secara langsung dengan perkongsian maklumat dengan pihak pembekal. Ini boleh menjadikan satu tindak balas yang berat sebelah dan keputusan yang ditafsirkan nanti perlulah mengambil kira aspek ini sebagai kekangan dalam pengumpulan data kajian ini.

Kajian ini juga hanya tertumpu kepada organisasi yang memiliki lesen kebenaran di bawah Akta Pembangunan Petroleum (PDA) yang tertumpu kepada stesen-stesen minyak di luar bandar yang dikeluarkan oleh pihak Kementerian Perdagangan Dalam Negeri, Koperasi dan Kepenggunaan (KPDNKK). Oleh itu, populasi kajian ini hanya terbatas ke atas stesen-stesen minyak yang mendapat lesen PDA di luar bandar di Malaysia sahaja.

1.7 DEFINISI OPERATIONAL

1.7.1 Manfaat Perhubungan

Manfaat Perhubungan merujuk kepada faedah diperolehi atau nilai tambah yang diperolehi oleh sesebuah organisasi disebabkan oleh hubungan antara pihak pembekal dan peruncit. Ianya merangkumi berbagai dimensi yang berkaitan dengan keuntungan, kepuasan pelanggan dan prestasi pasaran (Morgan & Hunt, 1994).

1.7.2 Kecenderungan Hubungan

Kecenderungan hubungan merujuk kepada kekuatan untuk mengadakan perhubungan antara organisasi pembekal dan peruncit. Ia merujuk kepada kecenderungan secara umumnya oleh sesebuah organisasi untuk mencari, melibatkan diri dan mengamalkan hubungan yang baik antara organisasi untuk mewujudkan interaksi jangka panjang (Johnson & Sohi, 2001).

1.7.3 Keakraban Hubungan

Keakraban Hubungan merujuk kepada kebergantungan kepada satu sama lain untuk bantuan, maklumat, komitmen atau berkenaan dengan tingkah laku yang lain yang menggalakkan penyelarasan di kalangan individu, jabatan, atau organisasi (Hartley & Benington, 2009).

1.7.4 Simetri Kuasa

Simetri Kuasa merujuk kepada keseimbangan pengaruh kuasa sesuatu organisasi ke atas organisasi yang lain disebabkan oleh ketidakbergantungan sesuatu organisasi terhadap organisasi yang lain. Ini boleh dilihat dari sudut perbagai dimensi dalam hubungan antara organisasi dari faktor organisasi, individu atau perhubungan itu sendiri (Cuevas, Julkunen, & Gabrielsson, 2015).

1.7.5 Konflik Tidak Berfungsi

Konflik Tidak Berfungsi adalah merujuk kepada pembentukan tingkah laku yang tidak sihat dalam hubungan antara organisasi seperti memalsukan maklumat untuk memberi kesan dalam membuat keputusan, berinteraksi antara satu sama lain dengan rasa kebencian dan adanya perasaan tidak percaya antara organisasi (Thomas, 1990).

1.7.6 Kelakuan Oportunis

Konsep Kelakuan Oportunis adalah merujuk kepada tingkahlaku yang mendahulukan kepentingan peribadi dengan pelbagai tipu daya (Williamson, 1975). Tingkahlaku ini melibatkan tindakan sengaja mereka-reka sesuatu matlamat organisasi untuk memenuhi kepentingan peribadi.

1.7.7 Perkongsian Maklumat

Perkongsian Maklumat dalam rantai bekalan merujuk kepada sejauhmana maklumat yang kritikal dikongsi antara organisasi pembekal dan peruncit. Dengan menyediakan maklumat yang lebih besar yang ada dan berkongsi di kalangan ahli-ahli rantai bekalan seperti pembekal atau subkontraktor, sebuah syarikat pembuatan boleh membuat keputusan yang lebih baik pada pesanan, perancangan pengeluaran, dan peruntukan kapasiti supaya rantai bekalan dinamik boleh dioptimumkan (Huang, Lau & Mak, 2003).

1.8 SUSUN ATUR TESIS

Pada asasnya, keseluruhan tesis ini mengandungi enam bab kesemuanya. Ia dimulakan dengan Bab Satu yang merupakan bab pengenalan kepada kajian dan mengandungi tajuk-tajuk besar seperti latar belakang kajian, pernyataan masalah kajian, persoalan kajian, objektif kajian, justifikasi kajian, sumbangan dan kepentingan kajian, skop dan kekangan kajian dan ditamatkan dengan tajuk berkenaan susun atur tesis. Bab Dua adalah bab mengenai tinjauan literatur yang telah dibuat oleh penyelidik berdasarkan skop dan fokus kajian. Bab ini mendedahkan segala bentuk maklumat yang perlu diketahui berkaitan kajian ini. Definisi operasional dan dimensi pengukuran bagi setiap pembolehubah kajian turut dibincangkan dalam bab

ini. Pada Bab Tiga pula membincangkan tentang kerangka konsep kajian dan teori yang mendukung kerangka konsep tersebut. Huraian mengenai bagaimana kajian ini mengandaikan wujud hubungan antara pembolehubah-pembolehubah yang dikaji turut disertakan. Satu senarai hipotesis telah dibangunkan bagi menguji kebenaran andaian yang telah dibuat dalam bab tersebut.

Bab Empat pula membincangkan tentang kaedah penyelidikan yang digunapakai bagi mengoperasikan kajian ini. Senarai instrumen kajian turut didedahkan dalam bab ini. Dalam Bab Lima pula, data yang diperolehi hasil daripada pengedaran soal selidik dianalisis dan dipamerkan keputusannya. Jenis-jenis penganalisan tertentu telah digunakan bagi menguji hipotesis kajian. Dalam bab ini juga ditunjukkan sejauhmana analisis yang dijalankan dapat menjawab hipotesis-hipotesis kajian yang telah diandaikan oleh kajian ini. Bab terakhir iaitu Bab Enam mengulas mengenai dapatan kajian yang telah diperolehi. Segala pendapat dan cadangan turut disertakan dalam bab ini. Bab ini turut mencadangkan arah tuju kajian di masa hadapan untuk bidang perkongsian maklumat dalam rangkaian bekalan industri peruncitan bahan petroleum.



Rajah 1.1
Susunan Kajian

BAB 2

KAJIAN LITERATUR

2.0 PENGENALAN

Bab ini menerangkan kajian literatur yang telah dilakukan untuk memahami tentang semua pembolehubah yang dibincangkan dalam kajian ini. Ini adalah termasuk perbincangan kajian literatur tentang perkongsian maklumat dalam rantai bekalan, tadbir urus perhubungan iaitu manfaat perhubungan, kecenderungan perhubungan, dan keakraban hubungan serta risiko perhubungan iaitu keseimbangan kuasa, konflik tidak berfungsi, tingkahlaku oportunistik dan kemerosotan daya saing. Penerangan tentang teori-teori yang menjadi rujukan dalam kajian ini turut dibincangkan untuk membentuk kerangka kajian dalam permasalahan ini.

2.1 PERKONGSIAN MAKLUMAT

2.1.1 Definisi Perkongsian Maklumat

Perkongsian maklumat merujuk kepada akses kepada maklumat yang berada dalam organisasi lain dalam rantai bekalan dari segi perkongsian maklumat dan kebolehlihatan masa depan. Perkongsian maklumat merupakan suatu aktiviti atau amalan manakala kebolehlihatan adalah hasil yang berpotensi dari perkongsian maklumat yang membawa kepada rantai bekalan yang lebih berkesan (Jonsson & Mattsson, 2013). Konsep perkongsian maklumat boleh digunakan apabila berbincang tentang akses kepada maklumat mengenai lokasi fizikal yang tepat tentang barangan dalam perjalanan dari pembekal kepada peruncit pada masa tertentu. Walau bagaimanapun, perkongsian maklumat juga boleh digunakan dengan merujuk kepada

mengakses maklumat yang boleh digunakan untuk meningkatkan pengurusan aliran barangan yang dikenali sebagai maklumat untuk perancangan.

Untuk meningkatkan penyelarasan rantaian bekalan dan kualiti produk, syarikat pembuatan sering menuntut bahawa rakan kongsi rantaian bekalan mereka seperti subkontraktor atau pembekal melaksanakan proses yang sering memerlukan perkongsian maklumat (Ellinger, Taylor & Daugherty, 1999). Menurut Huang, Lau & Mak (2003) terdapat enam jenis maklumat yang sering dikongsi diperingkat operasi iaitu maklumat produk (iaitu tentang struktur produk), maklumat proses (iaitu waktu garap, waktu penyediaan, kos penyediaan, polisi dan kualiti penghantaran), maklumat inventori (iaitu tahap inventori, kos menyimpan, kos tertunggak, tahap perkhidmatan), maklumat sumber (iaitu kapasiti, keupayaan), maklumat pesanan (iaitu kuantiti permintaan, saiz pesanan, korelasi permintaan) dan maklumat perancangan (iaitu ramalan permintaan, jadual pesanan).

Menurut Hyun & Choi (2010), perkongsian maklumat terbahagi kepada dua peringkat iaitu perkongsian maklumat hulu yang merujuk kepada hubungan antara pengilang dan pembekal dan perkongsian maklumat hilir yang merujuk kepada hubungan antara pengilang dan peruncit. Perkongsian maklumat ialah pengumpulan dan penyebaran maklumat yang relevan tepat pada masanya untuk perancangan dan mengawal operasi rantaian bekalan (Simatupang & Sridharan, 2005). Proses integrasi antara pembeli dan pembekal memudahkan perkongsian maklumat (Barrat, 2004). Perkongsian maklumat adalah penting untuk kecekapan, keberkesanan dan kelebihan daya saing daripada rantaian bekalan (Stock & Lambert, 2001). Perkongsian maklumat daripada permintaan pelanggan antara peruncit dan rakan dagangan utama

memastikan kelancaran operasi menyebabkan insiden yang lebih rendah daripada kegagalan perkhidmatan pelanggan kerana kehabisan stok (Mentzer, 1999) dan memperbaiki hubungan pembeli-pembekal (Hsu et al., 2008).

Perkongsian maklumat dalam rantai bermakna adanya satu bentuk perjanjian antara pembekal dan juga organisasi peruncit tersebut (Zhang & Chen, 2013). Kedua-dua pihak organisasi pembekal dan peruncit lebih cenderung berkerjasama jika mereka melihat kerjasama antara satu sama lain akan memberi manfaat atau nilai tambah kepada persaingan (Cheng, 2013). Kedua-dua pihak cuba untuk mendapatkan kelebihan persaingan yang merupakan kelebihan dalam persekitaran perniagaan sekarang (William & Diana, 2007). Aktiviti-aktiviti dan tingkah laku bekerjasama ini perlulah diberikan keutamaan untuk mewujudkan hubungan yang bermanfaat antara kedua-dua pihak organisasi pembekal dan peruncit (Wang & Wei, 2007).

Untuk mencapai kelebihan dari perkongsian maklumat antara pembekal dan peruncit ianya adalah penting untuk pembekal ini memahami faktor-faktor yang berkaitan dengan tadbir urus hubungan antara organisasi yang memberi kesan terhadap tingkah laku perkongsian maklumat antara peruncit mereka yang sedia ada. Penyelidikan yang sedia ada mengenai isu penting ini banyak memfokuskan kepada kerangka / model semua faktor-faktor yang dikaji ini sebagai pembolehubah tidak bersandar yang secara langsung memberi kesan kepada tingkah laku perkongsian maklumat (pembolehubah bersandar).

2.1.2 Matlamat dan Kepentingan Perkongsian Maklumat

Perkongsian maklumat berfungsi sebagai satu pendekatan yang penting untuk kelangsungan hidup organisasi dan pemangkin terhadap integrasi rantaian bekalan. Pada masa kini, dengan kemajuan dalam teknologi maklumat dan komunikasi, perkongsian maklumat telah menjadi lebih senang dilakukan. Tambahan pula, perkongsian maklumat dalam rantaian bekalan telah menjadi lebih cekap oleh pengenalan secara meluas kerjasama jangka panjang dan penyelarasan yang akhirnya membawa kepada peningkatan kelebihan daya saing organisasi.

Banyak industri telah memulakan rekabentuk semula proses untuk meningkatkan kecekapan rantaian bekalan mereka. Matlamat program ini adalah untuk meningkatkan penyesuaian bekalan dengan permintaan untuk mengurangkan kos inventori dan kehabisan stok. Potensi penjimatan dalam usaha yang sebegini boleh melebihi daripada USD14 bilion bagi industri perkhidmatan makanan (Troyer, 1996) dan USD 30 bilion bagi industri runcit (Kurt Salmon Associates Inc., 1993). Salah satu inisiatif utama yang biasanya disebut adalah perkongsian maklumat antara rakan kongsi dalam rantaian bekalan. Banyak kajian-kajian lepas tentang perkongsian maklumat dalam rantaian bekalan telah dibincangkan tetapi masih kurang kajian yang dijalankan terhadap tahap manfaat hubungan dan pembolehubah yang mempengaruhi magnitud manfaat ini (Lee, So, & Tang, 2011b). Jadual 2.1 menerangkan tentang manfaat atau faedah-faedah yang diperolehi oleh sesebuah organisasi yang mengamalkan perkongsian maklumat dalam rantaian bekalan. Perkongsian maklumat ini penting dalam mengurangkan kos dan meningkatkan prestasi dalam rantaian bekalan.

Jadual 2.1

Manfaat Perkongsian Maklumat

No	Manfaat	Sumber
1.	Pengurangan kos	(Mourtzis, 2011; Lee et al., 2000; Lee & Whang, 2004; Bagchi & Larsen, 2004)
2.	Pengurangan inventori dan pengurusan inventori yang cekap	(Mourtzis, 2011; Lee et al., 2000; Lee & Whang, 2004)
3.	Meningkatkan kebolehlihatan (pengurangan ketara terhadap ketidakpastian)	(Fiala, 2005; Li et al., 2001; Yu et al., 2001; Lee & Whang, 2004; Bagchi & Larsen, 2004)
4.	Pengurangan yang ketara atau penghapusan lengkap kesan bullwhip	(Yu et al., 2001; Lee & Whang, 2004; Li & Gao, 2011; Jauhari, 2009)
5.	Penggunaan sumber yang lebih baik	(Mourtzis, 2011; Lee & Whang, 2004)
6.	Peningkatan produktiviti, kecekapan organisasi dan perkhidmatan yang lebih baik	(Mourtzis, 2011; Yang & Maxwell, 2011; Lee & Whang, 2004; Bagchi & Larsen, 2004)
7.	Membina dan mengukuhkan ikatan sosial	(Lee & Whang, 2004; Bagchi & Larsen, 2004;) Marshall & Bly, 2004)
8.	Pengesanan awal masalah	(Lee & Whang, 2004; Jauhari, 2009; Grabot et al., 2011)
9.	Maklum balas yang cepat	(Lee & Whang, 2004; Jauhari, 2009)
10.	Mengurangkan masa kitaran dari pesanan ke penghantaran	(Bagchi & Larsen, 2004)
11.	Usaha pencarian dan pengesanan menjadi lebih baik	(Bagchi & Larsen, 2004)
12.	Masa yang lebih cepat kepada pasaran	(Lee & Whang, 2004)
13.	Peningkatan rangkaian	(Lee & Whang, 2004)
14.	Penggunaan kapasiti pada tahap optimum	(Lee & Whang, 2004)

2.1.3 Keperluan Perkongsian Maklumat Dalam Rantaian Bekalan

Maklumat memainkan peranan penting dalam pengurusan rantai bekalan (Nahmias, 2001). Maklumat menyediakan para pembuat keputusan suatu kuasa kelebihan dalam persaingan, kuasa untuk menjalankan perniagaan dengan lancar dan cekap serta kuasa untuk berjaya dalam persekitaran yang semakin kompleks. Prestasi rantai bekalan bergantung secara kritikal tentang bagaimana ahli-ahlinya menyelaras keputusan mereka. Perkongsian maklumat adalah bentuk yang paling asas penyelarasan dalam rantai bekalan.

Konsep hubungan dalam pembekalan stesen minyak di luar bandar di Malaysia adalah merupakan perhubungan antara sebuah organisasi pembekal kepada beberapa organisasi peruncit yang tertakluk kepada kebenaran lesen yang diberikan oleh pihak KPDNKK. Ini menunjukkan bahawa perkongsian maklumat ini berlaku antara organisasi tunggal pembekal ke beberapa organisasi peruncit yang tertakluk di bawah kontrak pembekalan yang dipersetujui antara pembekal dan peruncit itu sendiri. Cachon dan Fisher (2000) telah mengukur faedah perkongsian maklumat tentang pesanan dan kedudukan inventori antara pembekal tunggal dan berbilang peruncit. Kajian itu telah membuat perbandingan antara polisi perkongsian maklumat secara menyeluruh dan perkongsian maklumat secara terhad. Menurutnya, perkongsian maklumat terhad membenarkan pembekal hanya mengetahui tentang pesanan yang dibuat oleh para peruncit tetapi polisi perkongsian maklumat secara menyeluruh membolehkan pembekal mengetahui maklumat terkini tentang inventori para peruncit. Hasil kajian itu menunjukkan kos rantaian bekalan adalah sebanyak 12.1% lebih rendah menggunakan polisi perkongsian maklumat secara menyeluruh berbanding perkongsian maklumat secara terhad.

Pembekal menjamin pembekalan yang boleh diharap kepada peruncit menyebabkan perkongsian maklumat itu memberi faedah kepada pembekal dan peruncit dalam mengurangkan masa pembekalan semula (Lee et al., 2011). Untuk mencapai kelebihan perkongsian maklumat, adalah menjadi kepentingan strategik bagi syarikat pembekal untuk memahami faktor-faktor yang berkaitan dengan hubungan antara organisasi yang mempengaruhi perkongsian maklumat tingkah laku rakan-rakan mereka (Lee et al., 2011). Perkongsian maklumat dalam rantaian bekalan melibatkan aktiviti-aktiviti pertukaran maklumat dalam organisasi organisasi yang menjurus

kepada koordinasi perniagaan. Maklumat menyediakan pembuat keputusan suatu kuasa kelebihan bersaing, kuasa untuk menjalankan perniagaan dengan lancar dan cekap dan kuasa untuk berjaya dalam persekitaran yang semakin kompleks dan memainkan peranan penting dalam pengurusan rantai bekalan (Clarkson, Jacobsen, & Batcheller, 2007). Perkongsian maklumat tersebut meliputi maklumat-maklumat tentang kedudukan inventori, jualan, harga, jangkaan permintaan, status pesanan, maklumat pelanggan, maklumat logistik, pelan promosi, pengetahuan teknologi, maklumat pasaran dan sebagainya .yang merupakan sebahagian daripada logistik dan rantai bekalan merupakan fungsi yang begitu penting, khususnya kepada dunia perniagaan (Lee et al., 2011).

Aspek ini menjadi relevan dengan rantai bekalan minyak terhadap peruncit di luar bandar di Malaysia kerana struktur hubungan yang sama iaitu antara pembekal tunggal dan berbilang peruncit yang dipraktikkan seperti dalam kajian ini. Zao, Xie dan Zhang (2002) juga dalam kajiannya tentang impak perkongsian maklumat pesanan dan jangkaan permintaan yang melibatkan satu pembekal kepada berbilang peruncit dalam situasi jumlah permintaan yang berubah-ubah. Hasil kajian menunjukkan bahawa perkongsian tentang maklumat pesanan dan jangkaan permintaan mempunyai kesan yang besar kepada prestasi rantai bekalan dari sudut jumlah kos dan tahap perkhidmatan.

2.2 TADBIR URUS PERHUBUNGAN

Pelbagai kajian telah dibuat tentang bagaimana sesuatu hubungan antara organisasi perlu ditangani. Ianya memerlukan berbagai inisiatif yang perlu dilaksanakan oleh kedua-dua belah pihak antara pembekal dan peruncit yang dikenali sebagai tadbir urus

perhubungan. Tadbir urus dalam perhubungan merupakan perspektif utama bagi menjaga hubungan antara organisasi dalam rantai bekalan (Liu, Luo & Liu, 2009).

Tadbir urus perhubungan ini terkandung dalam struktur dan proses perhubungan antara organisasi terutamanya pertukaran maklumat antara organisasi (Zaheer & Venkatraman, 1995). Hubungan berasaskan nilai menjadi sebahagian daripada tadbir urus perhubungan yang melibatkan penilaian risiko dan manfaat yang organisasi perolehi melalui pertukaran hubungan.

2.2.1 Manfaat Perhubungan

Manfaat perhubungan merupakan satu elemen penting dalam sumber terjadinya hubungan itu sendiri dan selaras dengan perspektif nilai yang diperolehi (Ulaga & Eggert, 2006). Menurutnya, manfaat perhubungan memberi sumbangan yang lebih besar berbanding kos dalam pembentukan nilai pelanggan dalam pasaran perniagaan.

Usaha untuk memperolehi nilai pelanggan yang unggul merupakan asas kepada organisasi untuk berdaya saing dalam jangka panjang dan kejayaan dalam rantai bekalan (Slater, 1997). Nilai yang diperolehi dari hubungan antara organisasi ini adalah merupakan suatu faedah atau manfaat kepada kedua-dua organisasi yang saling berhubung tersebut.

2.2.2 Kecenderungan Perhubungan

Kecenderungan perhubungan ditakrifkan sebagai kemahuan sesebuah organisasi untuk membina hubungan kerjasama dengan organisasi yang lain. Dalam konteks organisasi, kecenderungan perhubungan adalah kelebihan yang diperolehi melalui

hubungan antara organisasi dan memainkan peranan penting dalam membina hubungan antara organisasi. Ia adalah kecenderungan yang agak stabil dan atas kesedaran organisasi untuk melibatkan diri dengan peruncit untuk kategori produk tertentu (Wulf, Schröder & Kenhove, 2003).

Dalam rantai bekalan, kecenderungan perhubungan yang kuat bermakna bahawa organisasi yang mahu mengekalkan hubungan positif dengan rakan-rakan. Tahap kecenderungan hubungan yang tinggi membolehkan tugas-tugas yang dijalankan dikongsi dengan berkesan dan kata sepakat dicapai dalam membuat keputusan bersama, manakala keyakinan yang lebih tinggi rakan-rakan membolehkan pembinaan hubungan antara organisasi yang lebih kukuh (Larson, 1992). Bagi menangani isu ini dalam rantai bekalan, kajian ini mengkaji bagaimana manfaat hubungan antara organisasi mempengaruhi perkongsian maklumat dalam rantai bekalan.

2.2.3 Keakraban Perhubungan

Keakraban perhubungan adalah merujuk kepada darjah kebergantungan antara individu yang berbeza, jabatan atau organisasi pada satu sama lain untuk mendapatkan bantuan, maklumat, komitmen atau aktiviti penyelarasan lain (Hartley & Benington, 2009). Organisasi-organisasi pembekal dan peruncit akan saling membina perhubungan yang baik kerana darjah keakraban yang tinggi membolehkan pihak mereka mendapatkan maklumat-maklumat yang penting untuk membuat keputusan dalam rantai bekalan masing-masing.

Dalam konteks perkongsian maklumat, keakraban perhubungan dapat ditingkatkan dengan peranan integrasi rantai bekalan di kalangan ahli-ahli rantai bekalan (Koçoğlu et al., 2011). Kelancaran aliran maklumat boleh dihasilkan oleh penglibatan pelbagai pihak yang mempunyai kepakaran yang berbeza dan kecekapan yang aktif melalui keakraban hubungan yang menggalakkan integrasi dalam rantai bekalan (Cheng et al., 2010).

2.3 RISIKO PERHUBUNGAN

Dalam perikatan strategik, risiko hubungan ditakrifkan sebagai kebarangkalian dan akibat tidak mempunyai kerjasama memuaskan (Das & Teng, 1996). Ini berkemungkinan disebabkan oleh matlamat yang berbeza-beza pada tahap individu berbanding dengan matlamat organisasi itu sendiri. Risiko hubungan berkenaan menitik beratkan dengan kebarangkalian dan akibat apabila rakan kongsi tidak komited sewajarnya untuk bekerjasama dan tidak berkelakuan seperti yang diharapkan (Ireland, Hitt, & Vaidyanath, 2002). Risiko perhubungan ini juga adalah kebarangkalian dan kemungkinan untuk menghadapi kelakuan oportunistik oleh rakan kongsi yang berhubungan antara satu sama lain (Delerue, 2004). Potensi hubungan yang kompetitif dalam rantai bekalan boleh menghasilkan perlakuan yang berisiko oleh rakan kongsi. Dalam kajian ini turut menerima pakai faktor-faktor yang diiktiraf secara meluas iaitu berkenaan tingkah laku rakan kongsi dan faktor pergantungan dalam rantai bekalan termasuklah simetri kuasa, tingkah laku oportunistik, konflik tidak berfungsi dan kemerosotan dalam daya saing.

2.3.1 Simetri Kuasa

Simetri kuasa merujuk kepada keseimbangan dalam perhubungan antara organisasi pembekal dan peruncit dalam rantai bekalan yang mana tidak dipengaruhi oleh faktor yang mendominasi antara kedua-dua pihak. Kuasa adalah kemampuan untuk membangkitkan perubahan dalam tingkah laku orang lain termasuk kemampuan untuk menyebabkan orang lain untuk melakukan sesuatu tingkah laku yang mereka tidak akan lakukan (Hingley, 2005). Dalam erti kata lain ialah mempunyai kuasa menentukan tingkah laku orang lain (Thorelli, 1986). Dalam hubungan antara organisasi, terdapat penekanan mengenai keperluan untuk simetri dan permuafakatan. Pergantungan keseimbangan kuasa ini memupuk hubungan jangka panjang manakala ketidakseimbangan kuasa dikaitkan dengan ketidakstabilan dan mewujudkan konflik (Ganesan, 1994).

2.3.2 Konflik Tidak Berfungsi

Konflik dalam hubungan antara organisasi merujuk kepada perbezaan pendapat yang berlaku dalam hubungan kerjasama itu atau ketidakserasian aktiviti, perkongsian sumber dan matlamat antara rakan niaga (Anderson & Narus, 1990). Konflik tidak berfungsi merupakan suatu tingkah laku yang tidak sihat seperti menyembunyi sesuatu maklumat penting yang diperlukan dalam proses membuat keputusan (Zillmann, 1998). Apabila konflik tidak berfungsi, ianya cenderung untuk menjadi emosi dan tertumpu kepada ketidakserasian secara peribadi atau pertikaian (Brehmer, 1976). Konflik ini dikenali sebagai konflik afektif (Amason & Schweiger, 1994). Konflik berfungsi adalah berdasarkan orientasi tugas dan memfokuskan kepada membuat pertimbangan bagaimana untuk mencapai objektif bersama (Priem & Price, 1991).

2.3.3 Tingkah Laku Oportunis

Secara umumnya banyak yang dikenalpasti dalam literatur berkenaan strategi bahawa potensi untuk rakan kongsi yang bertingkah laku oportunis menambah kepada unsur risiko dalam pakatan. Konstruk dalam risiko perhubungan antara organisasi boleh merangkumi risiko hubungan dan risiko prestasi (Das & Teng, 1996). Jelaslah, tingkah laku oportunis atau mengambil kesempatan untuk diri sendiri akan menyebabkan risiko perhubungan (Das, 2004).

2.4 HUBUNGAN ANTARA PEMBOLEHUBAH-PEMBOLEHUBAH KAJIAN

Berdasarkan kajian literatur, terdapat beberapa kajian yang lepas yang menunjukkan bahawa terdapat hubungan yang wujud di antara pembolehubah-pembolehubah yang dikaji dalam kajian ini. Jadual 2.2 menerangkan dengan lebih lanjut bagaimana hubungan-hubungan ini yang wujud antara pembolehubah-pembolehubah tersebut.

Jadual 2.2
Hubungan antara pembolehubah kajian

Pembolehubah	Tadbir Urus Perhubungan	Risiko Perhubungan	Perkongsian Maklumat
Tadbir Urus Perhubungan		Lin & Germain (1998), Loke, Alan & Murali (2013), Morris & Cadogan (2001),	Morgan & Hunt (1994), Hingley (2005), Svensson (2001)
Risiko Perhubungan	Cheng et al.,(2013), Ulaga & Eggert's (2006), Gwinner et al.,(1998)		Panteli & Sockalingam (2005), Staw et al. (1981), Pelled (1996)
Perkongsian Maklumat	Cheng (2011), Hartley & Benington (2006), Barclay (1991)	Cheng (2011), Johnson & Sohi (2001), Wulf et al. (2001), Larson (1992)	

2.5 TEORI ASAS KERANGKA KAJIAN

Bahagian ini membincangkan tentang teori-teori yang menjadi asas rujukan kepada pembangunan kerangka konsep kajian ini. Kerangka konseptual kajian ini menjadi model yang menggambarkan konsep ke arah pembentukan sesuatu kejadian. Merujuk kepada kenyataan Jonker dan Pennink (2010), ianya telah mendefinisikan teori sebagai usaha bersistematik untuk memahami apa yang berlaku di dunia ini. Maka, teori yang mendukung kajian ini akan mengenalpasti pembolehubah-pembolehubah dan hubungan sesama mereka di dalam keadaan di mana hipotesis yang dibangunkan diuji didapati sahih dan terbukti secara empirikal. Teori ini juga akan menunjukkan perhubungan antara pembolehubah dalam kerangka konsep kajian ini.

Memetik kenyataan Jonker dan Pennink (2010) juga, tanpa teori sesuatu kerangka konsep adalah bersifat tiada arah kerana tidak mampu menerangkan dan meramalkan sesuatu fenomena dengan lebih awal. Hasilnya, kajian tersebut tidak dapat merumuskan sesuatu dapatan kajian secara empirikal disebabkan tiada asas yang mendukungi peraturan atau logik tentang sesuatu fenomena yang dikaji. Maka, kajian ini mendapati perlunya teori-teori untuk menyokong kerangka kajian yang dibangunkan bagi menyokong hubungan dan peraturan yang diramal.

Menurut Shields & Rangarjan (2013), mereka mendefinisikan rangka kerja konseptual sebagai cara idea-idea yang dianjurkan untuk mencapai tujuan projek penyelidikan. Oleh itu, kajian ini memperkenalkan kerangka kajiannya sendiri dan akan dibincangkan pada bab seterusnya. Kerangka kajian ini dibangunkan untuk menunjukkan secara mudah realiti yang kernudiannya cuba disahkan dan ditafsir melalui pengujian statistik. Kerangka kajian yang dibangunkan akan menerangkan

interaksi antara persepsi asas kajian dengan teori-teori yang didokong. Interaksi tersebut akan dijelaskan melalui proses penerangan dan pengesahan antara realiti / persepsi dengan teori-teori sokongan.

2.5.1 Teori Resource Based View (RBV)

Teori ini menjadi popular sejak diperkenalkan oleh Birger Wernerfelt dalam artikelnya “A Resource-Based Theory of the firm” pada tahun 1984. Bagaimanapun unsur-unsur ini telah didapati dalam karya-karya yang lebih awal lagi oleh Coase (1937), Selznick (1957), Penrose (1959), Stigler (1961), Chandler (1962, 1977), dan Williamson (1975), di mana penekanan diletakkan di atas kepentingan sumber dan implikasinya terhadap prestasi firma. Teori ini menjelaskan bagaimana kelebihan daya saing sesuatu organisasi adalah bergantung kepada sumber ketara atau tidak ketara yang ada pada organisasi tersebut.

Secara asasnya teori ini memfokuskan kepada kriteria-kriteria penting sumber yang ada dalam organisasi untuk mencapai kelebihan persaingan. Langkah pertama ialah mengenalpasti sumber-sumber penting yang berpotensi dalam organisasi tersebut. Seterusnya melakukan penilaian terhadap sumber-sumber tersebut samada memenuhi kriteria-kriteria; a) **Berharga** iaitu sumber perlu membolehkan organisasi melaksanakan strategi yang memberi penambahan nilai samada mengatasi pesaingnya atau memperbaiki kelemahan dalam organisasi. b) **Unik** iaitu nilai sumber tersebut adalah mencerminkan nilai yang melebihi jangkaan dari hasil yang diharapkan. c) **Tidak boleh ditiru** iaitu sumber tersebut dikawal oleh sesebuah organisasi tersebut dan tidak dapat diikuti oleh organisasi yang lain. d) **Tidak boleh digantikan** iaitu peranan sumber tersebut tidak dapat digantikan dengan sumber yang lain oleh

organisasi pesaing. Menjaga dan melindungi sumber-sumber yang mempunyai nilai ini penting kerana ianya boleh meningkatkan prestasi organisasi (Crook et al., 2008). Kedua-dua organisasi yang bekerjasama akan menghargai perhubungan ini dan akan mengurangkan keberangkalian tingkah laku risiko perhubungan seperti simetri kuasa dan konflik tidak berfungsi (Cheng, 2011). Organisasi yang bekerjasama juga perlu menumpukan perhatian terhadap tingkah laku oportunistik dari sudut persekitaran sosial (Cheng et al., 2013).

2.5.2 Teori Relational View (RV)

Teori Relational View melengkapi teori Resource-Based View dengan hujahan bahawa sumber yang kritikal mungkin merangkumi sumber yang menjangkau sempadan organisasi tersebut (Dyer & Singh, 1998). Organisasi boleh mendapatkan bukan sahaja manfaat dalaman organisasi tetapi juga mendapat manfaat dari perhubungan. Manfaat dari perhubungan ini ditakrifkan sebagai keuntungan supernormal yang dijana secara bersama dalam hubungan pertukaran yang tidak boleh dihasilkan oleh organisasi secara berasingan dan hanya boleh dihasilkan melalui sumbangan bersama antara kerjasama pihak rakan niaga (Lavie, 2006). Menurut Khanna et al., (1998), Relational View menekankan manfaat yang biasanya rakan niaga tidak dapat wujudkan secara bersendirian. Manfaat hubungan boleh terjadi apabila rakan niaga bergabung dan bertukar maklumat yang unik, pengetahuan dan keupayaan melalui sumbangan yang khusus, rutin perkongsian maklumat antara organisasi, melengkapi sumber secara tetap dan mekanisme tadbir urus yang berkesan.

Jadual 2.3

Teori Asas untuk Perkongsian Maklumat

Teori	Asas	Hujahan	Penyelidik
Teori Resource Based View (RBV)	Hubungan antara organisasi	Penterlibatan dalam kerjasama adalah untuk memiliki sumber kritikal yang di luar batasan organisasi	(Patnayakuni et al., 2006)
		Meningkatkan tahap persaingan organisasi dengan menjaga sumber spesifik dan kebolehpayaan Organisasi yang kekurangan sesuatu kebolehan bersaing akan menggalakkan hubungan kerjasama dengan organisasi lain	(Holweg & Paul, 2008) (Tan et al., 2010)
Teori Relational View (RV)	Tadbir urus hubungan	Hubungan perkongsian maklumat meningkatkan kerjasama antara organisasi yang boleh meningkatkan kecekapan operasi	(Wei et al., 2012)
		Konteks hubungan diajukan sebagai sumber utama kepada keperluan koordinasi	(Grover & Saeed, 2007)

2.6 RUMUSAN BAB

Bab ini telah menerangkan tentang aspek-aspek penting yang diperolehi menerusi kajian literatur berkaitan semua pembolehubah yang ada kaitannya dengan pengurusan perkongsian maklumat. Di dalam bab ini juga, diterangkan mengenai kajian-kajian lepas berkaitan pembolehubah-pembolehubah yang terdapat di dalam kajian ini. Penerangan mengenai teori-teori yang menjadi sandaran kepada kajian ini juga terdapat dan dihuraikan dalam bab ini. Seterusnya perbandingan antara kajian-kajian lepas yang menyumbangkan kepada pengisian jurang ilmu yang cuba dicapai di dalam kajian ini. Pemerolehan maklumat-maklumat ini amat berguna untuk dijadikan sebagai panduan dan asas kepada pembuatan keputusan bagi mencapai matlamat kajian ini.

Hal seterusnya ialah berkaitan dengan kerangka kajian dan metodologi kajian. Dalam bab ini juga diperincikan rekabentuk kajian yang dihasilkan untuk mencapai objektif

kajian. Seterusnya penerangan mengenai hipotesis-hipotesis kajian dan instrumen kajian yang dibangunkan ke arah pencapaian matlamat kajian ini.

Oleh itu, kajian ini memperkenalkan kerangka kajiannya sendiri dan akan dibincangkan pada bab seterusnya. Kerangka kajian ini dibangunkan untuk menunjukkan secara mudah realiti yang kemudiannya cuba disahkan dan ditafsir melalui pengujian statistik. Kerangka kajian yang dibangunkan akan menerangkan interaksi antara persepsi asas kajian dengan teori-teori yang didokong. Interaksi tersebut akan dijelaskan melalui proses penerangan dan pengesahan antara realiti / persepsi dengan teori-teori sokongan.



BAB 3

REKABENTUK DAN METODOLOGI KAJIAN

3.0 PENGENALAN

Bab ini menerangkan tentang rekabentuk dan metodologi untuk kajian ini. Ianya dimulakan dengan pengenalan kajian, seterusnya diikuti dengan penerangan berkaitan jenis kajian yang dijalankan, rekabentuk kajian yang digunakan, hipotesis kajian yang dibangunkan dan pembangunan kerangka kajian. Seterusnya penerangan terperinci tentang pembangunan item-item dalam instrumen kajian, skala pengukuran yang digunakan, ujian validiti dan kebolehharapan instrumen, populasi kajian, kaedah persampelan, cadangan analisis data dan akhir sekali penerangan analisis proseder

3.1 PENGENALAN KAJIAN

Kajian ini dijalankan untuk mendapatkan jawapan dari persoalan mengenai hubungan antara pembolehubah-pembolehubah seperti yang diterangkan dalam kerangka kajian. Ringkasnya, kajian ini bertujuan untuk mengesahkan kewujudan hubungan antara pembolehubah-pembolehubah dan mengkaji tahap pengaruh manfaat hubungan, kecenderungan hubungan, keakraban dan risiko perhubungan terhadap prestasi perkongsian maklumat dalam rantai bekalan stesen minyak di luar bandar di Malaysia. Secara khususnya, kajian ini cuba mengukuhkan bahawa risiko perhubungan sebagai pembolehubah mediasi terhadap hubungan antara tadbir urus perhubungan dengan perkongsian maklumat dalam konteks rantai bekalan.

Pendekatan kuantitatif adalah sesuai bagi menjelaskan dan meramal sifat perhubungan serta pengujian sesuatu teori (Leedy & Ormrod, 2005). Oleh itu, kajian ini juga menggunakan kaedah soalselidik atau survey kerana kaedah ini lebih pantas dan murah untuk mendapatkan akses kepada sampel yang besar dalam kawasan geografi yang luas di Malaysia. Kaedah ini juga menggunakan masa yang singkat dan merupakan kaedah yang kos efektif.

3.2 JENIS KAJIAN

Kajian ini merupakan suatu bentuk tinjauan melalui kaedah soalselidik. Kajian ini juga merupakan kajian korelasional yang mengkaji hubungan antara pembolehubah-pembolehubah. Satu set borang soalselidik dibangunkan sebagai jalan untuk mendapatkan penjelasan dan/atau meramal fenomena-fenomena yang wujud di dalam kajian ini. Kaedah soalselidik ini akan membenarkan responden memberikan mengikut masa mereka sendiri dan menggalakkan mereka untuk menjadi lebih terbuka dan berterus terang tentang persepsi mereka. Oleh kerana terdapat objektif kajian yang melihat hubungan antara pembolehubah-pembolehubah melalui pengujian hipotesis, maka kaedah soalselidik merupakan kaedah yang terbaik. Menurut Davis (1996), kaedah soalselidik telah digunakan dengan jayanya dalam menguji hipotesis-hipotesis kajian terdahulu dan ianya sesuai untuk kes-kes dalam bidang perniagaan. Ini disebabkan bidang perniagaan merupakan fenomena sosial yang mana di dalamnya terdapat banyak urusan-urusan yang dijalankan oleh manusia dan menggunakan banyak data-data untuk membuat keputusan yang diputuskan oleh manusia itu sendiri.

Kajian ini bertujuan untuk mengkaji pengaruh pembolehubah bebas yang telah dikenalpasti iaitu manfaat perhubungan, kecenderungan hubungan dan keakraban

hubungan terhadap amalan perkongsian maklumat sebagai pembolehubah bersandar. Kajian ini juga mengkaji pengaruh risiko perhubungan sebagai pembolehubah mediasi terhadap hubungan antara tadbir urus perhubungan dan amalan perkongsian maklumat. Berdasarkan objektif kajian yang diterangkan sebelum ini, kajian ini dikategorikan sebagai kajian sebab-pengaruh (causal effect research) dan diklasifikasikan sebagai kajian kolerasional (correlational research). Menurut Zikmund et al., (2013), kajian sebab-pengaruh (causal effect research) adalah kajian yang dijalankan untuk mengenalpasti sebab dan pengaruh hubungan antara pembolehubah apabila pernyataan masalah kajian telah ditakrifkan secara mendalam. Menurut Tabachnik dan Fidell (2007), kajian korelasi ialah kajian untuk menentukan samaada wujud hubungan dan apakah tahap hubungan di antara dua atau lebih pembolehubah-pembolehubah yang boleh diukur. Manakala kajian regresi pula untuk mengenalpasti pembolehubah-pembolehubah tertentu yang mempengaruhi sesuatu fenomena tertentu.

Maka, kajian ini turut menggunakan kajian korelasi untuk menentukan dan mengesahkan kewujudan hubungan antara pembolehubah bebas iaitu manfaat perhubungan, kecenderungan perhubungan dan keakraban dengan pembolehubah bersandar amalan perkongsian maklumat. Selain itu kajian juga mengkaji kewujudan hubungan antara tadbir urus perhubungan dengan pembolehubah risiko perhubungan. Dengan pendekatan kajian regresi, kajian ini akan mengukur pengaruh pembolehubah bebas iaitu tadbir urus perhubungan terhadap pembolehubah bersandar iaitu amalan perkongsian maklumat. Kajian ini juga mengukur pengaruh pembolehubah mediasi risiko perhubungan terhadap pembolehubah bersandar iaitu amalan perkongsian maklumat.

3.3 REKABENTUK KAJIAN

Rekabentuk kajian boleh didefinisikan sebagai "rancangan untuk mengendalikan kajian di mana ia melibatkan penentuan elemen-elemen yang akan diperiksa dan prosedur yang akan digunakan" (Sproull, 1995). Pernyataan tersebut disokong oleh Zikmund et al., (2013) yang menghuraikan rekabentuk kajian sebagai "rancangan induk khusus yang menentukan cara dan prosedur untuk kutipan data serta menganalisis maklumat yang diperlukan". Terdapat dua fungsi utama dalam rekabentuk kajian iaitu; (1) permulaan kajian dan (2) jaminan kesahihan, objektif dan ketepatan dicapai melalui rancangan yang berhati-hati bagi prosedur kajian (Kumar, 1996).

Secara amnya, sesuatu kajian boleh dilaksanakan secara kajian pemerolehan, deskriptif, atau pengujian hipotesis (Sekaran, 2003; Cavana et al., 2001). Kajian pemerolehan biasanya dijalankan bagi meneroka ilmu pengetahuan baru yang masih kurang maklumat mengenainya. Kajian ini memerlukan kerja dari awal kajian untuk memahami fenomena sesuatu situasi sebelum model dibangunkan (Sekaran, 2003). Manakala kajian deskriptif pula akan menumpukan kepada ciri-ciri bagi populasi atau sesuatu fenomena kajian (Zikmund, 2000). Pengujian hipotesis akan menghuraikan dengan lebih mendalam sifat perhubungan antara pembolehubah-pembolehubah yang dikaji (Sekaran, 2003).

Oleh itu, kajian ini akan menumpukan kepada kajian kolerasi dan pengujian hipotesis selaras dengan tujuan kajian yang akan memeriksa perhubungan antara pembolehubah tadbir urus perhubungan, risiko perhubungan dan amalan perkongsian maklumat. Di samping itu, analisis deskriptif juga akan digunakan dalam kajian ini bertujuan untuk

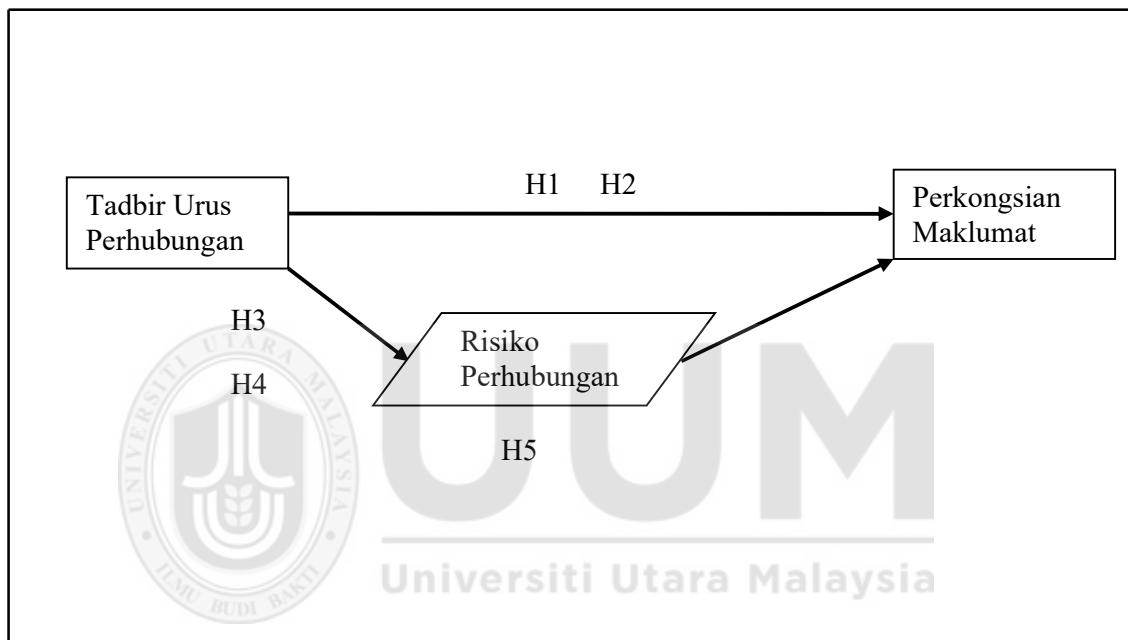
mengenal pasti ciri-ciri bagi populasi seperti ciri-ciri responden dan firma. Manakala pengujian hipotesis dengan pendekatan kolerasi (Cronbach, 1957) di dalam kajian ini bertujuan untuk menerangkan perhubungan antara pembolehubah-pembolehubah dan variasi (variance) bagi pembolehubah bersandar.

Rekabentuk kajian secara keratan rentas (cross-sectional) di lapangan (kajian tinjauan) akan digunakan dalam kajian ini. Rekabentuk kajian keratan rentas melibatkan kutipan data yang dilakukan hanya sekali sahaja sepanjang kajian ini dilaksanakan bagi memenuhi objektif kajian (Cavana et al., 2001). Seperti yang dinyatakan oleh Kumar (1996), jenis rekabentuk ini sesuai bagi kajian di mana pengkaji cuba memeriksa sesuatu fenomena, situasi, masalah, sikap atau isu-isu dari mana-mana contoh yang diberi bagi elemen populasi pada suatu masa kajian. Kelebihan menggunakan pendekatan keratan rentas ini ialah ianya lebih memberi faedah dan tempoh masa yang singkat berbanding dengan pendekatan longitudinal (Sekaran, 2003). Didapati kebanyakan kajian lepas seperti kajian oleh (Li & Lin, 2006), (Cheng & Fu, 2013) dan (Cheng, 2013) yang mengkaji tentang hubungan antara tadbir urus perhubungan antara organisasi dan perkongsian maklumat juga menggunakan jenis rekabentuk secara keratan rentas bagi proses kutipan data dalam kajian mereka.

3.4 HIPOTESIS KAJIAN

Hipotesis yang berkaitan pembolehubah dalam kajian ini dibangunkan berdasarkan kajian-kajian lepas. Hipotesis ini telah dibangunkan berdasarkan pembolehubah untuk menggambarkan arah, tahap dan bentuk hubungan antara dimensi dalam pembolehubah tadbir urus perhubungan iaitu manfaat perhubungan, kecenderungan

hubungan dan keakraban sebagai pembolehubah bebas/tidak bersandar terhadap amalan perkongsian maklumat. Risiko perhubungan dianggap menjadi pembolehubah mediasi antara pembolehubah tadbir urus perhubungan dengan amalan perkongsian maklumat dalam rantai bekalan. Ini dapat dilihat dalam ringkasan asas kerangka kajian ditunjukkan dalam rajah 3.1.



Rajah 3.1
Kerangka Kajian

Hipotesis-hipotesis telah dibangunkan untuk menentukan dan mengesahkan kewujudan hubungan serta mengukur pengaruh antara pembolehubah-pembolehubah yang terdapat di dalam kerangka kajian ini dan melihat sumbangan pembolehubah-pembolehubah tersebut sebagai hasil penyelidikan. Berdasarkan itu juga, jadual 3.1 menunjukkan hipotesis kajian yang dibangunkan untuk menjawab persoalan-persoalan kajian dan seterusnya tentang kaitannya dengan objektif kajian ini.

Jadual 3.1

Hubungan Hipotesis-Hipotesis dengan Persoalan dan Objektif Kajian

Penerangan Hipotesis		Persoalan Kajian	Objektif Kajian
		Apakah tahap perkongsian maklumat di dalam rantaian bekalan stesen minyak di luar bandar di Malaysia?	Untuk mengukur tahap perkongsian maklumat di dalam rantaian bekalan stesen minyak di luar bandar di Malaysia
H1_a	Manfaat Hubungan ini mempunyai hubungan yang positif dengan tahap Perkongsian Maklumat	Adakah manfaat perhubungan, kecenderungan perhubungan dan keakraban perhubungan antara organisasi ini mempunyai hubungan dengan tahap perkongsian maklumat di dalam rantaian bekalan stesen minyak di luar bandar di Malaysia?	Untuk menentukan dan menjelaskan hubungan yang wujud antara manfaat perhubungan, kecenderungan perhubungan dan keakraban perhubungan dengan tahap perkongsian maklumat di dalam rantaian bekalan stesen minyak di luar bandar di Malaysia
H1_b	Kecenderungan Perhubungan ini mempunyai hubungan positif dengan tahap Perkongsian Maklumat		
H1_c	Keakraban Perhubungan ini mempunyai hubungan positif dengan tahap Perkongsian Maklumat		
H2_a	Manfaat Perhubungan antara organisasi ini mempunyai pengaruh yang signifikan dengan tahap Perkongsian Maklumat	Adakah manfaat perhubungan, kecenderungan perhubungan dan keakraban perhubungan antara organisasi ini mempunyai pengaruh terhadap tahap perkongsian maklumat di dalam rantaian bekalan stesen minyak di luar bandar di Malaysia?	Untuk mengukur tahap pengaruh manfaat perhubungan, kecenderungan perhubungan dan keakraban perhubungan terhadap tahap perkongsian maklumat di dalam rantaian bekalan stesen minyak di luar bandar di Malaysia
H2_b	Kecenderungan Perhubungan ini mempunyai pengaruh yang signifikan dengan tahap Perkongsian Maklumat		
H2_c	Keakraban Perhubungan ini mempunyai pengaruh yang signifikan dengan tahap Perkongsian Maklumat		
H3_a	Manfaat Perhubungan antara organisasi ini mempunyai hubungan yang negatif dengan Risiko Perhubungan	Adakah manfaat perhubungan, kecenderungan perhubungan dan keakraban perhubungan antara organisasi ini mempunyai hubungan dengan risiko perhubungan di dalam rantaian bekalan stesen minyak di luar bandar di Malaysia?	Untuk menentukan dan menjelaskan hubungan yang wujud antara manfaat perhubungan, kecenderungan perhubungan dan keakraban perhubungan dengan risiko perhubungan di dalam rantaian bekalan stesen minyak di luar bandar di Malaysia
H3_b	Kecenderungan Perhubungan ini mempunyai hubungan yang negatif dengan Risiko Perhubungan		
H3_c	Keakraban Perhubungan ini mempunyai hubungan yang negatif dengan Risiko Perhubungan		

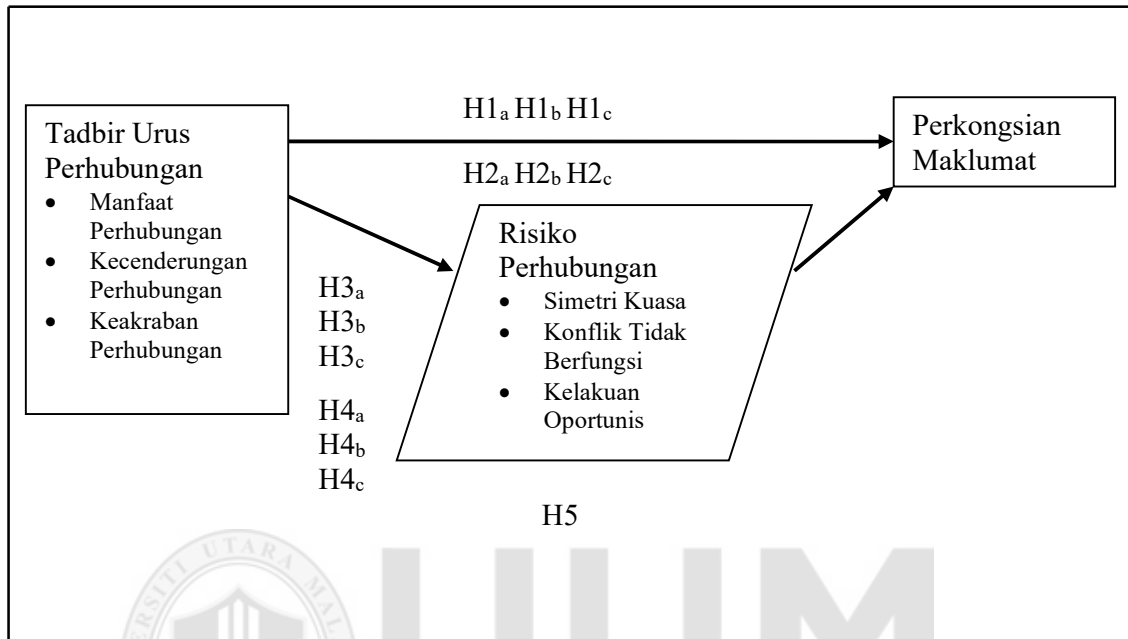
Jadual 3.1 (Sambungan)

	Penerangan Hipotesis	Persoalan Kajian	Objektif Kajian
H4_a	Manfaat Perhubungan antara organisasi ini mempunyai pengaruh yang signifikan dengan Risiko Perhubungan	Adakah manfaat perhubungan, kecenderungan perhubungan dan	Untuk mengukur tahap pengaruh manfaat perhubungan, kecenderungan perhubungan dan
H4_b	Kecenderungan Perhubungan ini mempunyai pengaruh yang signifikan dengan Risiko Perhubungan	keakraban perhubungan antara organisasi ini mempunyai pengaruh terhadap risiko perhubungan di dalam rangkaian bekalan stesen minyak di luar bandar di Malaysia	keakraban perhubungan terhadap risiko perhubungan di dalam rangkaian bekalan stesen minyak di luar bandar di Malaysia
H4_c	Keakraban Perhubungan ini mempunyai pengaruh yang signifikan dengan Risiko Perhubungan		
H5	Tadbir Urus Perhubungan berhubung secara negatif dengan Tahap Perkongsian Maklumat melalui pembolehubah mediasi Risiko Perhubungan	Adakah risiko perhubungan memediasikan hubungan tadbir urus perhubungan dengan tahap perkongsian maklumat di dalam rangkaian bekalan stesen minyak di luar bandar di Malaysia?	Untuk mengukuhkan risiko perhubungan sebagai pembolehubah mediasi terhadap hubungan tadbir urus perhubungan dengan tahap perkongsian maklumat di dalam rangkaian bekalan stesen minyak di luar bandar di Malaysia

3.5 KERANGKA KAJIAN

Kerangka kajian ini adalah untuk mengkaji hubungan antara tadbir urus perhubungan iaitu dari dimensi manfaat perhubungan, kecenderungan perhubungan dan keakraban perhubungan yang bertindak sebagai pembolehubah bebas/tidak bersandar dengan tahap amalan perkongsian maklumat sebagai pembolehubah bersandar. Berdasarkan matlamat atau objektif tadbir urus perhubungan yang cuba dicapai oleh organisasi yang berhubung antara satu sama lain, maka faktor manfaat perhubungan, kecenderungan perhubungan dan keakraban perhubungan dijadikan dimensi untuk pengukuran tahap amalan perkongsian maklumat yang diperolehi oleh sesebuah organisasi yang berhubung antara satu sama lain. Kajian ini juga memeriksa pengaruh risiko perhubungan iaitu dimensi simetri kuasa, konflik tidak berfungsi dan tingkahlaku oportunistik yang bertindak sebagai pembolehubah mediasi dalam hubungan

tersebut. Perbincangan di atas dapat dirujuk kepada kerangka kajian seperti rajah 3.2 berikut:



Rajah 3.2
Keseluruhan Kerangka Kajian

3.6 INSTRUMEN KAJIAN

Pembangunan soal selidik ini dibahagikan kepada dua bahagian utama, bahagian pertama (seksyen A) yang terkandung soalan demografi dan bahagian kedua yang terdiri daripada tiga seksyen iaitu seksyen B hingga seksyen D. Objektif bahagian pertama ini adalah untuk memahami profil secara am sesebuah organisasi yang dalam kajian ini.

Bahagian kedua pula mengandungi soalan-soalan kajian yang terdiri daripada pembolehubah bebas tidak bersandar (tadbir urus perhubungan), pembolehubah bersandar (perkongsian maklumat) dan pembolehubah mediasi (risiko perhubungan).

Soal selidik ini mempunyai 42 item persoalan kajian yang diterima pakai (adoption) dan disesuaikan (adaption) dari kajian-kajian lepas. Setiap seksyen yang dibincangkan ini ditunjukkan dalam jadual 3.2 dan satu set soal selidik yang digunakan juga turut disertakan dalam lampiran 1.

Jadual 3.2

Ringkasan Instrumen Mengikut Seksyen

Seksyen	Bil. Item	Keterangan	Sumber
A	6	Demografi – dibahagikan kepada 2 bahagian iaitu profil responden dan profil syarikat (struktur perniagaan, status jualan dan status lokasi)	
B	16	Persoalan tentang tadbir urus perhubungan yang mengandungi item-item dalam dimensi manfaat perhubungan, kecenderungan dan keakraban perhubungan	Cheng & Fu (2013), Johnson and Sohi (2001), Brown, Lusch, & Nicholson (1995), Anderson & Narus (1990)
C	15	Persoalan tentang risiko perhubungan yang mengandungi item-item dalam dimensi simetri kuasa, konflik tidak berfungsi dan tingkahlaku oportunistik	Cheng, Chen & Chen (2013), Morris & Cadogan (2001), Johnson & Sohi (2001)
D	11	Tahap amalan perkongsian maklumat – soalan kajian yang mengandungi dimensi tahap perkongsian maklumat dan kualiti perkongsian maklumat	Li & Lin (2006)

3.6.1 Pembolehubah Bersandar

3.6.1.1 Perkongsian Maklumat

Perkongsian maklumat dalam rantaian bekalan merujuk kepada sejauhmana maklumat yang kritikal dikongsi antara organisasi pembekal dan peruncit. Dengan menyediakan maklumat yang lebih besar yang ada dan berkongsi di kalangan ahli-ahli rantaian bekalan seperti pembekal atau subkontraktor, sebuah syarikat pembuatan boleh membuat keputusan yang lebih baik terhadap pesanan, perancangan pengeluaran, dan peruntukan kapasiti supaya rantaian bekalan dinamik boleh dioptimumkan. Jenis maklumat dalam rantaian bekalan boleh dikelaskan dalam cara yang berbeza,

contohnya strategik, taktikal, operasi atau berkaitan dengan pengguna (Baihaqi et al., 2008). Menurut Lee et al., (2000) dan Lee & Whang (2003) terdapat satu senarai maklumat yang boleh dikongsi di pelbagai industri dan organisasi. Byrne & Heavey (2006) merumuskan maklumat itu termasuklah: maklumat permintaan dan data jualan; tahap dan kedudukan inventori, status pesanan untuk dijejaki dan pengesanan, ramalan jualan, jadual pengeluaran dan jadual penghantaran. Huang et al., (2003) menyatakan maklumat terbahagi kepada enam kategori yang berkaitan dengan produk, proses, sumber, inventori, pesanan dan perancangan. Walau bagaimanapun, jenis yang dominan adalah maklumat permintaan (Baihaqi et al. 2008). Berkongsi maklumat permintaan adalah strategi utama untuk mengatasi kesan bullwhip dalam rantai bekalan. Sebagai contoh, membiarkan pembekal memperoleh maklumat tentang jualan membolehkan ahli-ahli dalam rantai meramalkan permintaan dengan lebih tepat dan mengelakkan penyelewengan permintaan.

Untuk membuat analisa tentang aktiviti pertukaran maklumat antara organisasi, ianya adalah penting untuk melihat kepada indikator perhubungan itu atau gaya interaksi seperti frekuensi pertukaran maklumat, kekerapan berhubung dan sebagainya. Ramai penyelidik dalam kajian yang lepas telah menerima pakai penunjuk hubungan dalam pertukaran maklumat ini sebagai pengukuran (darjah/tahap) dalam perkongsian maklumat. Oleh itu, membuat ukuran tahap amalan perkongsian maklumat adalah tugas penting apabila menganalisa prestasi perkongsian maklumat dari perspektif berasaskan teori dan analisa rangkaian sosial.

Kajian ini memfokuskan untuk pengukuran tahap perkongsian maklumat terutamanya berkenaan kuantiti dan kualiti maklumat tersebut. Tahap perkongsian maklumat

dalam amalan rantai bekalan perlu dilihat dari dua dimensi iaitu berkenaan kuantiti dan kualiti (Li et al., 2006). Oleh itu, penunjuk yang membentuk skala atau item mestilah bersesuaian untuk mengukur perkongsian maklumat tentang kedua-dua dimensi tahap perkongsian maklumat ini dalam rantai bekalan. Penerangan mendalam mengenai item-item ini ditunjukkan dalam jadual 3.3.

Jadual 3.3

Dimensi dan Item bagi Perkongsian Maklumat

Dimensi		Item
Tahap Perkongsian Maklumat	Perkongsian	Kami memaklumkan pihak pembekal lebih awal tentang sebarang perubahan dalam keperluan
		Pihak pembekal berkongsi maklumat penting perniagaan dengan kami
		Pihak pembekal memaklumkan sepenuhnya tentang isu-isu yang memberi kesan terhadap perniagaan kami
		Pihak pembekal berkongsi pengetahuan tentang teras proses perniagaan dengan kami
		Pihak pembekal dan anda saling bertukar maklumat yang membantu dalam pembentukan perancangan perniagaan
		Pihak pembekal dan anda memaklumkan sesuatu peristiwa atau perubahan yang boleh menjejaskan antara satu sama lain
Kualiti Perkongsian Maklumat	Perkongsian	Pertukaran maklumat antara pihak pembekal dan anda adalah tepat pada masanya
		Pertukaran maklumat antara pihak pembekal dan anda adalah tepat kandungannya
		Pertukaran maklumat antara pihak pembekal dan anda adalah lengkap
		Pertukaran maklumat antara pihak pembekal dan anda adalah mencukupi
		Pertukaran maklumat antara pihak pembekal dan anda adalah boleh dipercayai kebenarannya

3.6.2 Pembolehubah Tidak Bersandar

3.6.2.1 Manfaat Perhubungan

Manfaat perhubungan merujuk kepada faedah-faedah yang diperolehi oleh sesebuah organisasi yang berhubungan antara satu sama lain. Kajian terdahulu telah menunjukkan bahawa manfaat hubungan ini adalah asas kepada pembentukan hubungan jangka panjang antara organisasi (Gwinner, Gremler, & Bitner, 1998; Patterson, & Smith, 2001). Sesebuah organisasi akan mengambilkira manfaat yang

diperolehi apabila membuat keputusan untuk menjalinkan hubungan dengan organisasi lain. Perhubungan itu boleh dilaksanakan hanya jika ianya memberi pulangan atau bermanfaat kepada organisasi tersebut. Kajian menunjukkan kewujudan tiga jenis manfaat yang diterima iaitu manfaat keyakinan, manfaat sosial dan manfaat berfungsi (Gwinner et al, 1998;. Patterson & Smith, 2001; Hennig-Thurau et al, 2002). Penerangan mendalam mengenai item-item bagi dimensi manfaat perhubungan ditunjukkan dalam jadual 3.4.

Jadual 3.4

Dimensi dan Item bagi Tadbir Urus Perhubungan

Dimensi	Item
Manfaat Perhubungan	Jangkaan keuntungan produk untuk anda dan pihak pembekal yang sedang bekerjasama adalah baik
	Pihak pembekal faham dengan selok belok perniagaan kami dan bekerjasama mencapai objektif bersama untuk meningkatkan keuntungan produk
	Jangkaan prestasi produk untuk anda dan pihak pembekal yang sedang bekerjasama adalah baik
	Pihak pembekal adalah boleh diharapkan dalam penghantaran produk dan cara mengurangkan tempoh masa penghantaran
	Jangkaan kepuasan hati untuk anda dan pembekal yang sedang bekerjasama adalah baik
	Pihak pembekal memberikan layanan istimewa terhadap pihak kami terutamanya dalam peruntukan inventori untuk jualan
Kecenderungan Perhubungan	Hubungan yang rapat dengan pembekal memberikan kelebihan yang besar dalam perniagaan anda
	Bekerjasama dan bekerja rapat dengan pembekal membolehkan anda untuk menjadi lebih cekap dalam perniagaan
	Ianya adalah bersesuaian untuk berkongsi maklumat tertentu dengan pembekal jika ianya amat berguna
	Selalunya pihak pembekal boleh dipercayai untuk memenuhi tanggungjawab mereka.
	Selalunya pihak pembekal tidak akan mengambil kesempatan ke atas pihak kami
Keakraban Perhubungan	Bila timbul keperluan, anda boleh berhubung dengan pihak pembekal tanpa melalui saluran rasmi
	Hubungan anda dan pihak pembekal boleh diakses antara satu sama lain tanpa sekatan
	Terdapat cara-cara alternatif untuk komunikasi dengan pembekal
	Kami mempunyai sistem dan prosedur untuk menggalakkan perbincangan dengan pembekal
	Program latihan dan perjumpaan bersama memberi peluang kepada pihak pembekal memahami perniagaan kami

Manfaat keyakinan merujuk kepada perasaan percaya kepada pembekal perkhidmatan (Gwinner et al, 1998; Hunt, Amett & Madhavarani, 2006; Hennig-Thurau, Gwinner, Gremler & Paul, 2005) dan faktor-faktor psikologi iaitu perasaan keselamatan, mengurangkan kebimbangan atau menepati janji (Bitner, 1995). Gwinner et al. (1998) menyatakan manfaat sosial yang ditakrifkan adalah sebahagian emosi hubungan dan ditandai dengan pengiktirafan terhadap peruncit oleh pembekal. Peruncit yang berkebiasaan berurusan dengan pembekal yang mewujudkan hubungan antara peruncit dan pembekal. Manfaat berfungsi adalah merupakan sesuatu operasi itu berfungsi dengan sewajarnya seperti penjimatan masa, keselesaan dan khidmat nasihat (Reynolds & Beatty, 1999).

3.6.2.2 Kecenderungan Perhubungan

Kecenderungan perhubungan merujuk kepada tahap kekuatan untuk sesebuah organisasi untuk mencari rakan kongsi dan mengadakan jalinan kerjasama yang rapat dalam hubungan antara organisasi. Kecenderungan hubungan ini merupakan antara aspek yang paling penting dalam norma perhubungan (Hartley & Benington, 2006). Dalam konteks organisasi, kecenderungan hubungan adalah kelebihan yang diperoleh melalui hubungan antara organisasi dan memainkan peranan penting dalam membina hubungan antara syarikat (Cheng, 2013). Ia adalah kecenderungan yang agak stabil dan atas kesedaran pelanggan untuk melibatkan diri dengan peruncit kategori produk tertentu (Wulf et al., 2001). Dalam rangkaian bekalan, kecenderungan hubungan yang kuat bermakna bahawa firma yang mahu mengekalkan hubungan positif dengan rakan-rakan. Tahap yang tinggi bagi kecenderungan hubungan membolehkan tugas-tugas dikongsi dengan berkesan dan kata sepakat dicapai dalam membuat keputusan bersama, manakala keyakinan yang lebih tinggi rakan-rakan membolehkan

pembinaan hubungan antara organisasi yang lebih kukuh (Larson, 1992). Penerangan mendalam mengenai item-item bagi dimensi kecenderungan hubungan ditunjukkan dalam jadual 3.4.

3.6.2.3 Keakraban Hubungan

Keakraban hubungan menunjukkan saling kebergantungan sesebuah organisasi terhadap organisasi yang lain yang saling bekerjasama (Cheng, 2011). Organisasi pembekal dan peruncit saling bekerjasama apabila melihat kepada keperluan untuk mendapat berhubung memberi faedah kepada kedua-dua belah pihak. Organisasi yang bekerjasama bertujuan untuk mendapatkan bantuan, berkongsi maklumat, sokongan dan bertingkah laku yang menggalakkan penyelarasan di peringkat individu, jabatan dan organisasi (Hartley & Benington, 2006). Kekuatan hubungan atau tahap keakraban memberi kesan kepada hubungan antara ahli-ahli rantai bekalan. Tahap saling kebergantungan yang lebih besar menyebabkan tahap yang lebih tinggi pemahaman bersama dan membawa kepada hubungan yang lebih harmoni dan berorientasikan pasaran (Johnson & Sohi, 2001). Penerangan mendalam mengenai item-item bagi dimensi keakraban hubungan ditunjukkan dalam jadual 3.4.

3.6.3 Pembolehubah Mediasi

3.6.3.1 Risiko Perhubungan

Risiko perhubungan merupakan risiko-risiko yang boleh berlaku apabila organisasi-organisasi yang berhubung atau bekerjasama. Dalam perikatan strategik, risiko perhubungan ditakrifkan sebagai kebarangkalian dan akibatnya sesebuah organisasi tidak memperolehi kerjasama memuaskan (Cheng et al., 2013). Hubungan yang kompetitif dalam rantai bekalan berpotensi mewujudkan perlakuan yang berisiko

dengan rakan kongsi. Risiko perhubungan boleh wujud dari faktor kuasa jika berlakunya kebergantungan sesebuah organisasi terhadap organisasi yang dalam kerjasama. Dalam hubungan antara organisasi, terdapat penekanan kepada keperluan untuk simetri dan permuafakatan. Struktur pergantungan yang simetri memupuk hubungan jangka panjang manakala hubungan tidak simetri dikaitkan dengan kurangnya kestabilan dan peningkatan konflik (Hingley, 2005). Penerangan tentang item bagi tiga dimensi risiko perhubungan ini ditunjukkan dalam jadual 3.5.

Jadual 3.5

Dimensi dan Item bagi Risiko Perhubungan

Dimensi	Item
Simetri Kuasa	Anda rasa kurang hormat kepada pihak pembekal
	Anda tidak mempunyai kebolehan untuk menarik diri dari bekerjasama dengan pihak pembekal
	Anda tidak mempunyai kuasa membuat keputusan dalam kerjasama dengan pihak pembekal
	Anda bergantung kepada pihak pembekal membantu dalam perniagaan anda
	Jika anda ingin menghentikan kerjasama dengan pihak pembekal ianya akan melibatkan kos kepada pihak anda
Konflik Tidak Berfungsi	Anda ada mengganggu proses membuat keputusan dalam kerjasama dengan pihak pembekal
	Anda melebihi keinginan anda dalam usaha mempengaruhi pihak pembekal
	Anda melebihi sesuatu maklumat atau fakta dalam usaha mempengaruhi pihak pembekal
	Adanya hubungan yang tegang antara anda dan pihak pembekal Pihak pembekal dan anda mempunyai perasaan tidak puas hati antara satu sama lain mengenai isu peribadi
Kelakuan Oportunis	Ada berlaku situasi dimana pihak pembekal sedikit sebanyak telah mengubah fakta yang ada untuk kepentingan pihaknya
	Ada berlaku situasi dimana pihak pembekal berjanji melaksanakan sesuatu perkara tetapi tidak melaksanakannya
	Ada berlaku situasi dimana pihak pembekal mungkir perjanjian secara formal atau tidak formal untuk kepentingan pihaknya
	Kejujuran sepenuhnya tidak mendatangkan faedah bila berurusan dengan pihak pembekal
	Pihak pembekal tidak selalunya benar, oleh itu anda tidak selalu berterus terang sepenuhnya

Konflik dalam hubungan antara organisasi merujuk kepada perbezaan pendapat yang berlaku dalam hubungan kerjasama atau ketidakserasian aktiviti, perkongsian sumber

dan matlamat antara rakan-rakan (Anderson & Narus, 1990). Konflik tidak berfungsi akan membentuk tingkah laku yang tidak sihat seperti memalsukan maklumat, berinteraksi antara satu sama lain dengan rasa permusuhan dan rasa tidak percaya (Thomas, 1990).

Risiko perhubungan ini juga adalah kemungkinan untuk organisasi menghadapi tingkah laku oportunistik dari rakan kongsi (Delerue, 2004). Rakan perkongsian yang mempunyai tingkah laku oportunistik akan berusaha memenuhi matlamat sendiri walaupun dengan cara menipu serta melanggar perjanjian yang tersurat atau tersirat (Morgan & Hunt, 1994).

3.7 SKALA PENGUKURAN

Kajian ini menggunakan skala pengukuran berbentuk "*itemized rating scale*". Ianya merupakan salah satu daripada skala pengukuran sela (*interval*). Menurut Cavana et al., (2001), skala ini membenarkan penyelidik menggunakan mata julat yang pelbagai (empat, lima, enam, tujuh, sembilan atau sebagainya). Selain itu, asas penyataan tanggapan responden boleh juga dibuat secara pelbagai sebagai contoh. Sangat penting sehingga sangat tidak penting, atau sangat tinggi sehingga sangat rendah dan sebagainya.

Kajian ini menggunakan skala pengukuran enam mata julat. Penggunaan pendekatan enam mata julat menyaksikan kajian ini tidak menyediakan mata julat tengah (*mid point*) atau "*neutral point*".

Penggunaan skala enam mata julat selaras dengan saranan daripada Tang et al. (1999) yang telah menyatakan *“the use of six to seven scales point scales for relevance evaluation because the statistical analysis of this study indicated that participants expressed the optimal level of confidence in their extreme judgments when these two scales were applied”*.

Arahan / Instruction	
Sila beri maklumbalas pada setiap pernyataan dengan tandakan / atau bulatkan pada mana-mana skala dari 1 hingga 6. Nombor tersebut menggambarkan / menunjukkan kekuatan atau darjah penilaian, persetujuan atau persepsi organisasi anda bagi setiap pernyataan yang dikemukakan.	
Sangat Rendah	<div style="display: flex; justify-content: space-between; align-items: center;"> <div style="text-align: center;">1</div> <div style="text-align: center;">2</div> <div style="text-align: center;">3</div> <div style="text-align: center;">4</div> <div style="text-align: center;">5</div> <div style="text-align: center;">6</div> </div> <div style="display: flex; justify-content: space-between; align-items: center; margin-top: 5px;"> <div style="width: 100%; border-top: 1px solid black; position: relative;"> </div> </div>
	Sangat Tinggi

Rajah 3.3

Skala Pengukuran Dalam Borang Soalselidik Kajian

Oleh itu, kajian ini menggunakan skala pengukuran 1 - 6 yang mana nilai 1 menunjukkan tahap persetujuan atau darjah penilaian yang sangat rendah dan nilai 6 menunjukkan tahap persetujuan yang sangat tinggi. Rajah 3.3 menunjukkan arahan berkaitan skala pengukuran yang ditulis pada setiap helaian muka surat borang soal selidik untuk kajian ini.

3.8 UJIAN VALIDITI DAN RELIABILITI INSTRUMEN

3.8.1 Ujian Validiti

Validiti ialah berkenaan dengan kemampuan sesuatu instrumen itu mengukur apa yang sepatutnya diukur (Sekaran, 2005). Kajian ini mengguna pakai konstruk-konstruk yang telah sedia dibangunkan dan diguna pakai dalam kajian-kajian sebelumnya. Oleh sebab itu, pada dasarnya validiti muka (*face validity*) adalah wujud.

Dengan kata lain, soalan-soalan yang ditanya didapati mengukur konsep-konsep yang dikaji (Sekaran, 2005).

Selain validiti muka, validiti konstruk dan validiti kandungan instrumen kajian juga telah diberikan perhatian. Validiti konstruk perlu untuk mengesahkan dimensi-dimensi setiap konstruk yang dikaji manakala validiti kandungan menjelaskan kesesuaian dan sejauh mana butiran-butiran instrumen kajian mewakili semua dimensi dan pembolehubah yang patut dikaji dalam sesuatu kajian (Sekaran, 2005; Cooper & Schindler, 2006). Untuk mendapatkan validiti konstruk dan kandungan, kajian ini telah menggunakan kaedah penilaian panel pakar dalam bidang pengurusan rantai bekalan atau secara khususnya dua orang ahli akademik di dalam bidang pengurusan rantai bekalan iaitu Prof Madya Dr. Zulkifli Mohammed Udin (UUM) dan Dr. Abdul Aziz Othman (UUM). Di samping itu, dua orang pemain industri yang berkaitan dengan rantai bekalan dalam perniagaan stesen minyak (En. Khairul Anuar Latiff dari Buraqoil Sdn. Bhd. dan En. Zulhanim Pandak Rahim dari syarikat Chevron Malaysia Corporation) juga telah diminta untuk menilai kandungan, ayat-ayat dan istilah-istilah yang digunakan dalam instrumen kajian dengan merujuk kepada kesesuaian penggunaannya dalam rantai bekalan di dalam industri peruncitan minyak di Malaysia. Cara ini merupakan salah satu kaedah penentuan validiti kandungan yang disarankan oleh Cooper dan Schindler (2006). Kaedah ini telah dapat mengatasi permasalahan berkaitan dengan penggunaan bahasa dan istilah dalam instrumen kajian ini. Usaha tersebut telah dapat memantapkan lagi kejelasan dan pemahaman terhadap keseluruhan butiran-butiran soalan dalam instrumen kajian ini.

3.8.2 Ujian Reliabiliti

Ujian reliabiliti bertujuan mengukur tahap konsistensi instrumen yang digunakan. Untuk menguji konsisten dalaman (internal consistency), pengukuran ke atas koefisien *Cronbach's Alpha* telah digunakan. Menurut Sekaran (2005), Cooper dan Schindler (2006). *Cronbach's Alpha* mampu memberikan petunjuk yang terbaik bagi menentukan reliabiliti.

3.9 POPULASI KAJIAN

Populasi kajian ini merujuk kepada pihak pengusaha-pengusaha stesen minyak di luar bandar di Malaysia. Pemilihan ini bersandarkan kepada senarai pengusaha stesen minyak di luar bandar di Malaysia yang diperolehi oleh pihak Kementerian Perdagangan Dalam Negeri Dan Kepenggunaan di Malaysia. Ini melibatkan pengusaha stesen minyak yang telah diberikan lesen PDA (*Petroleum Development Act*) dan lesen runcit CSA (*Control and Supply Act*) oleh pihak KPDNKK.

Sebanyak 272 orang pengusaha stesen minyak di luar bandar bandar di Malaysia yang telah dikenalpasti untuk kajian ini. Senarai pengusaha dan maklumat penuh syarikat yang didaftarkan dengan Suruhanjaya Syarikat Malaysia (SSM) diperolehi daripada Unit Petroleum (Bahagian Perdagangan Dalam Negeri, Kementerian Perdagangan Dalam Negeri Dan Kepenggunaan). Bersandarkan senarai penuh yang diperolehi dari pihak KPDNKK ini, beberapa penapisan dilakukan dengan menghubungi tiga syarikat pembekal yang diberi lesen oleh pihak KPDNKK sebagai pembekal minyak di kawasan luar bandar iaitu syarikat BuraqOil Sdn. Bhd., Smartstream Resources Sdn. Bhd. dan Petro Teguh Sdn. Bhd. Ini untuk memastikan setiap pengusaha yang tersenarai dalam rekod KPDNKK masih aktif berniaga kerana ada terdapat kes

pengusaha yang masih mempunyai lesen PDA dan CSA yang belum tamat tempoh tetapi tidak beroperasi kerana masalah-masalah tertentu seperti kekurangan modal, kerosakan pam, masalah pengurusan dan sebagainya.

Untuk unit analisis kajian pula, syarikat pengusaha stesen minyak telah dikenalpasti sebagai unit analisis kajian. Pemilihan ini dibuat berdasarkan kepada segala urusan, permasalahan dan penyelesaian yang dibuat berkaitan operasi stesen minyak adalah berlaku di situ. Manakala responden kajian adalah di kalangan pengusaha atau pengurus yang mengurus dan mengendalikan operasi perniagaan stesen minyak tersebut.

3.10 KAEDAH PERSAMPELAN

Dalam kajian ini, penyelidik telah memilih kaedah persampelan rawak mudah di mana setiap elemen di dalam populasi mempunyai peluang yang sama rata untuk dipilih sebagai subjek sampel (Leedy & Ormrod, 2005). Di samping itu, sampel yang diwakili dalam rekabentuk persampelan kebarangkalian ini sangat penting bagi tujuan yang luas dan menyeluruh (*generalisability*) (Cavana et al., 2001). Penyelidik telah menggunakan teknik persampelan rawak mudah bagi memilih setiap subjek sampel daripada populasi untuk dikaji. Kelebihan kaedah persampelan rawak mudah ini ialah penyelidik tidak akan berat sebelah (*bias*) dalam pemilihan responden berbanding responden lain (Salkind, 2003). Kaedah ini juga mempunyai tahap jangkauan yang menyeluruh (*generalisability*) (Cavana et al., 2001 ; Salkind, 2003) dan setiap sampel yang dipilih secara rawak dianggap mempunyai ciri-ciri yang hampir mewakili keseluruhan populasi (Leedy & Ormrod, 2005). Disebabkan tujuan kajian ini ialah untuk mendapatkan sampel daripada pengusaha stesen minyak di luar bandar di Malaysia, maka teknik persampelan rawak mudah sangat sesuai bagi kajian ini (Sany

Sanuri, 2007). Pemilihan sampel-sampel secara rawak dilakukan dengan menggunakan perisian Microsoft Office Excel 2007 berdasarkan data-data yang didapati daripada pihak KPDNKK.

3.10.1 Saiz Sampel

Menurut Cavana et al., (2001), sampel ialah subset sesuatu populasi. Ianya akan mewakili sesuatu populasi yang dikaji. Berdasarkan kepada jadual penentuan saiz sampel yang dihasilkan oleh Krejcie dan Morgan (1970) yang terdapat dalam Cavana et al., (2001) bagi populasi seramai 280, sampel yang diperlukan adalah sebanyak 162. Maka kajian ini akan mensasarkan 162 syarikat pengusaha stesen minyak yang telah dikenalpasti sebagai sampel untuk kajian ini.

3.11 STRATEGI DAN KAEDAH KUTIPAN DATA

Terdapat beberapa kaedah yang boleh digunakan untuk mengutip data seperti temubual peribadi atau bersemuka, soal selidik melalui pos atau e-mel (internet) dan temubual melalui telefon (Cavana et al., 2001). Bagi kajian ini, penyelidik akan menggunakan teknik kutipan data melalui pendekatan pos bagi responden yang dipilih. Kelebihan kaedah ini adalah lebih menjimatkan dan sangat efisien (Chadwick et al., 1984; Sany Sanuri, 2007). Menurut Cavana et al. (2001), pendekatan ini sangat sesuai bagi kajian secara geografinya berada di lokasi yang jauh dan luas seperti dalam kajian ini yang melibatkan responden dari seluruh Malaysia.

Satu set borang soal selidik yang disertakan bersama surat iringan yang menerangkan tujuan kajian, satu sampul surat beralamat sendiri dengan setem telah dimasukkan ke dalam sampul surat yang diposkan kepada responden. Pendekatan menelefon dan

menghantar surat bagi mengingatkan responden tentang pengisian dan pemulangan borang soal selidik telah digunakan kerana pengkaji sedia maklum tentang kelemahan menggunakan pendekatan pos ini (Cavana et al., 2001).

3.12 ANALISIS DATA

Penyelidik akan menggunakan "*Statistical Package for Social Science*" (SPSS) versi 23.0 untuk tujuan menganalisis data bagi kajian ini. Kedua-dua analisis deskriptif dan analisis inferensi akan dilakukan dalam proses analisis data. Data akan dianalisis dengan menggunakan statistik kekerapan, sisihan piawai, mean, analisis faktor dan korelasi, ujian-t dan ujian ANOVA dan ujian regresi berganda.

Analisis diskriptif merupakan statistik yang digunakan untuk memperihalkan sesuatu peristiwa (Mohd, 1990). Ianya merupakan sekumpulan teknik untuk menerangkan data atau maklumat dengan cara meringkaskan beberapa set data tentang sampel dan ukuran-ukuran kajian. Kaedah ini dapat meringkaskan data kajian supaya ia senang difahami. Kaedah pengukuran yang selalu digunakan ialah kekerapan, min, mod median dan sebagainya. Walaubagaimanapun, menurut Ho (2006), statistik diskriptif tidak cukup untuk menjawab bermacam-macam jenis persoalan kajian. Oleh itu, statistik inferensi diperlukan untuk tujuan tersebut. Statistik inferensi telah digunakan bagi menjawab persoalan kajian dan seterusnya mencapai matlamat kajian. Kaedah ini adalah paling baik untuk digunakan bagi menguji hipotesis-hipotesis kajian yang telah dibangunkan (Ho, 2006). Perancangan ringkas mengenai kaedah statistik yang digunakan untuk pengujian hipotesis dijelaskan dalam perenggan seterusnya.

Sebelum ujian hipotesis dapat dijalankan, kajian ini juga mengambil kira ralat pengukuran (*measurement error*). Menurut Cooper dan Schindler (2006), sumber-sumber berlakunya ralat adalah perbezaan sifat responden, faktor situasi seperti suasana semasa menjawab soalselidik, pengukur ataupun pengkaji sendiri seperti salah pengkodan, salah pengiraan statistik dan sumber terakhir ralat pengukuran adalah instrumen kajian seperti susunanan ayat yang mengelirukan dan sebagainya.

Secara umumnya, ralat pengukuran dapat dikurangkan melalui ujian-ujian kebolehpercayaan (*reliability test*) dan ujian kesahan (*validity test*). Ujian kebolehpercayaan menggunakan *Cronbach Alfa* akan dijalankan untuk menentukan kebolehpercayaan item dalam dimensi masing-masing. Kebolehpercayaan merujuk kepada tahap yang hasilnya adalah konsisten dari masa ke semasa dan tepat dalam mewakili jumlah populasi kajian. Sementara itu, beberapa prosedur akan dijalankan untuk mengurangkan berlakunya ralat pengukuran. Ujian profail responden akan dijalankan untuk mengatasi sumber ralat yang berpunca dari perbezaan sifat responden, manakala tempoh masa yang mencukupi diperuntukkan untuk menjawab soalselidik dapat mengurangkan ralat pengukuran berpunca dari faktor situasi. Ralat pengukuran yang berpunca dari instrumen kajian dapat dikurangkan melalui proses pendapat pakar dan proses Q-sort. Akhir sekali, semakan proses memasukkan data yang berpunca dari pengukur atau penyelidik sendiri.

Ujian korelasi Pearson digunakan untuk menjawab Hipotesis 1a, 1b, 1c, 3a, 3b dan 3c serta mengesahkan kewujudan hubungan antara pembolehubah bebas tadbir urus dengan pembolehubah bersandar iaitu amalan perkongsian maklumat dan antara pembolehubah ubah bebas tadbir urus dengan pembolehubah mediasi iaitu risiko

perhubungan. Ujian ini akan mengenalpasti kekuatan, arah dan samaada hubungan tersebut adalah signifikan ataupun tidak.

Ujian regresi *linear* digunakan untuk menguji hipotesis 2a, 2b, 2c, 4a, 4b dan 4c, Ujian ini digunakan untuk menguji sejauhmanakah pengaruh pembolehubah bebas tadbir urus terhadap pembolehubah bersandar iaitu amalan perkongsian maklumat dan pengaruh pembolehubah tadbir urus terhadap pembolehubah mediasi risiko perhubungan.

Akhir sekali untuk menjawab Hipotesis 5, penyelidik menggunakan langkah-langkah yang dicadangkan oleh Judd dan Kenny (1981) seperti yang disebut oleh Baron & Kenny (1986) iaitu dengan menggunakan satu siri ujian regresi *linear* berhirarki yang bermula dengan meregresi pembolehubah mediasi ke atas pembolehubah bebas dan diikuti dengan meregresi pembolehubah bersandar ke atas pembolehubah bebas, dan akhir sekali meregresi pembolehubah bersandar ke atas kedua-dua pembolehubah bebas dan mediasi. Mengikut Baron dan Kenny (1986), tiga persamaan regresi yang dihasilkan akan mampu memberikan maklumat tentang model mediasi yang diperlukan. Untuk mengesahkan wujudnya kesan mediasi, tiga keadaan tersebut mestilah dipenuhi. Dalam persamaan yang pertama, pembolehubah bebas mestilah mempunyai kesan terhadap pembolehubah mediasi. Dalam persamaan kedua pula, pembolehubah bebas mestilah mempunyai kesan terhadap pembolehubah bersandar. Dalam persamaan ketiga pula, pembolehubah mediasi mestilah mempunyai kesan terhadap pembolehubah bersandar. Menurut Baron dan Kenny lagi, jika keadaan-keadaan ini dipenuhi, kesan pembolehubah bebas ke atas pembolehubah bersandar akan didapati semakin berkurang dalam persamaan ketiga jika dibandingkan dengan

persamaan kedua, kecuali jika wujud satu keadaan yang disebut sebagai mediasi sempurna. MacKinnon, Fairchild dan Fritz (2007) juga menekankan perkara yang sama tentang syarat terakhir ini dengan mengatakan bahawa pekali pembolehubah bebas terhadap pembolehubah bersandar mestilah lebih besar daripada pekali pembolehubah bebas terhadap pembolehubah bersandar dalam model regresi yang mana kedua-dua pembolehubah bebas dan mediasi meramalkan pembolehubah bersandar.

Menurut MacKinnon, Fairchild dan Fritz (2007), terdapat tiga pendekatan utama analisis statistik mediasi iaitu langkah-langkah penyebab (*causal step*), perbezaan pekali (*difference in coefficients*) dan hasil pekali (*product of coefficients*). Menurut mereka lagi, kaedah yang paling banyak digunakan untuk menilai pengaruh mediasi sesuatu pembolehubah ialah kaedah langkah-langkah penyebab. Jadual 3.6 menunjukkan ringkasan hubungan objektif dan hipotesis kajian dengan jenis analisis statistik yang digunakan.

Jadual 3.6

Ringkasan Analisis Statistik berdasarkan Objektif dan Hipotesis Kajian

Objektif Kajian	Hipotesis	Analisis Statistik
1. Untuk mengukur tahap amalan perkongsian maklumat di dalam rangkaian bekalan stesen minyak di luar bandar di Malaysia		Mean
2. Untuk menentu dan menjelaskan hubungan yang wujud antara manfaat hubungan, kecenderungan hubungan dan keakraban hubungan dengan tahap amalan perkongsian maklumat dalam rangkaian bekalan stesen-stesen minyak di luar bandar di Malaysia	H1a H1b H1c	Ujian Kolerasi Pearson
3. Untuk mengukur tahap manfaat hubungan, kecenderungan hubungan dan keakraban hubungan terhadap amalan perkongsian maklumat dalam rangkaian bekalan stesen-stesen minyak di luar bandar di Malaysia	H2a H2b H2c	Ujian Regresi Berganda
4. Untuk menentu dan menjelaskan hubungan yang wujud antara manfaat hubungan, kecenderungan hubungan dan keakraban hubungan dengan risiko perhubungan dalam	H3a H3b H3c	Ujian Kolerasi Pearson

rantai bekalan stesen-stesen minyak di luar bandar di Malaysia			
5.	Untuk mengukur tahap pengaruh manfaat hubungan, kecenderungan hubungan dan keakraban hubungan terhadap risiko perhubungan dalam rantai bekalan stesen-stesen minyak di luar bandar di Malaysia.	H4a H4b H4c	Ujian Regresi Berganda
6.	Untuk mengukuhkan bahawa risiko perhubungan adalah sebagai pembolehubah mediasi terhadap hubungan tadbir urus perhubungan dengan tahap amalan perkongsian maklumat dalam rantai bekalan stesen-stesen minyak di luar bandar di Malaysia	H5	Ujian Regresi Berganda Berhirarki

3.13 UJIAN PILOT FASA 1: Q-SORT VALIDITI

Dalam ujian pra rintis ini, item-item yang dibangunkan untuk kajian ini telah dikaji oleh dua orang ahli akademik dan dua orang pengamal dalam industri. Berdasarkan maklum balas yang dikumpul, beberapa item yang samar-samar dan mengelirukan telah diubahsuai atau telah dihapuskan. Beberapa soalan dibina semula untuk menjadikan pernyataan yang lebih jelas. Kaedah dalam membangunkan validiti kandungan ini adalah untuk memastikan domain konstruk telah dipenuhi (Churchill, 1979).

Kaedah Q-Sort adalah teknik pengasingan secara manual (Moore & Benbasat. 1991) iaitu satu proses interatif mencari tahap persetujuan antara penilai-penilai yang akan membentuk asas penilaian kepada validiti konstruk dan menambahkan reliabiliti konstruk. Di dalam kaedah Q-Sort, dua penilaian indek digunakan untuk mengukur tahap persetujuan antara penilai iaitu *Cohen Kappa* (Cohen, 1960) dan Moore dan Benbasat's Hit Ratio (Moore & Benbasat. 1991). Kaedah ini memerlukan analisis berapa banyak item ditempatkan oleh penilai bagi setiap pusingan bagi setiap pembolehubah atau konstruk yang dipilih. Semakin tinggi peratusan bilangan item yang diletakkan di dalam sesuatu konstruk atau pembolehubah, semakin tinggi tahap persetujuan antara penilai. Tiada garis panduan yang tetap untuk menentukan tahap sesuatu penempatan item yang

baik (Li et al., 2006). Akan tetapi matrik nisbah penempatan item boleh digunakan untuk mengenalpasti pembolehubah atau konstruk yang bermasalah. Nisbah penempatan item ini boleh dikira melalui bilangan item yang betul ditempatkan di dalam pembolehubah sasaran oleh setiap penilai dan membahagikannya dengan dua kali jumlah bilangan item.

Oleh kerana dimensi bagi pembolehubah tadbir urus perhubungan dan perkongsian maklumat telah pun diuji di dalam kajian sebelum ini dan disahkan akan validitinya dan boleh dipercayai, maka ianya tidak diuji di dalam ujian rintis ini. Walaubagaimanapun, item-item ini akan divalidasi semula di dalam analisis data kajian sebenar. Item-item di dalam pembolehubah risiko perhubungan yang telah diubahsuai daripada literatur telah diuji di dalam ujian rintis ini.

Jadual 3.7
Item yang diuji di dalam Analisis Q-Sort

Pembolehubah	Dimensi	Bilangan Item
Risiko Perhubungan	Simetri Kuasa	5
	Konflik Tidak Berfungsi	5
	Kelakuan Oportunis	5
Jumlah		15

Item-item yang telah selesai dinilai oleh ahli akademik akan ditambahbaik dan bersedia untuk analisis Q-Sort. Dalam kajian ini, analisis Q-Sort melibatkan satu pembolehubah dan 15 item.

3.13.1 Q-Sort: Pembangunan Skala

Dua penilai telah dipilih untuk terlibat dalam analisis Q-Sort ini. Mereka adalah terdiri daripada pemain-pemain industri dalam bidang peruncitan minyak di Malaysia. Mereka adalah Encik Khairul Anuar (Buraqoil) dan Encik Azhan (BHPetrol). Mereka juga adalah individu yang relevan untuk memberi pandangan tentang industri mereka. Objektif analisis ini ialah untuk pra-menilai validasi tumpu dan pembeza skala dengan memeriksa bagaimana item disusun kepada dimensi yang berbeza.

Penilai menyusun item-item kepada beberapa kumpulan dimensi. Setiap kumpulan dimensi adalah berdasarkan ciri persamaan dan perbezaan antara item-item tersebut. Sekiranya item tersebut konsisten diletakkan dalam kumpulan dimensi tertentu, maka ianya iannya menunjukkan validasi tumpu dengan dimensi dan validasi perbeza dengan yang lain. Berdasarkan kepada item yang diletakkan di luar kumpulan, maklumbalas dari penilai dicari untuk menambahbaik pernyataan instrumen untuk pusingan seterusnya.

3.13.2 Q-Sort: Prosedur Penyusunan dan Kebolehpercayaan Antara Pemberi Rating

Item-item sebanyak 15 ini disusun secara rawak menggunakan spreadsheet dan kemudian dicetak di atas dua helai kertas. Definisi setiap dimensi akan diberikan kepada penilai-penilai. Penilai juga diberikan arahan yang mencukupi dan sesi dialog diadakan sekiranya mereka mempunyai sebarang pertanyaan. Penilai diminta untuk menanda pada kumpulan dimensi yang sama bagi setiap item berdasarkan pengetahuan mereka. Sekiranya terdapat item yang tidak sesuai dalam mana-mana

kumpulan dimensi yang diberi, maka penilai diminta memasukkan item tersebut ke dalam kumpulan “tidak berkenaan”. Terdapat tiga jenis pengukuran untuk menilai kebolehpercayaan prosedur penyusunan iaitu;

1. *Inter-Judge Raw Agreement Score*. Ini dibuat melalui pengiraan bilangan item yang mana kedua-dua penilai menyusunkannya di dalam dimensi yang sama.
2. *Cohen Kappa* (Cohen, 1960): Kaedah pengukuran persetujuan untuk menghapuskan peluang persetujuan dan menilai persetujuan yang sebenar antara dua penilai.
3. *Item Placement or Hit Ratio* (Moore & Benhasat, 1991); Nisbah ini mengukur item diletakkan ke dalam dimensi yang betul seperti tujuan asal. Nisbah dikira dengan mengira bilangan item yang diletakkan dalam dimensi yang betul dan membahagikan dengan dua kali jumlah bilangan item.

3.13.3 Dapatan Analisis Q-Sort

3.13.3.1 Dapatan Penyusunan Pusingan Pertama

Skor bagi Inter-Judge Raw Agreement ialah 86.7% dan Cohen Kappa ialah 80% (Jadual 3.9). Pengiraan untuk Cohen Kappa seperti berikut:

1. N_i ialah bilangan item yang dipersetujui oleh kedua-dua penilai (12)
2. X_{i+} ialah jumlah bilangan item pada baris dalam jadual
3. X_{+i} ialah jumlah bilangan item pada lajur dalam jadual

$$k = \frac{N_i X_{ii} - \sum (X_{i+} X_{+i})}{N^2 - \sum (X_{i+} X_{+i})}$$

$$N^2 - \sum (X_{i+} X_{+i})$$

$$k = \frac{(13)(15) - 75}{(15)(15) - 75} = 80\%$$

$$(15)(15) - 75$$

Menurut Li et al. (2006), tiada kadar yang umum untuk mentakrifkan kadar penerimaan Pekali Kappa. Walaubagaimanapun, Landis dan Koch (1977) mencadangkan satu garis panduan untuk menginterpretasikan Pekali Kappa seperti yang ditunjukkan dalam jadual 3.8 berikut:

Jadual 3.8

Intepretasi Pekali Kappa

Pekali Kappa	Tahap Persetujuan
0.76 – 1.00	Cemerlang
0.40 - 0.75	Baik
Kurang dari 0.39	Lemah

Jadual 3.9

Inter-Judge Raw Agreement (Pusingan Pertama)

Penilai 1					
Penilai 1		A(5)	B(5)	C(5)	T/B
	A	5			
	B		4	1	
	C		1	4	
	T/B				
Jumlah Item: 15		Bilangan item dipersetujui: 13		Nisbah persetujuan: 86.7%	

- A Simetri Kuasa
- B Konflik Tidak Berfungsi
- C Kelakuan Oportunis

Keputusan menunjukkan Cohen Kappa pusingan pertama adalah 0.70 (70%) tetapi berdasarkan maklum balas penilai, masih ada ruang untuk penambahbaikan dengan cara menukar ayat supaya lebih jelas.

Jadual 3.10
Item Placement Ratio (Pusingan Pertama)

		ACTUAL				
THEORY		A	B	C	Jumlah	%
	A	10			10	100
	B		8	2	10	80
	C		2	8	10	80
Total Item Placement: 30		Number of Hits: 26		Overall Hit Ratio: 86.7%		

A Simetri Kuasa
B Konflik Tidak Berfungsi
C Kelakuan Oportunis

Keputusan menunjukkan bahawa nisbah perletakan keseluruhan (Overall Placement Ratio) ialah 86.7% seperti yang ditunjukkan dalam jadual 3.10. Dapatan menunjukkan bahawa dimensi konflik tidak berfungsi dan kelakuan oportunis adalah lemah di mana peratusannya adalah masing-masing pada 80 peratus. Ini menunjukkan bahawa item-item dalam dimensi tersebut memerlukan penambahbaikan. Walaupun tahap persetujuan antar penilai adalah tinggi tetapi nisbah perletakan (placement ratio) keseluruhan adalah masih rendah. Ini menunjukkan penyataan item dalam dimensi-dimensi tersebut perlu disusun semula.

3.13.3.2 Dapatan Penyusunan Pusingan Kedua

Objektif pusingan kedua adalah untuk menambahbaik item pengukuran dan menunjukkan konsistensi item berdasarkan pusingan pertama. Dalam pusingan kedua ini, skor bagi *Inter-Judge Raw Agreement* ialah 93.3% dan *Cohen Kappa* ialah 90%. Jadual 3.11 dan jadual 3.12 menunjukkan dapatan pusingan kedua yang telah dijalankan. Kesimpulan ini menunjukkan bahawa item di dalam instrumen kajian sudah boleh digunapakai di dalam tinjauan berskala besar. Ringkasan bagi keseluruhan penyusunan Q-Sort ditunjukkan di dalam jadual 3.13.

Jadual 3.11
Inter-Judge Raw Agreement (Pusingan Kedua)

	Penilai 1				
		A(5)	B(5)	C(5)	T/B
Penilai 1	A	5			
	B		4	1	
	C			5	
	T/B				
	Jumlah Item: 15	Bilangan item dipersetujui: 14		Nisbah persetujuan: 93.3%	

- A Simetri Kuasa
- B Konflik Tidak Berfungsi
- C Kelakuan Oportunis

Jadual 3.12*Item Placement Ratio (Pusingan Kedua)*

	ACTUAL					
THEORY		A	B	C	Jumlah	%
	A	10			10	100
	B		9	1	10	90
	C			10	10	100
Total Item Placement: 30		Number of Hits: 28		Overall Hit Ratio: 93.3%		

- A Simetri Kuasa
 B Konflik Tidak Berfungsi
 C Kelakuan Oportunis

Jadual 3.13*Ringkasan Keseluruhan Pusingan Q-Sort*

Pengukuran Persetujuan	Pusingan 1	Pusingan 2
<i>Inter-Judge Raw Agreement</i>	86.7%	93.3%
<i>Cohen Kappa</i>	80%	90%
<i>Item Placement Ratio</i>		
• Simetri Kuasa	100%	100%
• Konflik Tidak Berfungsi	80%	90%
• Kelakuan Oportunis	80%	100%
Purata	86.7%	96.7%

3.14 RUMUSAN BAB

Secara ringkasnya, bab ini membincangkan rekabentuk kajian dan pembangunan instrumen serta hipotesis-hipotesis kajian yang dibangunkan. Kajian ini menggunakan rekabentuk tinjauan keratan rentas untuk menilai hubungan tadbir urus perhubungan iaitu manfaat perhubungan, kecenderungan perhubungan dan keakraban perhubungan, risiko perhubungan dan perkongsian maklumat. Kajian ini juga meneliti kesan mediasi risiko perhubungan terhadap hubungan antara tadbir urus perhubungan dengan perkongsian maklumat dalam rantai bekalan minyak di luar bandar di Malaysia. Di samping itu, turut dibincangkan di dalam bab ini ialah metodologi kajian yang dibentuk untuk mengukur hipotesis-hipotesis dan mencapai objektif kajian sebagaimana yang ditetapkan.



BAB 4

ANALISIS DAN DAPATAN KAJIAN

4.0 PENGENALAN

Bab ini membincangkan dapatan hasil kajian yang telah dijalankan. Bab ini mempunyai lapan bahagian secara keseluruhannya iaitu dimulakan dengan latarbelakang pengumpulan data, seterusnya diikuti dengan profail organisasi dan responden, pengimbasan dan saringan data, penambahbaikan kerangka kajian, analisis deskriptif dan analisis regresi.

4.1 LATARBELAKANG PENGUMPULAN DATA

4.1.1 Kadar Maklumbalas

Sebagaimana yang telah dijelaskan di dalam bab terdahulu, kajian ini mensasarkan kepada pengusaha-pengusaha stesen minyak di luar bandar di Malaysia. Data kajian telah dikutip melalui kaedah pos. Borang soalselidik bersama-sama dengan surat iringan dan sampul surat berselem telah diposkan kepada senarai pengusaha stesen minyak di luar bandar di Malaysia yang diperolehi dari pihak Kementerian Perdagangan Dalam Negeri, Koperasi Dan Kepenggunaan. Berdasarkan senarai pengusaha stesen minyak di luar bandar yang masih aktif terdapat sebanyak 272 stesen minyak yang mendaftar dengan Suruhanjaya Syarikat Malaysia (SSM) dan mempunyai lesen yang sah (PDA dan CSA) yang dikeluarkan oleh Unit Petroleum (Bahagian Perdagangan Dalam Negeri, Koperasi Dan Kepenggunaan). Dengan menggunakan kaedah persampelan rawak mudah, penyelidik telah menghantar borang

soal selidik kepada 162 pengusaha stesen minyak di luar bandar daripada senarai keseluruhan populasi berjumlah 272 pengusaha stesen minyak di luar bandar. Sebanyak 162 borang soal selidik itu telah diposkan bermula dari bulan Mac 2016 hingga Julai 2016. Selepas dua minggu, sekurang-kurangnya satu panggilan telefon telah dibuat untuk mengingatkan responden tentang borang soalselidik yang perlu dijawab dan juga ucapan terima kasih atas kerjasama yang diberikan. Selain itu, terdapat juga organisasi responden yang dilawati dalam usaha untuk meningkatkan penyertaan dari responden.

Walaupun, disebabkan kekangan masa dan logistik, hanya sebahagian responden saja yang dilawati. Kadar maklumbalas telah meningkat apabila lawatan telah dibuat ke organisasi responden. Ini menjadikan kesemua soalselidik yang dapat dikumpulkan berjumlah 68 soalselidik. Walaupun, sebanyak 3 soalselidik telah ditolak kerana tidak valid/layak untuk dianalisa. Maka jumlah akhir soalselidik yang boleh digunakan untuk tujuan penganalisan ialah 65. Kadar maklumbalas berdasarkan andaian berikut iaitu

$$\text{Kadar Maklumbalas} = \frac{\text{Jumlah soalselidik diterima} - \text{Jumlah soalselidik yang ditolak}}{\text{Jumlah soalselidik yang dihantar}}$$

Maka, kadar maklumbalas untuk keseluruhan kajian ini ialah 40.1% $((68 - 3)/162]$.

Kadar maklumbalas ini adalah boleh diterimapakai berdasarkan kajian-kajian lepas di dalam industri peruncitan minyak di Malaysia, julat kadar maklumbalas ialah 18 - 26% (Rajagopal, 2006; Thi, 2006; Norani, 2011).

4.2 RESPONDEN KAJIAN

Bahagian ini menjelaskan tentang karektor atau ciri-ciri responden dan organisasi yang terlibat dalam kajian ini. Ciri-ciri responden yang dilihat ialah pengalaman bekerja di dalam industri manakala ciri organisasi ialah tentang struktur perniagaan, jualan bulanan dan jarak kedudukan organisasi dari bandar berdekatan.

4.2.1 Profail Responden

Jadual 4.1 menunjukkan hasil dari analisis kekerapan yang dilakukan untuk melihat peratusan responden- responden yang terlibat dalam kajian ini.

Berdasarkan maklumat tentang pengalaman bekerja di dalam industri perniagaan minyak di luar bandar yang diperolehi, sebanyak 75.4% responden berpengalaman bekerja lebih dari 10 tahun dalam industri ini. Sebanyak 23.1% telah berpengalaman bekerja dari 5 hingga 10 tahun dan hanya 1.5% sahaja yang berpengalaman bekerja kurang dari 5 tahun. Ini menunjukkan responden kajian adalah mempunyai pengetahuan yang luas dan mencukupi untuk menjawab isu tentang perkongsian maklumat dalam rangkaian bekalan minyak di luar bandar.

Jadual 4.1
Ciri-Ciri Responden

1	Pengalaman Kerja	Kekerapan (%)
	Kurang dari 5 tahun	1 (1.5)
	5 – 10 tahun	15 (23.1)
	Lebih dari 10 tahun	49 (75.4)

4.2.2 Profail Organisasi

Jadual 4.2 menunjukkan hasil analisis kekerapan berkaitan profil organisasi yang terlibat dalam kajian ini.

Berdasarkan analisis struktur perniagaan yang diperolehi, kebanyakan organisasi yang terlibat merupakan syarikat pemilikan tunggal iaitu 64.6%. Manakala organisasi yang berstatus syarikat perkongsian ialah 29.2% dan hanya sebilangan kecil iaitu 6.2% berstatus syarikat sendirian berhad.

Dari segi saiz organisasi adalah berdasarkan jualan bulanan syarikat yang melebihi RM150,0000 sebulan ialah 58.5%. Sebanyak 18.5% organisasi mencatatkan jualan bulanan antara RM100,000 ke RM150,000 dan sebanyak 20% mencatatkan jualan antara RM50,001 ke RM100,000 sebulan. Hanya 3.1% dari organisasi mencatatkan jualan di bawah paras RM50,000 sebulan.

Mengenai jarak lokasi premis perniagaan yang dijalankan menunjukkan 15.4% organisasi berada lebih dari 15 kilometer dari bandar terdekat. Sebanyak 52.3% organisasi jaraknya dari bandar terdekat ialah antara 10 hingga ke 15 kilometer dan 18.5% organisasi jaraknya dari bandar terdekat ialah antara 5 hingga ke 10 kilometer. Hanya 13.8% organisasi yang lokasinya dari bandar terdekat ialah kurang dari 5 kilometer.

Jadual 4.2*Ciri-Ciri Organisasi*

1	Struktur Perniagaan	Kekerapan (%)
	Syarikat Pemilikan Tunggal	42 (64.6)
	Syarikat Perkongsian	19 (29.2)
	Syarikat Sendirian Berhad	4 (6.2)
2	Jualan Bulanan Syarikat	Kekerapan (%)
	Kurang dari RM50,000	2 (3.1)
	RM50,000 – RM100,000	13 (20)
	RM100,000 – RM150,000	12 (18.5)
	Lebih dari RM150,000	38 (58.5)
3	Kedudukan Premis dari Bandar Terdekat	Kekerapan (%)
	Kurang dari 5 kilometer	9 (13.8)
	5 – 10 kilometer	12 (18.5)
	10 – 15 kilometer	34 (52.3)
	Lebih dari 15 kilometer	10 (15.4)

Secara keseluruhannya, responden dari sasaran organisasi mempunyai pengetahuan yang mencukupi berkaitan perkongsian maklumat dalam rantai bekalan berdasarkan pengalaman kerja dan penglibatan secara langsung dalam aktiviti perniagaan sebagai sasaran responden di dalam kajian ini. Tambahan lagi, sasaran organisasi adalah menepati syarat kajian berdasarkan saiz jualan syarikat dan jarak premis dari bandar yang terdekat.

4.2.3 Ujian *Response Bias*

Menurut Lambert dan Harrington (1990), ujian respon bias perlu dilakukan jika kadar maklumbalas kurang dari 40% terutamanya jika kaedah pos digunakan sebagai kaedah kutipan data. Berdasarkan kadar maklumbalas di dalam kajian ini adalah tinggi iaitu (65/162) atau 40.1% maka tidak perlunya pengujian dilakukan walaupun terdapat perbezaan dalam dua tempoh yang berbeza untuk pengumpulan maklumbalas responden.

4.3 SARINGAN DAN PEMBERSIHAN DATA

Data yang diperolehi melalui borang soalselidik semasa kerja lapangan perlu menjalani proses saringan dan pembersihan. Proses ini perlu dilakukan untuk memastikan kemasukan data telah dilakukan dengan betul dan tepat. Semakan yang berulang dan pemeriksaan ke atas frekuensi untuk kesemua item juga dapat mengesan sebarang kesalahan dalam memasukkan data.

Seterusnya, ujian normaliti pembolehubah kajian perlu dilakukan untuk melihat samada skor data kajian bertaburan secara normal atau tidak. Ujian kolerasi dan regresi hanya boleh dilakukan sekiranya data tersebar secara normal (Ghozali, 2006). Menurut Tabachnick dan Fidell (2007), terdapat dua pendekatan yang boleh digunakan iaitu melalui statistik dan juga melalui pemerhatian graf. Untuk kajian ini, penyelidik menggunakan pendekatan statistik iaitu kaedah skewness-kurtosis.

Ujian skewness digunakan untuk mengukur sejauh mana pembolehubah miring daripada titik tengah taburan data; manakala ujian kurtosis pula mengukur tahap puncak sesuatu taburan bagi sesuatu pembolehubah. Hair et al. (2006) dan Pallant

(2005) menyatakan bahawa taburan menghampiri taburan normal sempurna apabila nilai skewness dan kurtosis menghampiri nilai 0. Walau bagaimanapun, capaian kepada nilai taburan sempurna ini adalah sukar terutamanya melibatkan saiz sampel yang agak besar dan nilai skewness tidak memberikan perbezaan yang besar dalam analisis (Tabachnick & Fidell, 2007). Maka untuk kajian ini, penyelidik berpegang kepada saranan Tabachnick & Fidell (2007) yang menyatakan bahawa sebarang nilai dalam lingkungan -2.0 dan +2.0 menunjukkan bahawa data sesuatu pembolehubah itu normal. Jadual 4.3 di bawah membentangkan dapatan ujian statistik skewness dan kurtosis untuk setiap pembolehubah kajian ini. Keseluruhannya, semua skor skewness dan kurtosis untuk setiap pembolehubah kajian ini berada dalam lingkungan normal seperti yang dicadangkan oleh Tabachnick & Fidell (2007). Dapatan tersebut menunjukkan bahawa taburan data kajian ini bagi setiap pembolehubah adalah bertaburan secara normal.

Jadual 4.3
Ujian Skewness dan Kurtosis

	N	Purata	Skewness		Kurtosis	
			Statistik	Ralat	Statistik	Ralat
MH	65	4.396	-0.149	0.297	1.498	0.586
KH	65	3.994	0.598	0.297	-0.441	0.586
KA	65	4.289	0.768	0.297	0.266	0.586
RP	65	4.106	-1.304	0.297	0.884	0.586
PM	65	3.711	0.766	0.297	-0.741	0.586

Nota: MH: Manfaat Hubungan, KH: Kecenderungan Hiubungan, KA: Keakraban Hubungan, RP: Risiko Perhubungan, PM: Perkongsian Maklumat

4.3.1 Ujian Validiti

Instrumen yang digunakan di dalam kajian ini telah diuji validasi kandungan (content), kriteria (criterion), pemusatan (convergent) dan pembezaan (discriminant). Validasi kandungan merujuk kepada sejauh mana instrumen yang dibangunkan mewakili maksud yang terkandung di dalam konsep (Babbie, 2004). Menurut Chow dan Lui (2001), validasi kandungan selalunya diuji secara subjektif berbanding ujian statistik. Kajian ini menguji validasi kandungan menggunakan ulasan literatur yang komprehensif dan pendapat pakar di dalam pengurusan rantai bekalan. Panel pakar ini terdiri daripada pemain industri dan ahli akademik yang terlibat dalam bidang pengurusan rantai bekalan.

Pengujian kedua instrumen ini ialah validasi kriteria. Validasi kriteria ini bermaksud sejauhmana faktor yang diukur berkait dengan kriteria yang ditentukan sebelum ini (Saraph et al, 1989). Di dalam kajian ini, tiga dimensi bagi pembolehubah bebas adalah berkolerasi tinggi dengan pembolehubah bersandar (rujuk jadual 4.27). Oleh sebab itu, pembolehubah di dalam kajian ini memenuhi syarat validasi kriteria.

Analisis faktor penerokaan (exploratory factor analysis) telah digunakan untuk menguji validasi instrumen kajian ini. Analisis faktor boleh digunakan untuk memeriksa skala yang berdimensi tunggal (unidimensionality) yang mana dapat membuktikan single latent construct (Flynn et al, 1995). Menurut Davis et al (2002), analisis faktor juga dapat mengesahkan validasi pemusatan (convergent) dan pembezaan (discriminant). Analisis faktor merupakan satu teknik pengurangan data daripada sejumlah besar elemen kepada beberapa set faktor sahaja (Coakes & Steed, 2003) dan turut menyatakan bahawa prasyarat ujian ini ialah saiz sampel mestilah

sekurang-kurangnya berjumlah 100. Memandangkan jumlah data sebenar kajian ini yang boleh diguna pakai adalah 65, maka pendapat Hair et al (2006), analisis faktor perlu dilakukan mengikut dimensi dengan kadar nisbah 1:5 iaitu satu item dengan lima responden. Memandangkan instrumen kajian ini mempunyai dimensi yang kurang dari 11 item, maka analisis faktor boleh dilakukan mengikut dimensi instrumen kajian.

Sebelum analisis faktor dapat diteruskan, beberapa set ujian perlu dilakukan dan syarat-syarat perlu dipenuhi. Beberapa set ujian yang dicadangkan oleh Hair et al (2006) ialah

1. Set ujian-ujian tersebut adalah Kaiser-Meyer-Olkin's Measure of Sampling Adequacy (KMO). Ujian KMO perlu berada pada kadaran lebih dari nilai 0.5. Pallant (2005) menetapkan nilai KMO mesti lebih dari 0.6.
2. Bartlett's Test of Sphericity mestilah signifikan (Pallant, 2005).
3. Communalities (sejauhmana setiap item menerangkan faktor) perlu lebih dari 0.5
4. Bilangan faktor yang ditetapkan berdasarkan latent root criterion (nilai eigenvalue perlu lebih dari 1)

Setelah kesemua syarat ujian di atas dipenuhi kriteria yang dicadangkan oleh Igbaria et al (1995) berkaitan faktor loading silang (cross loading) digunakan. Setiap item perlu mempunyai nilai loading lebih dari 0.5 pada satu faktor dan kurang dari 0.35 pada faktor yang lain. Ini dilakukan dengan meneliti kelompok faktor dan nilai pada jadual Rotated Component Matrix untuk mengetahui bilangan faktor sesuatu dimensi pembolehubah dan korelasi item-item yang ada. Mana-mana nilai yang kurang

daripada 0.5 perlulah dikeluarkan daripada senarai item-item dimensi pembolehubah (Coakes & Steed, 2003).

Selepas ujian-ujian pensyaran di atas dipenuhi dan analisis faktor dilakukan ke atas semua dimensi pembolehubah yang dikaji, maka ujian kebolehpercayaan perlu dilakukan bagi mendapatkan nilai tahap kebolehpercayaan bagi dimensi-dimensi dan pembolehubah.

Ujian kebolehpercayaan akan memberikan nilai Cronbach Alpha untuk setiap dimensi dan pembolehubah. Hair et al. (2006) memperincikan lagi darjah kebolehpercayaan ini dengan menyatakan bahawa nilai Cronbach Alpha bersamaan dengan 0.6 ke atas sebagai normal, 0.7 ke atas sebagai agak baik, 0.8 ke atas sebagai baik dan 0.9 ke atas sebagai sangat baik. Sekaran (2003) menyatakan bahawa nilai Cronbach Alpha 0.6 adalah nilai yang selalu diguna pakai dalam kajian-kajian sains sosial.

4.3.1.1 Pembolehubah Tadbir Urus Perhubungan

4.3.1.1.1 Analisis Faktor Manfaat Hubungan (MH)

Hasil ujian analisis faktor yang dijalankan ke atas dimensi manfaat hubungan ditunjukkan dalam jadual 4.4 di bawah.

Jadual 4.4*Analisis Faktor untuk Manfaat Hubungan*

Manfaat Hubungan	Faktor	Communalities
MH3	.794	.631
MH5	.785	.616
MH1	.762	.581
MH2	.742	.550
MH4	.695	.483
MH6	.569	.324
<i>Eigenvalue</i>		3.19
<i>Percentage of variance</i>		53.1
<i>Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.</i>		0.719
<i>Bartlett's Test of Sphericity</i>		164.463
<i>Sig.</i>		.000

Jumlah item yang diukur untuk dimensi ini adalah enam item. Selepas mengambil kira pensyaran yang perlu dipenuhi, analisis faktor menetapkan dimensi ini kepada satu faktor. Sepertimana yang ditunjukkan di dalam jadual 4.4 di atas, semua item mempunyai faktor loading melebihi 0.5 dan eigenvalue memberikan nilai lebih besar dari 1 pada satu faktor. Nilai communality juga lebih dari 0.5 kecuali item MH4 dan item MH6. Maka, kedua-dua item ini perlu dibuang. Sementara itu, nilai KMO adalah 0.719 dan nilai petunjuk pada Bartlett's Test of Sphericity adalah signifikan. Peratusan variasi faktor adalah 53.1%.

Ujian kebolehpercayaan menerusi pemerhatian ke atas nilai cronbach's alpha bagi dimensi ini ialah 0.811 setelah item MH4 dan item MH6 dibuang (rujuk jadual 4.4). Nilai ini menggambarkan item-item ini mempunyai tahap kebolehpercayaan yang baik.

4.3.1.1.2 Analisis Faktor Kecenderungan Hubungan (KC)

Hasil ujian analisis faktor yang dijalankan ke atas dimensi kecenderungan hubungan ditunjukkan dalam jadual 4.5 di bawah.

Jadual 4.5

Analisis Faktor untuk Kecenderungan Hubungan

Kecenderungan Hubungan	Faktor	Communalities
KC8	.898	.806
KC10	.868	.753
KC11	.844	.713
KC7	.814	.663
KC9	.809	.655
<i>Eigenvalue</i>		3.59
<i>Percentage of variance</i>		71.8
<i>Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.</i>		0.826
<i>Bartlett's Test of Sphericity</i>		204.855
<i>Sig.</i>		.000

Jumlah item yang diukur untuk dimensi ini adalah lima item. Selepas mengambil kira pensyaran yang perlu dipenuhi, analisis faktor menetapkan dimensi ini kepada satu faktor. Sepertimana yang ditunjukkan di dalam jadual 4.5 di atas, semua item mempunyai faktor loading melebihi 0.5 pada satu faktor. Nilai communality juga lebih dari 0.5 dan eigenvalue memberikan nilai lebih besar dari 1. Sementara itu, nilai KMO adalah 0.826 dan nilai petunjuk pada Bartlett's Test of Sphericity adalah signifikan. Peratusan variasi faktor adalah 71.8%.

Ujian kebolehpercayaan menerusi pemerhatian ke atas nilai cronbach's alpha bagi dimensi ini ialah 0.900 (rujuk jadual 4.5). Nilai ini menggambarkan item-item ini mempunyai tahap kebolehpercayaan yang baik.

4.3.1.1.3 Analisis Faktor Keakraban Hubungan (KA)

Hasil ujian analisis faktor yang dijalankan ke atas dimensi keakraban hubungan ditunjukkan dalam jadual 4.6 di bawah.

Jadual 4.6

Analisis Faktor untuk Keakraban Hubungan

Keakraban Hubungan	Faktor	Communalities
KA14	.940	.884
KA13	.925	.856
KA12	.891	.794
KA15	.814	.752
KA16	.809	.591
<i>Eigenvalue</i>		3.88
<i>Percentage of variance</i>		77.5
<i>Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.</i>		0.779
<i>Bartlett's Test of Sphericity</i>		292.582
<i>Sig.</i>		.000

Jumlah item yang diukur untuk dimensi ini adalah lima item. Selepas mengambil kira pensyaran yang perlu dipenuhi, analisis faktor menetapkan dimensi ini kepada satu faktor. Sepertimana yang ditunjukkan di dalam jadual 4.6 di atas, semua item mempunyai faktor loading melebihi 0.5 pada satu faktor. Nilai communality juga lebih dari 0.5 dan eigenvalue memberikan nilai lebih besar dari 1 iaitu 3.88. Sementara itu, nilai KMO adalah 0.779 dan nilai petunjuk pada Bartlett's Test of Sphericity adalah signifikan. Peratusan variasi faktor adalah 77.5%.

Ujian kebolehpercayaan menerusi pemerhatian ke atas nilai cronbach's alpha bagi dimensi ini ialah 0.922 (rujuk jadual 4.6). Nilai ini menggambarkan item-item ini mempunyai tahap kebolehpercayaan yang baik.

4.3.1.2 Pembolehubah Risiko Perhubungan

4.3.1.2.1 Analisis Faktor Simetri Kuasa (SK)

Hasil ujian analisis faktor yang dijalankan ke atas dimensi simetri kuasa ditunjukkan dalam jadual 4.7 di bawah.

Jadual 4.7

Analisis Faktor untuk Simetri Kuasa (SK)

Simetri Kuasa	Faktor		Communalities
	1	2	
SK18	.890		.812
SK19	.852		.727
SK17	.722	-.479	.752
SK21	.702	.493	.736
SK20		.905	.844
<i>Eigenvalue</i>			2.56
<i>Percentage of variance</i>			51.204
<i>Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.</i>			.695
<i>Bartlett's Test of Sphericity</i>			110.414
<i>Sig.</i>			.000

Jumlah item yang diukur untuk dimensi ini adalah lima item. Selepas mengambil kira pensyaran yang perlu dipenuhi, analisis faktor menetapkan dimensi ini kepada dua faktor. Faktor pertama ialah item SK17 sehingga SK19 dan faktor kedua terdiri daripada item SK20 dan SK21. Walaubagaimanapun, kedua-dua item SK20 dan SK21 mempunyai faktor loading pada faktor lain (cross loading) melebihi 0.35. Maka, kedua-dua item ini perlu dibuang. Untuk SK17 walaupun mempunyai cross loading melebihi 0.35 tetapi item itu penting untuk menggambarkan dimensi ini. Maka item SK17 telah dikekalkan. Oleh itu, dimensi ini kekal hanya mempunyai satu faktor sahaja.

Sepertimana yang ditunjukkan di dalam jadual 4.7 di atas, semua item mempunyai faktor loading melebihi 0.5 pada satu faktor. Nilai communality juga lebih dari 0.5 dan eigenvalue memberikan nilai lebih besar dari 1. Sementara itu, nilai KMO adalah 0.695 dan nilai petunjuk pada Bartlett's Test of Sphericity adalah signifikan. Peratusan variasi faktor adalah 51.20%.

Ujian kebolehpercayaan menerusi pemerhatian ke atas nilai cronbach's alpha bagi dimensi ini ialah 0.800 (rujuk jadual 4.12) setelah item SK20 dan SK21 dibuang. Nilai ini menggambarkan item-item ini mempunyai tahap kebolehpercayaan yang baik.

4.3.1.2.2 Analisis Faktor Konflik Tidak Berfungsi (KT)

Hasil ujian analisis faktor yang dijalankan ke atas dimensi Konflik Tidak Berfungsi ditunjukkan dalam jadual 4.8 di bawah.

Jumlah item yang diukur untuk dimensi ini adalah lima item. Selepas mengambil kira pensyaran yang perlu dipenuhi, analisis faktor menetapkan dimensi ini kepada satu faktor. Sepertimana yang ditunjukkan di dalam jadual 4.8 di bawah, semua item mempunyai faktor loading melebihi 0.5 pada satu faktor. Nilai communality juga lebih dari 0.5 dan eigenvalue memberikan nilai lebih besar dari 1. Sementara itu, nilai KMO adalah 0.763 dan nilai petunjuk pada Bartlett's Test of Sphericity adalah signifikan. Peratusan variasi faktor adalah 73.64%.

Ujian kebolehpercayaan menerusi pemerhatian ke atas nilai cronbach's alpha bagi dimensi ini ialah 0.908 (rujuk jadual 4.12). Nilai ini menggambarkan item-item ini mempunyai tahap kebolehpercayaan yang baik.

Jadual 4.8

Analisis Faktor untuk Konflik Tidak Berfungsi (KT)

Konflik Tidak Berfungsi	Faktor	Communalities
KT25	.925	.856
KT26	.908	.824
KT24	.886	.784
KT22	.804	.646
KT23	.756	.571
<i>Eigenvalue</i>		3.68
<i>Percentage of variance</i>		73.64
<i>Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.</i>		.763
<i>Bartlett's Test of Sphericity</i>		298.689
<i>Sig.</i>		.000

4.3.1.2.3 Analisis Faktor Kelakuan Oportunis (KO)

Hasil ujian analisis faktor yang dijalankan ke atas dimensi Kelakuan Oportunis ditunjukkan dalam jadual 4.9 di bawah.

Jadual 4.9

Analisis Faktor untuk Kelakuan Oportunis (KO)

Kelakuan Oportunis	Faktor	Communalities
KO29	.926	.857
KO31	.920	.846
KO28	.915	.837
KO27	.899	.808
KO30	.855	.731
<i>Eigenvalue</i>		4.08

<i>Percentage of variance</i>	81.58
<i>Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.</i>	.840
<i>Bartlett's Test of Sphericity</i>	308.454
<i>Sig.</i>	.000

Jumlah item yang diukur untuk dimensi ini adalah lima item. Selepas mengambil kira pensyaran yang perlu dipenuhi, analisis faktor menetapkan dimensi ini kepada satu faktor. Sepertimana yang ditunjukkan di dalam jadual 4.9 di atas, semua item mempunyai faktor loading melebihi 0.5 pada satu faktor. Nilai communality juga lebih dari 0.5 dan eigenvalue memberikan nilai lebih besar dari 1. Sementara itu, nilai KMO adalah 0.840 dan nilai petunjuk pada Bartlett's Test of Sphericity adalah signifikan. Peratusan variasi faktor adalah 81.58%.

Ujian kebolehpercayaan menerusi pemerhatian ke atas nilai cronbach's alpha bagi dimensi ini ialah 0.941 (rujuk jadual 4.12). Nilai ini menggambarkan item-item ini mempunyai tahap kebolehpercayaan yang sangat baik.

4.3.1.3 Pembolehubah Perkongsian Maklumat

4.3.1.3.1 Analisis Faktor Kuantiti Maklumat (MP)

Hasil ujian analisis faktor yang dijalankan ke atas dimensi fleksibiliti ditunjukkan dalam jadual 4.10 di bawah.

Jumlah item yang diukur untuk dimensi ini adalah enam item. Selepas mengambil kira pensyaran yang perlu dipenuhi, analisis faktor menetapkan dimensi ini kepada satu faktor dan satu item dibuang menjadikan dimensi ini mempunyai lima item. Sepertimana yang ditunjukkan di dalam jadual 4.10 di bawah, semua item mempunyai faktor loading melebihi 0.5 pada satu faktor. Nilai communality juga lebih dari 0.5

kecuali item MP35 dan eigenvalue memberikan nilai lebih besar dari 1 iaitu 4.101. Sementara itu, nilai KMO adalah 0.761 dan nilai petunjuk pada Bartlett's Test of Sphericity adalah signifikan. Peratusan variasi faktor adalah 68.36%.

Ujian kebolehpercayaan menerusi pemerhatian ke atas nilai cronbach's alpha bagi dimensi ini ialah 0.929 (rujuk jadual 4.12). Nilai ini menggambarkan item-item ini mempunyai tahap kebolehpercayaan yang sangat baik.

Jadual 4.10
Analisis Faktor untuk Kuantiti Maklumat (MP)

Kuantiti Maklumat	Faktor	Communalities
MP37	.924	.854
MP33	.921	.848
MP36	.896	.803
MP32	.875	.765
MP34	.771	.594
MP35	.488	.238
<i>Eigenvalue</i>		4.101
<i>Percentage of variance</i>		68.36
<i>Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.</i>		.761
<i>Bartlett's Test of Sphericity</i>		330.328
<i>Sig.</i>		.000

4.3.1.3.2 Analisis Faktor Kualiti Maklumat (MI)

Jumlah item yang diukur untuk dimensi ini adalah lima item. Selepas mengambil kira pensyaran yang perlu dipenuhi, analisis faktor menetapkan dimensi ini kepada satu faktor. Sepertimana yang ditunjukkan di dalam jadual 4.11 di bawah, semua item mempunyai faktor loading melebihi 0.5 pada satu faktor. Nilai communality juga lebih dari 0.5 dan eigenvalue memberikan nilai lebih besar dari 1 iaitu 4.381.

Sementara itu, nilai KMO adalah 0.838 dan nilai petunjuk pada Bartlett's Test of Sphericity adalah signifikan. Peratusan variasi faktor adalah 87.62%.

Ujian kebolehpercayaan menerusi pemerhatian ke atas nilai cronbach's alpha bagi dimensi ini ialah 0.963 (rujuk jadual 4.12). Nilai ini menggambarkan item-item ini mempunyai tahap kebolehpercayaan yang sangat baik.

Jadual 4.11
Analisis Faktor untuk Kualiti Maklumat (MI)

Kualiti Maklumat	Faktor	Communalities
MI40	.971	.943
MI39	.946	.895
MI41	.945	.892
MI42	.944	.890
MI38	.872	.761
<i>Eigenvalue</i>		4.381
<i>Percentage of variance</i>		87.62
<i>Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy</i>		.838
<i>Bartlett's Test of Sphericity</i>		434.277
<i>Sig.</i>		.000

4.3.2 Ujian Kebolehpercayaan (*Reliability Test*)

Ujian kebolehpercayaan untuk setiap dimensi dijalankan selepas analisis faktor dilakukan. Jadual 4.12 menunjukkan hasil ujian kebolehpercayaan. Tahap kebolehpercayaan dirujuk kepada nilai *cronbach alpha* yang diperolehi daripada analisis ke atas setiap dimensi. Hair, Black et al (2006) memperincikan tahap kebolehpercayaan dengan menyatakan bahawa nilai *cronbach alpha* sama atau lebih besar dari 0.6 adalah normal, lebih dari 0.7 dikatakan agak baik, 0.8 ke atas sebagai baik dan lebih dari 0.9 adalah sangat baik.

Hasil ujian mendapati kesemua dimensi yang dikaji melebihi nilai minimum *cronbach alpha* iaitu 0.6 mengesahkan bahawa instrumen yang diguna di dalam kajian ini mempunyai piawai kebolehpercayaan yang tinggi.

Jadual 4.12

Ujian Kebolehpercayaan (Reliability Test)

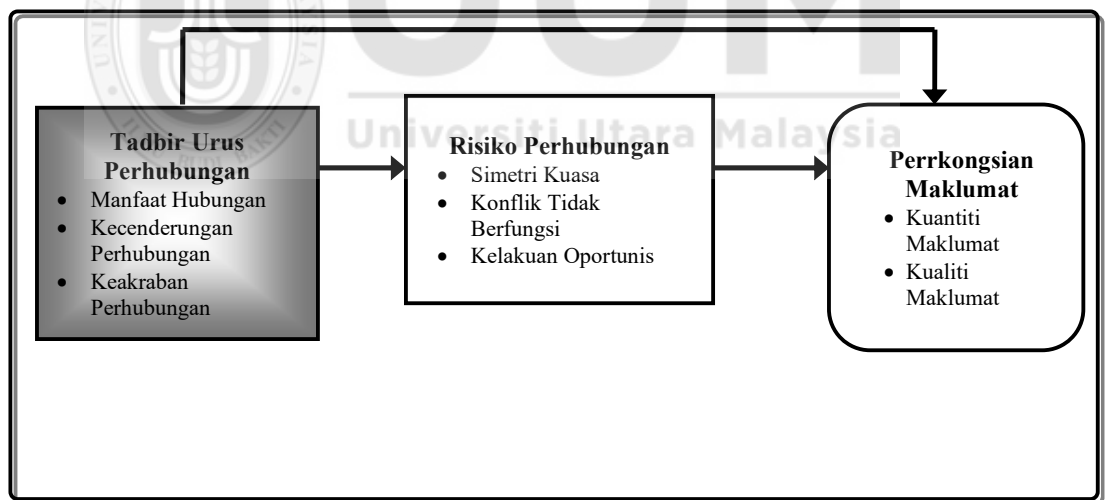
Pembolehubah	Bil. Item	Bil. Item yang dihapus	Cronbach's Alpha
Tadbir Urus Perhubungan (TU)			
Manfaat Hubungan	6	2	.811
Kecenderungan Hubungan	5	-	.900
Keakraban Hubungan	5	-	.922
Risiko Perhubungan (RP)			
Simetri Kuasa	5	2	.800
Konflik Tidak Berfungsi	5	-	.908
Kelakuan Oportunis	5	-	.941
Perkongsian Maklumat (PM)			
Kuantiti Maklumat	6	1	.929
Kualiti Maklumat	5	-	.963
Bilangan Item Asal			42
Bilangan Item Baru			37

Terlebih dahulu beberapa item telah dibuang semasa analisis faktor dijalankan. Item-item yang buang ialah MH4, MH6, SK20, SK21 dan MP35. Item-item ini dibuang disebabkan oleh faktor loading, loading silang dan juga faktor communities. Pembuangan item-item ini dapat meningkatkan tahap kebolehpercayaan item dalam setiap dimensi yang diuji. Keputusan penuh ujian kebolehpercayaan ini boleh dirujuk pada lampiran.

4.4 PENAMBAHBAIKAN KERANGKA KAJIAN SELEPAS ANALISIS FAKTOR

Hasil analisis faktor menunjukkan bilangan dimensi di dalam tadbir urus perhubungan masih dikekalkan kepada tiga dimensi. Untuk dimensi risiko perhubungan juga kekal kepada tiga dimensi seperti yang asal. Dimensi tahap perkongsian maklumat juga tidak ada perubahan yang mana masih kekal kepada dua dimensi.

Secara keseluruhannya tiada perubahan telah dilakukan kecuali proses mengeluarkan beberapa item dalam dimensi. Ini tidak memberi kesan kepada analisis kajian ini kerana analisis statistik inferensi memfokuskan kepada pembolehubah perkongsian maklumat secara serentak atau menyeluruh. Rajah 4.1 menunjukkan kerangka kajian selepas analisa faktor dilakukan.



Rajah 4.1
Penambahbaikan Kerangka Kajian

4.5 ANALISIS DISKRIPTIF TERHADAP PEMBOLEHUBAH

Statistik diskriptif seperti jadual 4.13 menunjukkan skor *mean* (m) dan sisihan piawai (SD) bagi pembolehubah-pemboleh utama yang terlibat di dalam kajian ini. Nilai skor *mean* bagi semua pembolehubah adalah antara 3.71 hingga 4.41 dan nilai sisihan piawai antara 0.556 hingga 0.982. Semua pembolehubah dinilai menggunakan skala *likert* 1 – 6 dengan 1 ialah “sangat rendah” dan 6 adalah “sangat tinggi”. Untuk menentukan tahap persetujuan, skor *mean* kurang dari 2.99 dikira rendah dan skor *mean* lebih dari 3.0 dianggap tinggi.

Jadual 4.13
Analisis Diskriptif untuk Pembolehubah Utama

Pembolehubah	Mean (M)	Std Deviation (SD)	N
Pembolehubah Bersandar			
Perkongsian Maklumat	3.74	.884	65
Kuantiti Maklumat	3.78	.944	65
Kualiti Maklumat	3.71	.889	65
Pembolehubah Bebas			
Tadbir Urus Perhubungan			
Manfaat Hubungan	4.41	.556	65
Kecenderungan Hubungan	3.99	.771	65
Keakraban Hubungan	4.29	.628	65
Pembolehubah Mediasi			
Risiko Perhubungan	4.11	.982	65

Kajian ini mendapati pembolehubah manfaat hubungan mempunyai skor mean tertinggi iaitu 4.41 dan diikuti oleh pembolehubah risiko perhubungan yang mempunyai skor mean 4.11. Keputusan turut mendapati perkongsian maklumat mempunyai skor mean terendah iaitu 3.74. Keseluruhannya, kajian ini mendapati para pemain industri bersetuju bahawa syarikat mereka mempunyai tahap perkongsian maklumat, tadbir urus perhubungan dan risiko perhubungan yang sederhana tinggi.

Berdasarkan nilai skor mean bagi setiap dimensi di dalam pembolehubah tadbir urus perhubungan, didapati skor mean tertinggi ialah dimensi manfaat hubungan ($m = 4.41$), diikuti oleh dimensi keakraban hubungan ($m = 4.29$) dan skor mean terendah ialah dimensi kecenderungan hubungan ($m = 3.99$). Dapatan kajian ini menunjukkan bahawa majoriti pemain industri bersetuju kuantiti maklumat berada pada tahap tertinggi di antara faktor-faktor yang mengukur tahap perkongsian maklumat dalam rantaian bekalan di kalangan pengusaha stesen minyak luar bandar di Malaysia.

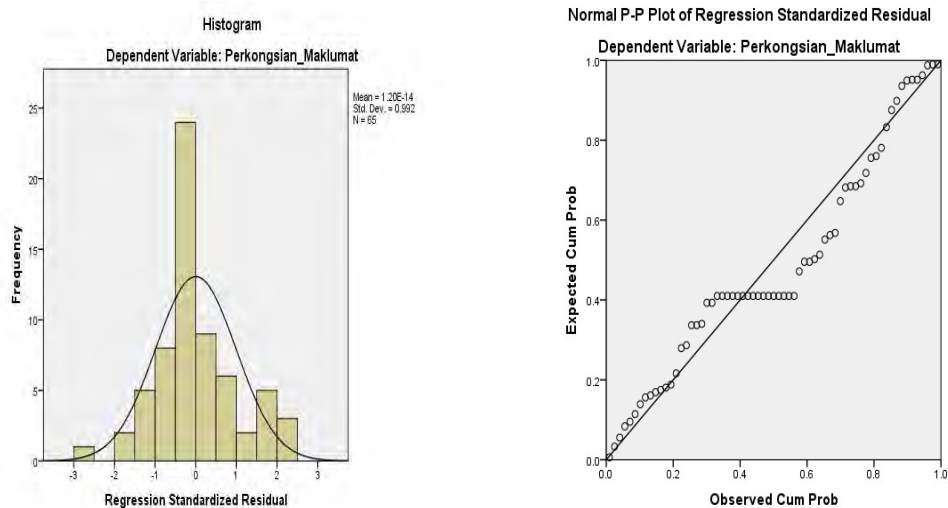
4.6 PENSYARATAN UJIAN

Sebelum ujian infrensi seperti ujian kolerasi dan ujian regresi dapat dilakukan, beberapa pensyaran ujian perlu dipenuhi. Antaranya ialah data mestilah tersebar dengan normal dan wujud hubungan linear antara pembolehubah yang diuji. Selain itu, beberapa syarat lain turut dibincangkan dibawah.

4.6.1 Ujian Normaliti

Ujian normaliti dilakukan bagi melihat dan mengganggarkan taburan normal data kajian. Ini dapat dilakukan melalui pemerhatian ke atas graf histogram residual. Menurut Norusis (1997), taburan normal boleh dilihat melalui paparan graf histogram yang mempamerkan garis-garis tegak. Rajah 4.2 adalah graf plot residual antara tadbir urus perhubungan dengan tahap perkongsian maklumat.

Selain dari itu, ujian normaliti dapat ditentukan melalui ujian Kurtosis dan Skewness. Hasil ujian tersebut telah ditunjukkan sebelum ini dan ianya menunjukkan data adalah bertaburan normal.



Rajah 4.2

Graf Plot Residual antara Tadbir Urus Perhubungan dengan Perkongsian Maklumat

4.6.2 Ujian Lineariti

Pemerhatian ke atas keputusan ujian ANOVA dapat mengukur lineariti antara pembolehubah yang diuji. Semakan ke atas nilai F dan signifikan sudah cukup untuk menggambarkan wujud ataupun tidak hubungan linear antara pembolehubah yang terlibat.

Kajian ini mendapati hasil ujian ANOVA ke atas pembolehubah-pembolehubah yang diuji adalah signifikan menunjukkan hubungan linear wujud antara pembolehubah yang diukur.

4.6.3 Multivariate Outlier

Kewujudan outlier boleh memberi kesan kepada ujian regresi. Pemerhatian menerusi statistik perlu dilakukan untuk melihat kewujudan multivariate outlier. Ini dapat

dilakukan menerusi pengamatan ke atas standardized residual yang dipaparkan menerusi scatter plot. Jadual 4.14 menunjukkan hasil ujian ini ke atas hubungan tadbir urus perhubungan dengan tahap perkongsian maklumat. Tabachnick dan Fidell menyatakan outlier wujud diluar lingkungan ± 3.3 (Pallant, 2005). Kajian ini mendapati tiada permasalahan multivariate outlier yang wujud. Keputusan penuh boleh dirujuk pada lampiran.

Jadual 4.14

Statistik Residual

	<i>Min</i>	<i>Max</i>	<i>Mean</i>	<i>Std. Deviation</i>	<i>N</i>
<i>Predicted Value</i>	2.41	5.51	3.71	.663	65
<i>Residual</i>	-1.297	1.200	.000	.513	65
<i>Std. Predicted Value</i>	-1.996	2.718	.000	1.000	65
<i>Std. Residual</i>	-2.510	2.323	.000	.992	65

a. Pembolehubah Bersandar: *Perkongsian Maklumat*

4.6.4 Ujian Multikolineariti

Ujian ini dijalankan untuk mengukur tahap kolerasi antara pembolehubah yang diuji. Ujian ini amat penting bagi ujian regresi berganda (multiple regressions). Menurut Leech, Barret dan Morgan (2005), sebarang ujian regresi berganda memerlukan keadaan bebas dari permasalahan multikolineariti. Permasalahan multikolineariti dapat diketahui melalui pemerhatian ke atas nilai VIF dan tolerance. Menurut Pallant (2005), nilai VIF tidak melebihi nilai 10 dan nilai tolerance tidak boleh kurang dari 0.1. Kajian ini mendapati, ujian pensyaran ini dapat dipenuhi dan keputusan ianya boleh dirujuk pada jadual ujian regresi berganda yang telah dijalankan.

4.7 PENGUJIAN HIPOTESIS

Kajian ini mendapati persyaratan untuk melakukan ujian kolerasi dan ujian regresi telah dipenuhi. Oleh itu, ujian-ujian ini dilakukan untuk menguji hipotesis-hipotesis yang dicadangkan sebelum ini berdasarkan persoalan kajian yang dibangunkan.

Antara objektif kedua dan ketiga kajian ini ialah menentu dan menjelaskan hubungan yang wujud antara manfaat hubungan, kecenderungan hubungan dan keakraban hubungan dengan amalan perkongsian maklumat dalam rantaian bekalan stesen-stesen minyak luar bandar di Malaysia. Seterusnya untuk mengukur tahap pengaruh manfaat hubungan, kecenderungan hubungan dan keakraban hubungan terhadap amalan perkongsian maklumat dalam rantaian bekalan stesen-stesen minyak luar bandar di Malaysia. Objektif keempat dan kelima masing-masing untuk menentu dan mengesahkan kewujudan hubungan antara manfaat hubungan, kecenderungan hubungan dan keakraban hubungan dengan risiko perhubungan dan juga mengukur tahap pengaruh manfaat hubungan, kecenderungan hubungan dan keakraban hubungan tersebut terhadap risiko perhubungan di kalangan pengusaha stesen-stesen minyak luar bandar di Malaysia.

Objektif-objektif ini dikembangkan kepada 12 hipotesis iaitu:

Hipotesis 1a: Manfaat Hubungan (MH) mempunyai hubungan positif dengan
Perkongsian Maklumat

Hipotesis 1b: Kecenderungan Hubungan (KC) mempunyai hubungan positif
dengan Perkongsian Maklumat

Hipotesis 1c: Keakraban Hubungan (KA) mempunyai hubungan positif
dengan Perkongsian Maklumat

Hipotesis 2a: Manfaat Hubungan (MH) mempunyai pengaruh yang signifikan dengan Perkongsian Maklumat

Hipotesis 2b: Kecenderungan Hubungan (KC) mempunyai pengaruh yang signifikan dengan Perkongsian Maklumat

Hipotesis 2c: Keakraban Hubungan (KA) mempunyai pengaruh yang signifikan dengan Perkongsian Maklumat

Hipotesis 3a: Manfaat Hubungan (MH) mempunyai hubungan negatif dengan Risiko Perhubungan

Hipotesis 3b: Kecenderungan Hubungan (KC) mempunyai hubungan negatif dengan Risiko Perhubungan

Hipotesis 3c: Keakraban Hubungan (KA) mempunyai hubungan negatif dengan Risiko Perhubungan

Hipotesis 4a: Manfaat Hubungan (MH) mempunyai pengaruh yang signifikan dengan Risiko Perhubungan

Hipotesis 4b: Kecenderungan Hubungan (KC) mempunyai pengaruh yang signifikan dengan Risiko Perhubungan

Hipotesis 4c:Keakraban Hubungan (KA) mempunyai pengaruh yang signifikan dengan Risiko Perhubungan

Untuk menguji hipotesis-hipotesis yang dicadangkan ini, dua siri ujian telah dilakukan iaitu Ujian Kolerasi Pearson dan Ujian Regresi Berganda (Multiple Regression)

4.7.1 Ujian Kolerasi Pearson

Ujian Kolerasi Pearson dilakukan untuk melihat hubungan antara pembolehubah-pembolehubah. Ujian ini dapat mengenalpasti hala hubungan dan kekuatan hubungan tersebut. Menurut Pallant (2005) koefisien kolerasi yang bernilai +1 dilihat sebagai hala positif sempurna dan nilai -1 dilihat sebagai hala negatif sempurna.

Jika terdapat nilai yang terkeluar dari nilai antara +1 dan - 1, maka dapat disimpulkan tiada hubungan antara pembolehubah yang diuji. Kekuatan hubungan dapat ditentukan melalui nilai koefisien kolerasi. Menurut Cohen (1988), kekuatan hubungan antara pembolehubah dapat diketahui melalui nilai koefisien kolerasi seperti berikut:

Lemah $r = 0.10$ hingga 0.29

Sederhana $r = 0.30$ hingga 0.49

Kuat $r = 0.50$ hingga 1.00

Ujian kolerasi telah dijalankan ke atas ketiga-tiga dimensi pembolehubah bebas iaitu manfaat hubungan, kecenderungan hubungan dan keakraban hubungan dengan pembolehubah bersandar iaitu perkongsian maklumat. Ujian juga dilakukan antara manfaat hubungan, kecenderungan hubungan dan keakraban hubungan dengan pembolehubah mediasi iaitu risiko perhubungan yang bertindak sebagai pembolehubah bersandar dalam ujian ini. Berikut adalah hasil ujian kolerasi tersebut:

Jadual 4.15

Hasil Ujian Kolerasi Pearson

	Perkongsian Maklumat (PM)	Risiko Perhubungan (RP)
Tadbir Urus Perhubungan	.791**	-.555**
Manfaat Hubungan (MH)	.547**	-.287*
Kecenderungan Hubungan (KC)	.741**	-.576**
Keakraban Hubungan (KA)	.800**	-.572**

** Kolerasi adalah signifikan pada tahap 0.01

* Kolerasi adalah signifikan pada tahap 0.05

Hasil ujian ini menunjukkan hubungan antara manfaat hubungan, kecenderungan hubungan dan keakraban hubungan dengan amalan perkongsian maklumat berarah positif yang signifikan. Hasil ujian telah menunjukkan manfaat hubungan, kecenderungan hubungan dan keakraban hubungan berhubungan secara negatif yang signifikan dengan risiko perhubungan. Juga didapati kekuatan hubungan antara pembolehubah-pembolehubah yang diuji adalah kuat kecuali hubungan antara dimensi manfaat hubungan dengan risiko perhubungan yang berkadar rendah iaitu -0.287.

Walaupun, jika dibandingkan secara keseluruhan, didapati pembolehubah tadbir urus perhubungan mempunyai kekuatan hubungan yang lebih kuat dengan pembolehubah amalan perkongsian maklumat.

4.7.2 Ujian Analisis Regresi Berganda (Multiple Regression)

Ujian ini dilakukan untuk melihat sejauhmana setiap dimensi tadbir urus perhubungan (manfaat hubungan, kecenderungan hubungan dan keakraban hubungan) memberi pengaruh kepada amalan perkongsian maklumat dan risiko perhubungan. Nilai

kolerasi berganda (R), R^2 dan R^2 terlaras menunjukkan sejauhmana kombinasi pembolehubah-pembolehubah ini mempengaruhi pembolehubah bersandar.

4.7.2.1 Hubungan Tadbir Urus Perhubungan (Manfaat Hubungan, Kecenderungan Hubungan dan Keakraban Hubungan) dengan Perkongsian Maklumat

Hasil ujian ditunjukkan seperti jadual 4.16. Nilai $R^2 = 0.663$ menjelaskan bahawa 66.3% amalan perkongsian maklumat dapat dijelaskan oleh tadbir urus perhubungan iaitu manfaat hubungan, kecenderungan hubungan dan keakraban hubungan. Selebihnya iaitu 33.7% dijelaskan oleh faktor-faktor lain. Hasil ujian Anova mendapati nilai $F=40.080$ dan $p<0.001$ menunjukkan model regresi boleh digunakan untuk meramal prestasi perkongsian maklumat. Ini bermaksud bahawa manfaat hubungan, kecenderungan hubungan dan keakraban hubungan berpengaruh secara bersama terhadap amalan perkongsian maklumat.

Di antara ketiga-tiga peramal tersebut, keakraban hubungan ($\beta=0.572$, $t=4.310$, $p=0.000$) mempunyai koefisien regresi yang paling tinggi. Ini menunjukkan bahawa keakraban hubungan adalah pembolehubah yang paling penting dalam peramalan perkongsian maklumat dengan setiap penambahan keakraban hubungan dapat meningkatkan amalan perkongsian maklumat sebanyak 57.2%. Pembolehubah penting yang lain boleh dirujuk kepada nilai koefisien regresi mengikut aturan menurun iaitu kecenderungan hubungan ($\beta=0.239$, $t=1.778$, $p=0.80$), diikuti oleh manfaat hubungan ($\beta=0.053$, $t=0.542$, $p=0.590$). Walaubagaimanapun, kecenderungan hubungan dan manfaat hubungan dilihat tidak berpengaruh secara signifikan terhadap amalan perkongsian maklumat.

Jadual 4.16*Ujian Multiple Regression (Hubungan Langsung TUP dengan PM)*

R	R²	R² Terlaras	Anggaran Ralat Piawai	F	Sig.		
.815	.663	.647	.497	40.080	.000		
Model	Koefisien Tidak Terpiawai		Koefisien Terpiawai	t	Sig.	Statistik Kolineariti	
	B	SE_B	β			Tolerance	VIF
<i>Constant</i>	-.973	.561		-1.735	.088		
Manfaat Hubungan	.084	.155	.053	.542	.590	.586	1.71
Kecenderungan Hubungan	.260	.147	.239	1.778	.080	.304	3.29
Keakraban Hubungan	.764	.177	.572	4.310	.000*	.313	3.19

Pembolehubah Bersandar: Perkongsian Maklumat

4.7.2.2 Hubungan Tadbir Urus Perhubungan (Manfaat Hubungan, Kecenderungan Hubungan dan Keakraban Hubungan) dengan Risiko Perhubungan

Hasil ujian ditunjukkan seperti jadual 4.17. Nilai $R^2 = 0.380$ menjelaskan bahawa 38% risiko perhubungan dapat dijelaskan oleh tadbir urus perhubungan iaitu manfaat hubungan, kecenderungan hubungan dan keakraban hubungan. Selebihnya iaitu 62% dijelaskan oleh faktor-faktor lain. Hasil ujian Anova mendapati nilai $F=12.456$ dan $p<0.001$ menunjukkan model regresi boleh digunapakai untuk meramal risiko perhubungan. Ini bermaksud bahawa manfaat hubungan, kecenderungan hubungan dan keakraban hubungan berpengaruh secara bersama terhadap risiko perhubungan.

Jadual 4.17*Ujian Multiple Regression (Hubungan Langsung TUP dengan RP)*

R	R²	R² Terlaras	Anggaran Ralat Piawai	F	Sig.		
.616	.380	.349	.792	12.456	.000		

Model	Koefisien Tidak Terpiawai		Koefisien Terpiawai	t	Sig.	Statistik Kolineariti	
	B	SE_B	β			Tolerance	VIF
<i>Constant</i>	7.702	.893		7.919	.000		
Manfaat Hubungan	.321	.247	.172	1.303	.197	.586	1.70
Kecenderungan Hubungan	-.500	.233	-.393	-2.147	.036*	.304	3.29
Keakraban Hubungan	-.555	.282	-.354	-1.968	.054	.313	3.19

Pembolehubah Bersandar: Risiko Perhubungan

Di antara ketiga-tiga peramal tersebut, kecenderungan hubungan ($\beta = -0.393$, $t = -2.147$, $p = 0.036$) mempunyai koefisien regresi yang paling tinggi. Ini menunjukkan bahawa kecenderungan hubungan adalah pembolehubah yang paling penting dalam peramalan risiko perhubungan dengan setiap penambahan kecenderungan hubungan dapat mengurangkan risiko perhubungan sebanyak 39.3%. Sementara itu, tahap kepentingan pembolehubah yang lain boleh dirujuk kepada nilai koefisien regresi mengikut aturan menurun iaitu keakraban hubungan ($\beta = -0.354$, $t = -1.968$, $p = 0.054$). Untuk pembolehubah manfaat hubungan pula menunjukkan hubungan positif ($\beta = .172$, $t = 1.303$, $p = 0.197$). Secara keseluruhan menunjukkan kecenderungan hubungan ($p = 0.036$) berpengaruh secara signifikan terhadap risiko perhubungan. Sementara keakraban hubungan dan manfaat hubungan pula dilihat tidak berpengaruh secara signifikan terhadap risiko perhubungan.

Akhir sekali, dapatan ujian kolerasi dan ujian regresi antara tadbir urus perhubungan dengan perkongsian maklumat dan risiko perhubungan ini dibandingkan dengan hipotesis-hipotesis yang dicadangkan sebelum ini. Keputusan samada menerima atau tidak menerima hipotesis-hipotesis ditunjukkan dalam jadual 4.18 di bawah.

Jadual 4.18

Hasil Ujian ke atas Hipotesis 1, 2, 3 dan 4

Hipotesis	Penyataan Hipotesis	Keputusan
H1a	Manfaat Perhubungan antara organisasi ini mempunyai hubungan yang positif dengan tahap Perkongsian Maklumat	Terima
H1b	Kecenderungan Perhubungan ini mempunyai hubungan positif dengan tahap Perkongsian Maklumat	Terima
H1c	Keakraban Perhubungan ini mempunyai hubungan positif dengan tahap Perkongsian Maklumat	Terima
H2a	Manfaat Perhubungan antara organisasi ini mempunyai pengaruh yang signifikan dengan tahap Perkongsian Maklumat	Tidak di terima
H2b	Kecenderungan Perhubungan ini mempunyai pengaruh yang signifikan dengan tahap Perkongsian Maklumat	Tidak di terima
H2c	Keakraban Perhubungan ini mempunyai pengaruh yang signifikan dengan tahap Perkongsian Maklumat	Terima
H3a	Manfaat Perhubungan antara organisasi ini mempunyai hubungan yang negatif dengan Risiko Perhubungan	Tidak di terima
H3b	Kecenderungan Perhubungan ini mempunyai hubungan yang negatif dengan Risiko Perhubungan	Terima
H3c	Keakraban Perhubungan ini mempunyai hubungan yang negatif dengan Risiko Perhubungan	Terima
H4a	Manfaat Perhubungan antara organisasi ini mempunyai pengaruh yang signifikan dengan Risiko Perhubungan	Tidak di terima
H4b	Kecenderungan Perhubungan ini mempunyai pengaruh yang signifikan dengan Risiko Perhubungan	Terima
H4c	Keakraban Perhubungan ini mempunyai pengaruh yang signifikan dengan Risiko Perhubungan	Tidak di terima

4.7.3 Ujian Kesan Mediasi Risiko Perhubungan Terhadap Hubungan Tadbir Urus Perhubungan Dan Perkongsian Maklumat

Ujian ini menerangkan kesan mediasi terhadap hubungan antara pembolehubah bebas dan pembolehubah bersandar. Pembolehubah mediasi di dalam kajian ini ialah risiko perhubungan, manakala pembolehubah bebas yang dikaji ialah tadbir urus perhubungan. Kedua-dua pembolehubah di atas bersifat multi-dimensi. Pembolehubah bersandar kajian ini pula ialah perkongsian maklumat. Pembolehubah bersandar ini terdiri dari dua dimensi iaitu kuantiti maklumat dan kualiti maklumat.

Ujian ini dilaksanakan dengan menggunakan kaedah analisis regresi berhirarki kaedah *Enter* dan berpandukan peraturan-peraturan yang disarankan oleh Baron dan Kenny (1986). Menurut Baron dan Kenny (1986), terdapat tiga langkah yang perlu dituruti dalam melakukan ujian mediasi ini iaitu

1. Menguji pengaruh pembolehubah bebas (X) ke atas pembolehubah mediasi (M),

$$M = \beta_3 + aX + e_3 \dots\dots\dots(1)$$

2. Menguji pengaruh pembolehubah bebas (X) ke atas pembolehubah bersandar(Y),

$$Y = \beta_1 + cX + e_1 \dots\dots\dots(2)$$

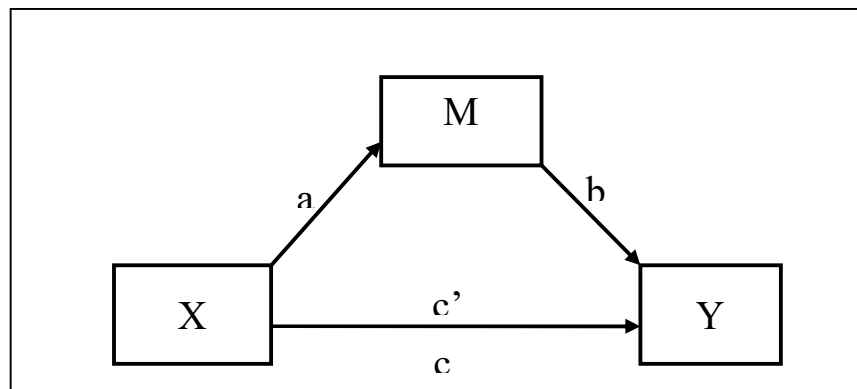
3. Menguji pengaruh kedua-dua pembolehubah bebas dan mediasi sekali gus terhadap pembolehubah bersandar.

$$Y = \beta_2 + c'X + bM + e_2 \dots\dots\dots(3)$$

Untuk persamaan-persamaan di atas, β ialah pintasan-M atau garis silang pada paksi M dengan X ialah sifar, e pula ialah kesilapan *model fit*, manakala a , b , c dan c'

adalah pekali regresi yang menunjukkan kekuatan hubungan antara ketiga-tiga jenis pembolehubah. Baron dan Kenny (1986) menyatakan bahawa kesan mediasi wujud jika keadaan-keadaan berikut dipenuhi:-

1. Nilai a dalam Persamaan 1 adalah signifikan. Ini menunjukkan hubungan linear antara pembolehubah bebas (X) dan pembolehubah mediasi (M).
2. Nilai pekali regresi c dalam Persamaan 2 adalah signifikan. Ini menunjukkan hubungan linear antara pembolehubah bebas (X) dengan pembolehubah bersandar (Y).
3. Nilai pekali regresi b dalam Persamaan 3 adalah signifikan. Keadaan ini menunjukkan bahawa pembolehubah mediasi (M) membantu meramal pembolehubah bersandar (Y). Clogg, Petkova, and Shihadeh (1992) menyatakan bahawa ujian signifikan antara pembolehubah mediasi dan pembolehubah bersandar ini dapat menunjukkan samaada pembolehubah mediasi mempengaruhi hubungan antara pembolehubah bebas dan pembolehubah bersandar.
4. Nilai pekali regresi c' dalam Persamaan 3 perlulah lebih kecil daripada nilai pekali regresi c dalam Persamaan 2.



Rajah 4.3

Grafik Ujian Multiple Hiararki Regresi (Kesan Mediasi)

Kategori kesan mediasi dijelaskan seperti berikut:

1. **Mediasi Sempurna** berlaku apabila pembolehubah bebas dalam Persamaan 3 tidak mempunyai kesan yang signifikan ke atas pembolehubah bersandar apabila pembolehubah mediasi dikawal. (Judd & Kenny (1981), seperti yang disebut dalam Baron dan Kenny (1986)). Mediasi sempurna ini bermaksud X tidak lagi mempunyai kesan ke atas Y apabila M diperkenalkan.
2. **Mediasi Separa** berlaku apabila pembolehubah bebas dalam Persamaan 3 mempunyai kesan yang signifikan ke atas pembolehubah bersandar apabila pembolehubah mediasi dikawal. (Baron & Kenny, 1986). Mediasi separa bermaksud laluan X ke Y menjadi kurang nilainya tetapi masih tidak mencecah angka sifar apabila M dikawal.
3. **Pengantara sifar** berlaku apabila pekali regresi a dan/atau b adalah tidak signifikan. Keadaan ini menyimpulkan bahawa kesemua varian dalam Y yang disumbangkan oleh X adalah secara terus dan tidak melalui proses mediasi M. Jika wujud keadaan ini, langkah analisis akan berhenti di situ dan tidak diteruskan.

Berdasarkan hipotesis lima iaitu tadbir urus perhubungan berhubung secara negatif yang signifikan dengan perkongsian maklumat melalui pembolehubah moderasi risiko perhubungan, ujian regresi telah dilakukan berpandukan prosedur yang disarankan oleh Baron and Kenny (1986).

Jadual 4.19*Hasil Ujian Analisis Regresi Berhierarchy (Hubungan TUP dengan RP)*

Langkah 1	Koefisien Tidak Terpiawai		Koefisien Terpiawai	<i>t</i>	<i>p</i>
	B	SE _B	β		
M: Risiko Perhubungan					
X: Tadbir Urus Perhubungan	-.951	.180	-.555	-5.290	.000
R ²	.308				
R ² Terlaras	.297				
<i>F</i>	27.985				
Perubahan Signifikan F	.000				

Hasil daripada ujian regresi yang dijalankan ditunjukkan dalam Jadual 4.19 di atas.

Dalam langkah 1, didapati pembolehubah bebas iaitu tadbir urus perhubungan berhubung secara signifikan terhadap pembolehubah mediasi iaitu risiko perhubungan ($\beta = -0.555$, $p < 0.01$). Syarat untuk langkah 1 dapat dipenuhi. Ini menunjukkan bahawa terdapatnya bukti hubungan linear antara pembolehubah bebas dan pembolehubah mediasi.

Jadual 4.20*Hasil Ujian Analisis Regresi Berhierarchy (Hubungan TUP dengan PM)*

Langkah 2	Koefisien Tidak Terpiawai		Koefisien Terpiawai	<i>t</i>	<i>p</i>
	B	SE _B	β		
Y: Perkongsian Maklumat					
X: Tadbir Urus Perhubungan	1.157	.113	.791	10.258	.000
R ²	.626				
R ² Terlaras	.620				
<i>F</i>	105.225				
Perubahan Signifikan F	.000				

Hasil ujian pada langkah 2 menunjukkan tadbir urus perhubungan berhubung secara signifikan dengan pembolehubah bersandar iaitu perkongsian maklumat ($\beta = 0.791$,

$p < 0.01$). Syarat untuk langkah 2 dapat dipenuhi. Ini menunjukkan bahawa terdapatnya bukti hubungan linear antara pembolehubah bebas dan pembolehubah bersandar.

Langkah 3 pula memerlukan pembolehubah mediasi iaitu risiko perhubungan dikaitkan dengan pembolehubah bersandar iaitu perkongsian maklumat. Hasil ujian menunjukkan risiko perhubungan berhubung dengan secara signifikan dengan perkongsian maklumat ($\beta = -0.367$, $p < 0.01$). Maka, dengan itu terdapat bukti wujudnya hubungan linear antara risiko perhubungan dan perkongsian maklumat dan syarat untuk langkah 3 telah dipenuhi.

Jadual 4.21

Hasil Ujian Analisis Regresi Berhierarchy (Hubungan TUP dengan PM di mediasi oleh RP)

Langkah 3	Kofisien Tidak Terpiawai		Kofisien Terpiawai	t	p
	B	SE _B	β		
Y: Perkongsian Maklumat					
X: Tadbir Urus Perhubungan	.859	.118	.588	1.238	.000
M: : Risiko Perhubungan	-.313	.069	-.367	-4.528	.000
R ²	.719				
R ² Terlaras	.709				
F	79.150				
Perubahan Signifikan F	.000				

Dalam langkah 4, hasil ujian menunjukkan nilai $\beta = 0.588$ untuk pembolehubah bebas (tadbir urus perhubungan) dalam langkah 3 mestilah menjadi bertambah kurang berbanding dengan nilai $\beta = 0.791$ untuk pembolehubah bebas (tadbir urus perhubungan) dalam langkah 2. Maka syarat untuk langkah 4 juga telah dapat dipenuhi.

Hasil analisis juga menunjukkan bahawa pembolehubah bebas (tadbir urus perhubungan) dalam langkah 3 mempunyai hubungan yang signifikan ($p(0.000) < 0.01$) ke atas pembolehubah bersandar perkongsian maklumat apabila pembolehubah mediasi risiko perhubungan dikawal, maka kesimpulannya terdapat bukti bahawa kesan **mediasi separa (*partial mediation*)** risiko perhubungan terhadap hubungan antara tadbir urus perhubungan dengan perkongsian maklumat. Keadaan mediasi separa tersebut telah menyumbang kepada peningkatan pengaruh tadbir urus perhubungan ke atas perkongsian maklumat dari $r^2=0.626$ atau 62.6% kepada $r^2=0.719$ atau 71.9%. Ini menunjukkan bahawa kesan mediasi risiko perhubungan, sumbangan tadbir urus perhubungan dalam peningkatan perkongsian maklumat adalah sebanyak 9.3%.

Pengiraan saiz kesan mediasi adalah seperti berikut:

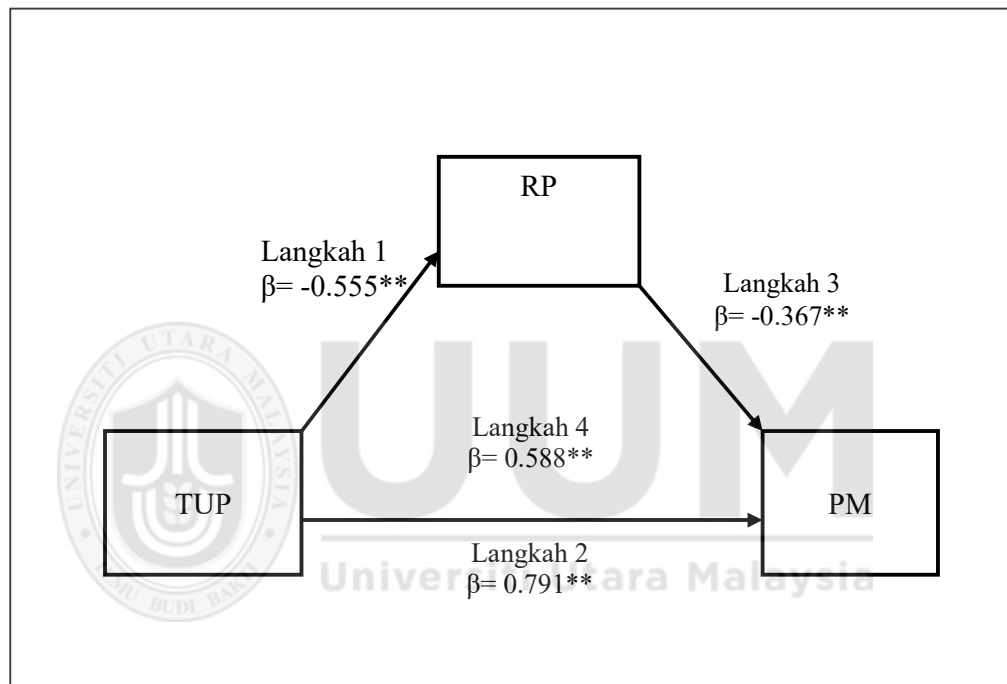
$$f^2 = \frac{Ri^2 - Rm^2}{1 - Ri^2} = \frac{0.719 - 0.629}{1 - 0.719} = 0.32$$

Hasil ujian menunjukkan bahawa saiz kesan mediasi adalah sederhana ($f^2 = 0.32$; Cohen 1988). Oleh itu, didapati perubahan nilai beta adalah signifikan ($\beta = -.367$, $t = -4.528$, $p = .000$). Maka, hasil kajian ini mengesahkan bahawa risiko perhubungan bertindak sebagai mediasi terhadap hubungan antara tadbir urus perhubungan dengan perkongsian maklumat.

Ringkasan hasil ujian regresi dapat ditunjukkan dalam jadual 4.22 dan secara grafik seperti rajah 4.4 dibawah

Jadual 4.22*Ringkasan Sebelum dan Selepas Mediasi*

	Pembolehubah Bersandar: PM		Kesimpulan
	Sebelum Mediasi	Selepas Mediasi	
TUP	0.791**	0.588**	Mediasi Separa (partial mediation)
RP		-0.367**	

**Rajah 4.4***Ringkasan Grafik Hasil Ujian Regresi Berganda Berhirarki*

Seterusnya, dapatan ini dibandingkan dengan hipotesis kajian yang telah dicadangkan sebelum ini. Hasilnya ditunjukkan dalam jadual 4.23 di bawah.

Jadual 4.23*Hasil Ujian ke atas Hipotesis 5*

Hipotesis	Penyataan Hipotesis	Keputusan
H5	Tadbir Urus Perhubungan berhubung secara negatif dengan Perkongsian Maklumat melalui pembolehubah mediasi Risiko Perhubungan	Terima

Jadual 4.24 menunjukkan ringkasan keputusan ujian hipotesis-hipotesis yang telah dijalankan dalam kajian ini.

Jadual 4.24*Ringkasan Keputusan Ujian Hipotesis-Hipotesis Kajian*

Hipotesis	Penyataan Hipotesis	Keputusan
H1a	Manfaat Hubungan ini mempunyai hubungan yang positif dengan tahap Perkongsian Maklumat	Terima
H1b	Kecenderungan Hubungan ini mempunyai hubungan positif dengan tahap Perkongsian Maklumat	Terima
H1c	Keakraban Hubungan ini mempunyai hubungan positif dengan tahap Perkongsian Maklumat	Terima
H2a	Manfaat Hubungan ini mempunyai pengaruh yang signifikan dengan tahap Perkongsian Maklumat	Tidak di terima
H2b	Kecenderungan Hubungan ini mempunyai pengaruh yang signifikan dengan tahap Perkongsian Maklumat	Tidak di terima
H2c	Keakraban Hubungan ini mempunyai pengaruh yang signifikan dengan tahap Perkongsian Maklumat	Terima
H3a	Manfaat Hubungan ini mempunyai hubungan yang negatif dengan Risiko Perhubungan	Tidak di terima
H3b	Kecenderungan Hubungan ini mempunyai hubungan yang negatif dengan Risiko Perhubungan	Terima
H3c	Keakraban Hubungan ini mempunyai hubungan yang negatif dengan Risiko Perhubungan	Terima
H4a	Manfaat Hubungan ini mempunyai pengaruh yang signifikan dengan Risiko Perhubungan	Tidak di terima
H4b	Kecenderungan Hubungan ini mempunyai pengaruh yang signifikan dengan Risiko Perhubungan	Terima
H4c	Keakraban Hubungan ini mempunyai pengaruh yang signifikan dengan Risiko Perhubungan	Tidak di terima
H5	Tadbir Urus Perhubungan berhubung secara negatif dengan Perkongsian Maklumat melalui pembolehubah mediasi Risiko Perhubungan	Terima

4.8 RUMUSAN BAB

Keseluruhannya bab ini menerangkan saringan data yang dijalankan dan dapatan-dapatan kajian berdasarkan hipotesis-hipotesis yang dibangunkan. Dapatan kajian mendedahkan fenomena hubungan dan pembolehubah bebas dan pembolehubah mediasi dengan pembolehubah bersandar. Jadual 4.24 menunjukkan hasil dapatan kajian dibandingkan dengan hipotesis-hipotesis yang dibangunkan.

Bab seterusnya akan mengupas secara menyeluruh hasil dapatan kajian termasuk implikasi penemuan kajian dari sudut teoritikal dan praktikal. Selain itu, cadangan kajian di masa hadapan turut dibincangkan.



BAB 5

PERBINCANGAN DAN KESIMPULAN

5.0 PENGENALAN

Bab ini mengupas perbincangan mengenai dapatan kajian yang telah dijalankan. Keseluruhannya, bab ini mempunyai enam bahagian kesemuanya. Dimulakan dengan gambaran ringkas kajian, seterusnya diikuti dengan kupasan dapatan kajian seiring dengan objektif, persoalan dan hipotesis kajian yang dibangunkan. Bab ini turut membincangkan mengenai implikasi kajian dari sudut teoritikal dan praktikal. Selanjutnya, perbincangan mengenai batasan kajian dan akhir sekali dikemukakan cadangan kajian di masa hadapan.

5.1 RINGKASAN KAJIAN

Kajian ini bertujuan untuk mengkaji secara empirikal pembolehubah pengaruh tadbir urus perhubungan dan pembolehubah risiko perhubungan terhadap amalan perkongsian maklumat di kalangan pengusaha stesen-stesen minyak luar bandar di Malaysia. Secara khususnya, kajian ini cuba mengukuhkan risiko perhubungan sebagai pembolehubah mediasi terhadap hubungan tadbir urus perhubungan dengan amalan perkongsian maklumat dalam rangkaian bekalan stesen-stesen minyak luar bandar di Malaysia.

Kerangka teoritikal kajian ini berlandaskan integrasi dua teori iaitu Teori *Resource Based View* (RBV) dan Teori *Relational View* (RV). Teori *Resource Based View*

merujuk kepada asas bagi kelebihan daya sesebuah organisasi terletak terutamanya dalam penggunaan satu kumpulan sumber ketara atau tidak ketara berharga dalam organisasi tersebut (Wernerfelt, 1995). Firma memfokuskan kepada kepentingan sumber dan implikasinya terhadap prestasi firma. Menurut Todeva dan Knoke (2005), sesebuah organisasi yang aktif dalam perhubungan mencapai keputusan yang positif dalam perniagaan terutamanya terhadap penggunaan sumber-sumber yang ada untuk mencapai kejayaan. Menurut Cheng, (2011a) RBV menumpukan kepada sumber hubungan tertentu, yang boleh diukur berdasarkan faedah yang diperoleh melalui hubungan-hubungan antara faktor lain. Oleh itu, berdasarkan teori RBV ini maka kajian ini mengkaji faktor-faktor melibatkan perhubungan antara organisasi-organisasi untuk mencapai tahap perkongsian maklumat dalam rantai bekalan. Keberkesanan kerjasama antara organisasi akan meningkatkan prestasi sesebuah organisasi yang kompetitif. Tadbir urus perhubungan akan melibatkan struktur dan proses dalam perhubungan antara organisasi terutamanya melibatkan pertukaran maklumat (Zaheer & Venkatraman, 1995a).

Manakala teori *Relational View* (RV) menekankan tentang manfaat yang diperolehi apabila organisasi bekerjasama antara satu sama lain terutamanya dalam urusan pertukaran maklumat (Lavie, 2006). Organisasi yang berhubung antara satu sama lain juga mula menghargai hubungan dan akan mengurangkan kebarangkalian tingkah laku risiko dalam perhubungan (Kembro, Selviaridis, & Näslund, 2014). Dalam kajian ini tumpuan diberikan kepada faktor risiko perhubungan yang memberi kesan terhadap perkongsian maklumat dalam rantai bekalan.

Seterusnya, kajian ini mempunyai lima objektif utama untuk dicapai. Objektif pertama adalah untuk mengukur tahap perkongsian maklumat semasa dalam rantai bekalan stesen-stesen minyak di luar bandar di Malaysia. Objektif kedua ialah menentukan dan menjelaskan hubungan yang wujud antara manfaat hubungan, kecenderungan hubungan dan keakraban hubungan dengan tahap perkongsian maklumat di dalam rantai bekalan stesen minyak di luar bandar di Malaysia. Manakala, objektif ketiga ialah untuk mengukur tahap pengaruh manfaat hubungan, kecenderungan hubungan dan keakraban hubungan terhadap tahap perkongsian maklumat di dalam rantai bekalan stesen minyak di luar bandar di Malaysia. Seterusnya, objektif keempat pula ialah menentukan dan menjelaskan hubungan yang wujud antara manfaat hubungan, kecenderungan hubungan dan keakraban hubungan dengan risiko perhubungan di dalam rantai bekalan stesen minyak di luar bandar di Malaysia. Objektif kelima ialah dan mengukur tahap pengaruh manfaat hubungan, kecenderungan hubungan dan keakraban hubungan terhadap risiko perhubungan di dalam rantai bekalan stesen minyak di luar bandar di Malaysia. Akhir sekali, objektif keenam kajian ini adalah mengukur pengaruh mediasi risiko perhubungan terhadap hubungan tadbir urus perhubungan dengan tahap perkongsian maklumat.

Keseluruhannya, objektif kajian ini dicapai melalui persoalan kajian yang dibentuk iaitu: (a) Apakah tahap perkongsian maklumat dalam rantai bekalan stesen-stesen minyak di luar bandar di Malaysia pada ketika ini? (b) Adakah manfaat hubungan, kecenderungan hubungan dan keakraban hubungan mempunyai hubungan dengan tahap perkongsian maklumat dalam rantai bekalan stesen-stesen minyak di luar bandar di Malaysia? (c) Adakah manfaat hubungan, kecenderungan hubungan dan keakraban hubungan mempunyai pengaruh dengan tahap perkongsian maklumat

dalam rangkaian bekalan stesen-stesen minyak di luar bandar di Malaysia? (d) Adakah manfaat hubungan, kecenderungan hubungan dan keakraban hubungan mempunyai hubungan dengan risiko perhubungan dalam rangkaian bekalan stesen-stesen minyak di luar bandar di Malaysia? (e) Adakah manfaat hubungan, kecenderungan hubungan dan keakraban hubungan mempunyai pengaruh dengan risiko perhubungan dalam rangkaian bekalan stesen-stesen minyak di luar bandar di Malaysia? (f) Apakah risiko perhubungan ini memberikan pengaruh mediasi terhadap hubungan antara tadbir urus perhubungan dan tahap perkongsian maklumat dalam rangkaian bekalan stesen-stesen minyak di luar bandar di Malaysia?

Kajian ini telah menggunakan analisis statistik inferensi seperti *exploratory factor analysis*, analisis reliabiliti, analisis diskriptif, ujian korelasi dan juga ujian regresi berganda untuk menjawab persoalan-persoalan kajian yang telah dibentuk.

Kajian literatur yang dilakukan menjadi asas kepada pembentukan lapan hipotesis kajian yang diuji. Instrumen kajian dibangunkan dan diadaptasikan dengan persekitaran kajian berdasarkan instrumen yang telah sedia dibangunkan oleh pengkaji-pengkaji lepas (Bhattacharya, Singh & Nand, 2015; Cheng, 2011a; Cheng, 2011b; Johnson & Sohi, 2001; Kembro, Selviaridis & Näslund, 2014; Li & Lin, 2006). Populasi kajian merangkumi semua pengusaha stesen-stesen minyak di luar bandar di Malaysia. Dengan menggunakan kaedah tinjauan melalui pengedaran borang soalselidik, pengutipan data dijalankan dengan menghantar sebanyak 162 soalselidik yang telah diposkan kepada pengusaha stesen-stesen minyak luar bandar di Malaysia antara Mac 2016 hingga Julai 2016. Masalah utama yang dihadapi dalam proses pengutipan data ialah kadar maklumbalas yang sangat perlahan dalam tempoh

masa tersebut dan penyelidik perlu membuat tindakan susulan dengan menghubungi responden secara menelefon dan ada juga yang telah dilawati. Ini adalah kerana kebanyakan responden-responen sibuk dengan urusan perniagaan mereka dan kurang memberi komitmen untuk menjawab soalselidik yang diterima. Di akhir proses pengumpulan data, 68 set soalselidik yang telah diterima. Selepas membuat saringan kepada data yang boleh diterimapakai untuk dianalisis, sebanyak 65 borang soalselidik adalah digunakan dalam analisa kajian ini kerana terdapat 3 borang soalselidik yang tidak disi maklumat di dalamnya.

Analisis kajian dimulakan dengan menggunakan ujian-ujian seperti *non-response bias*, analisis faktor, normaliti, lineariti, multikolineariti, *multivariate outlier* dan ujian reliabiliti. Ujian-ujian ini dilakukan untuk menjamin validiti dan realibiliti data serta memenuhi semua andaian untuk membolehkan pengujian hipotesis dilakukan. Hipotesis 1 dan hipotesis 3 masing-masing diuji dengan menggunakan Ujian Kolerasi Pearson manakala hipotesis 2 dan hipotesis 4 diuji dengan menggunakan Ujian Regresi Berganda. Akhirnya, hipotesis 5 diuji dengan menggunakan Ujian Regresi Berganda Berhirarki. Hasil ujian tersebut dibandingkan dengan hipotesis-hipotesis kajian yang dibangunkan untuk menentukan samaada untuk menerima atau tidak menerima hipotesis tersebut. Jadual 5.1 menunjukkan perhubungan hipotesis kajian yang telah dijalankan ini dengan persoalan serta objektif kajian.

Jadual 5.1*Perhubungan Antara Hipotesis Kajian Dengan Persoalan Dan Objektif Kajian*

Objektif Kajian	Persoalan Kajian	Penerangan Hipotesis		Keputusan
1) Untuk mengukur tahap perkongsian maklumat dalam rantaian bekalan stesen-stesen minyak di luar bandar di Malaysia pada ketika ini	1) Apakah tahap perkongsian maklumat dalam rantaian bekalan stesen-stesen minyak di luar bandar di Malaysia pada ketika ini?			Sederhana Tinggi (m= 3.74)
2) Untuk menentu dan menjelaskan hubungan yang wujud antara manfaat hubungan, kecenderungan hubungan dan keakraban hubungan dengan tahap perkongsian maklumat dalam rantaian bekalan stesen-stesen minyak di luar bandar di Malaysia	2) Adakah manfaat hubungan, kecenderungan hubungan dan keakraban hubungan mempunyai hubungan dengan tahap perkongsian maklumat dalam rantaian bekalan stesen-stesen minyak di luar bandar di Malaysia?	H1 _a	<i>Manfaat Hubungan antara organisasi ini mempunyai hubungan yang positif dengan tahap Perkongsian Maklumat</i>	Terima (r=.547**, p<0.01)
		H1 _b	<i>Kecenderungan Hubungan ini mempunyai hubungan positif dengan tahap Perkongsian Maklumat</i>	Terima (r=.741**, p<0.01)
		H1 _c	<i>Keakraban Hubungan ini mempunyai hubungan positif dengan tahap Perkongsian Maklumat</i>	Terima (r=.800**, p<0.01)
3) Untuk mengukur tahap pengaruh manfaat hubungan, kecenderungan hubungan dan keakraban hubungan terhadap perkongsian maklumat dalam rantaian bekalan stesen-stesen minyak di luar bandar di Malaysia	3) Adakah manfaat hubungan, kecenderungan hubungan dan keakraban hubungan mempunyai pengaruh terhadap tahap perkongsian maklumat dalam rantaian bekalan stesen-stesen minyak di luar bandar di Malaysia?	H2 _a	<i>Manfaat Hubungan ini mempunyai pengaruh yang signifikan dengan tahap Perkongsian Maklumat</i>	Tidak di Terima ($\beta = .053$, $p = .590$)
		H2 _b	<i>Kecenderungan Hubungan ini mempunyai pengaruh yang signifikan dengan tahap Perkongsian Maklumat</i>	Tidak di Terima ($\beta = .239$, $p = .080$)
		H2 _c	<i>Keakraban Hubungan ini mempunyai pengaruh yang signifikan dengan tahap Perkongsian Maklumat</i>	Terima ($\beta = .572$, $p = .000$)

4) Untuk menentu dan menjelaskan hubungan yang wujud antara manfaat hubungan, kecenderungan hubungan dan keakraban hubungan dengan risiko perhubungan dalam rangkaian bekalan stesen-stesen minyak di luar bandar di Malaysia	4) Adakah manfaat hubungan, kecenderungan hubungan dan keakraban hubungan mempunyai hubungan dengan risiko perhubungan dalam rangkaian bekalan stesen-stesen minyak di luar bandar di Malaysia?	H3 _a	<i>Manfaat Hubungan ini mempunyai hubungan yang negatif dengan Risiko Perhubungan</i>	Terima ($r = -0.287^*$, $p < 0.05$)
		H3 _b	<i>Kecenderungan Hubungan ini mempunyai hubungan yang negatif dengan Risiko Perhubungan</i>	Terima ($r = -0.576^{**}$, $p < 0.01$)
		H3 _c	<i>Keakraban Hubungan ini mempunyai hubungan yang negatif dengan Risiko Perhubungan</i>	Terima ($r = -0.572^{**}$, $p < 0.01$)
5) Untuk mengukur tahap pengaruh manfaat hubungan, kecenderungan hubungan dan keakraban hubungan terhadap risiko perhubungan dalam rangkaian bekalan stesen-stesen minyak di luar bandar di Malaysia	5) Adakah manfaat hubungan, kecenderungan hubungan dan keakraban hubungan mempunyai pengaruh terhadap risiko perhubungan dalam rangkaian bekalan stesen-stesen minyak di luar bandar di Malaysia?	H4 _a	<i>Manfaat Hubungan ini mempunyai pengaruh yang signifikan dengan Risiko Perhubungan</i>	Tidak di Terima ($\beta = .172$, $p = .197$)
		H4 _b	<i>Kecenderungan Hubungan ini mempunyai pengaruh yang signifikan dengan Risiko Perhubungan</i>	Terima ($\beta = .253$, $p = .036^*$)
		H4 _c	<i>Keakraban Hubungan ini mempunyai pengaruh yang signifikan dengan Risiko Perhubungan</i>	Tidak di Terima ($\beta = -.354$, $p = .054$)
6) Untuk mengukuhkan bahawa risiko perhubungan adalah sebagai pembolehubah mediasi terhadap hubungan tadbir urus perhubungan dengan tahap perkongsian maklumat dalam rangkaian bekalan stesen-stesen minyak di luar bandar di Malaysia.	6) Apakah risiko perhubungan ini memberikan pengaruh mediasi terhadap hubungan antara tadbir urus perhubungan dan tahap perkongsian maklumat dalam rangkaian bekalan stesen-stesen minyak di luar bandar di Malaysia?	H5	<i>Tadbir Urus Perhubungan berhubung secara negatif dengan Perkongsian Maklumat melalui pembolehubah mediasi Risiko Perhubungan</i>	Terima $\beta_{sblm} = .791$, $p = .000$ $\beta_{slps} = -0.588$, $p = .000$

5.2 PERBINCANGAN DAPATAN KAJIAN

Bahagian ini akan membincangkan secara terperinci tentang hasil-hasil dapatan kajian ini mengikut enam objektif kajian yang telah dibangunkan.

5.2.1 Pengukuran Tahap Perkongsian Maklumat

Sebagaimana yang dibentangkan di dalam bab satu, objektif pertama kajian ini ialah untuk mengukur tahap perkongsian maklumat dalam rantaian bekalan stesen-stesen minyak di luar bandar di Malaysia pada ketika ini. Tahap perkongsian maklumat dalam rantaian bekalan untuk kajian ini diukur berdasarkan dua dimensi iaitu kuantiti maklumat dan kualiti maklumat. Pembolehubah perkongsian maklumat diukur menggunakan skala *Likert* 1 – 6 di mana 1 merujuk kepada tahap persetujuan sangat rendah dan 6 merujuk kepada tahap persetujuan sangat tinggi. Dapatan kajian menunjukkan bahawa kebanyakan pengusaha stesen-stesen minyak di luar bandar di Malaysia pada ketika ini melihat atau bersetuju bahawa perkongsian maklumat dalam rantaian bekalan berada pada tahap tinggi (skor *mean* $m = 3.75$).

Berdasarkan nilai skor *mean* bagi setiap dimensi di dalam pembolehubah perkongsian maklumat, didapati skor *mean* tertinggi ialah dimensi kuantiti maklumat ($m = 3.78$), diikuti oleh dimensi kualiti maklumat ($m = 3.71$). Dapatan kajian ini menunjukkan bahawa majoriti pengusaha stesen-stesen minyak di luar bandar bersetuju tahap kuantiti maklumat berada pada tahap tertinggi di antara faktor-faktor yang perlu untuk mengukur tahap perkongsian maklumat dalam rantaian bekalan stesen-stesen minyak di luar bandar di Malaysia pada ketika ini.

Walaupun bagaimanapun, didapati tahap perkongsian maklumat berada pada tahap yang lebih rendah berbanding dengan tadbir urus perhubungan ($m = 4.23$) dan risiko perhubungan ($m = 4.11$). Ini menunjukkan bahawa walaupun pandangan pengusaha stesen minyak di luar bandar mengenai tahap perkongsian maklumat pada tahap tinggi ($m = 3.75$) tetapi masih belum mencapai prestasi yang diharapkan.

Kajian ini mendapati para pengusaha stesen minyak di luar bandar di Malaysia memahami atau mempunyai kesedaran akan kepentingan perkongsian maklumat tetapi penumpuan yang lebih masih kepada tadbir urus perhubungan dan risiko perhubungan. Dapatan kajian juga merumuskan masih terdapat banyak ruang untuk meningkatkan tahap perkongsian maklumat pada tahap tertinggi. Antara faktor-faktor yang perlu dititikberatkan atau diberi perhatian dalam menuju ke arah peningkatan tahap perkongsian maklumat ialah faktor keakraban hubungan dan kecenderungan perhubungan.

5.2.2 Hubungan Manfaat Hubungan, Kecenderungan Hubungan dan Keakraban Hubungan terhadap Perkongsian Maklumat

Penentuan hubungan yang wujud antara manfaat hubungan, kecenderungan hubungan dan keakraban hubungan terhadap perkongsian maklumat merujuk kepada objektif kedua kajian ini. Bagi mencapai objektif kedua di dalam kajian ini, tiga hipotesis telah dibangunkan iaitu H1a, H1b dan H1c merujuk kepada manfaat hubungan, kecenderungan hubungan dan keakraban hubungan mempunyai hubungan yang positif dengan tahap perkongsian maklumat.

Dapatan kajian mendapati manfaat hubungan mempunyai hubungan dengan tahap perkongsian maklumat. Sifat hubungan tersebut adalah kuat dan berarah positif ($r = .547^{**}$). Ini bermaksud bahawa setiap penambahan yang berlaku kepada manfaat hubungan dapat membantu peningkatan di dalam tahap perkongsian maklumat. Sependapat dengan Cheng et al., (2013) yang menyatakan bahawa manfaat hubungan mempunyai hubungan yang kuat dengan perkongsian maklumat antara organisasi. Ianya adalah konsisten berdasarkan perspektif nilai yang diperolehi sesebuah organisasi yang berkongsi maklumat (Ulaga & Eggert, 2006). Pengurusan manfaat perhubungan yang diselia dengan baik akan meningkat tahap perkongsian maklumat dalam rangkaian bekalan yang meningkatkan prestasi organisasi (Zybell, 2013).

Kajian ini juga mendapati kecenderungan hubungan mempunyai hubungan dengan tahap perkongsian maklumat. Tahap kekuatan hubungan ini juga adalah lebih kuat dan hala hubungan ini adalah positif ($r = .741^{**}$). Ini menunjukkan bahawa penambahan dalam kecenderungan hubungan turut menyebabkan berlakunya peningkatan tahap perkongsian maklumat. Kecenderungan hubungan menggambarkan sejauh mana kecenderungan sesebuah organisasi untuk mencari, terlibat bersama dan membuat hubungan yang rapat dengan organisasi yang lain (Trainor, Krush, & Agnihotri, 2013).

Selain itu, kajian ini turut mengesahkan keakraban hubungan mempunyai hubungan linear dengan tahap perkongsian maklumat. Hubungan tersebut juga bersifat sangat kuat dan berarah positif ($r = .800^{**}$) yang menunjukkan setiap peningkatan keakraban hubungan akan meningkatkan tahap perkongsian maklumat. Ini selaras dengan kajian oleh Cheng, (2013) yang mendapati bahawa orientasi institusi antara ahli rangkaian

bekalan membina norma untuk mengekalkan hubungan mereka dengan rakan kongsi lain untuk meningkatkan perkongsian pengetahuan. Keakraban hubungan merupakan satu dimensi yang diukur dalam kajian tersebut yang merupakan faktor penentu dalam tadbir urus perhubungan antara organisasi.

Dapatan kajian ini membuktikan wujudnya hubungan positif antara tadbir urus perhubungan dengan tahap perkongsian maklumat. Secara jelasnya menunjukkan bahawa usaha-usaha untuk memantapkan manfaat hubungan, kecenderungan hubungan dan keakraban hubungan yang lebih efisien dan efektif akan meningkatkan tahap perkongsian maklumat dalam rantai bekalan. Oleh itu, kajian ini selari dengan kajian kes oleh Cheng, (2013) yang menyatakan tadbir urus perhubungan adalah satu perspektif utama bagi penyelenggaraan perhubungan antara organisasi dalam rantai bekalan. Tadbir urus perhubungan adalah penentu utama kelebihan daya saing, yang menekankan tentang penyelenggaraan hubungan organisasi dengan rakan rantai bekalannya (Heide & John, 1992; Josi & Campbell, 2003; Wang & Wei, 2007).

5.2.3 Pengukuran Tahap Pengaruh Manfaat Hubungan, Kecenderungan Hubungan dan Keakraban Hubungan terhadap Perkongsian Maklumat

Tahap pengaruh manfaat hubungan, kecenderungan hubungan dan keakraban hubungan terhadap tahap perkongsian maklumat merujuk kepada objektif ketiga kajian ini. Bagi mencapai objektif ketiga di dalam kajian ini, tiga hipotesis telah dibangunkan iaitu H2a, H2b dan H2c merujuk kepada manfaat hubungan, kecenderungan hubungan dan keakraban hubungan mempunyai pengaruh yang

signifikan terhadap tahap perkongsian maklumat. Sebagaimana yang dibentangkan di dalam bab sebelum ini, hipotesis H2c diterima, manakala H2a dan H2b tidak diterima.

Walaupun ujian kolerasi *Pearson* menunjukkan wujudnya hubungan yang positif antara ketiga-tiga manfaat hubungan, kecenderungan hubungan dan keakraban hubungan dengan tahap perkongsian maklumat tetapi apabila ujian regresi berganda dijalankan antara pembolehubah manfaat hubungan, kecenderungan hubungan dan keakraban hubungan dengan tahap perkongsian maklumat, didapati hanya keakraban hubungan ($p = .000$) sahaja mempunyai pengaruh yang signifikan terhadap perkongsian maklumat. Manakala manfaat hubungan ($p = .590$) dan kecenderungan hubungan ($p = .080$) mempunyai pengaruh yang tidak signifikan. Selain itu, dibandingkan ketiga-tiga dimensi dalam tadbir urus perhubungan ini, keakraban hubungan mempunyai nilai koefisien regresi yang tertinggi ($\beta = .572$, $p = .000$) menunjukkan keakraban hubungan dapat menyumbang kepada peningkatan tahap perkongsian maklumat 57.2%. Oleh kerana hanya dimensi keakraban hubungan yang mempunyai pengaruh yang signifikan terhadap tahap perkongsian maklumat, maka keseluruhannya tadbir urus perhubungan dikatakan adalah peramal yang sederhana kepada tahap perkongsian maklumat.

Dapatan kajian ini sejajar dengan kajian oleh Hartley & Benington, (2006) yang mengatakan keakraban hubungan merupakan aspek paling utama dalam norma perhubungan. Keakraban terbentuk hasil dari perhubungan yang wujud antara sesebuah organisasi dan organisasi yang lain (Hartley & Benington, 2006; Johnson & Sohi, 2001). Hubungan antara organisasi boleh diselaraskan mengikut kekuatan atau sejauh mana keakraban hubungan antara rakan kongsi (Cheng, 2011a). Keakraban

hubungan antara organisasi menunjukkan intensiti saling bergantung antara organisasi-organisasi dalam rantai bekalan (Gomes, & Dahab, 2010). Keakraban hubungan antara rakan kongsi meningkatkan akses data yang luas ke arah perkongsian maklumat (Zybell, 2013).

Maka, dapatan kajian ini telah membuktikan bahawa perlunya tadbir urus perhubungan antara organisasi-organisasi yang berhubungan dalam rantai bekalan untuk meningkatkan perkongsian maklumat ke arah mencapai rantai bekalan yang cekap dan berkesan.

Secara lebih terperinci, dapatan kajian ini mendapati bahawa pengusaha stesen-stesen minyak di luar bandar di Malaysia sekarang ini percaya bahawa pendekatan faktor tadbir urus perhubungan dapat menyumbang kepada peningkatan tahap perkongsian maklumat dalam rantai bekalan. Tumpuan perlu diberikan oleh pihak pembekal untuk meningkatkan keakraban dalam perhubungan kerana dimensi ini merupakan penyumbang yang signifikan terhadap peningkatan tahap perkongsian maklumat antara organisasi pembekal dan peruncit. Ini selari dengan dapatan kajian oleh Cheng et al., (2013) yang menyatakan perkongsian maklumat antara organisasi boleh dicapai dengan cekap dengan meningkatkan faktor tadbir urus perhubungan.

5.2.4 Hubungan Manfaat Hubungan, Kecenderungan Hubungan dan Keakraban Hubungan terhadap Risiko Perhubungan

Merujuk kepada objektif keempat kajian ini ialah menentukan dan mengesahkan kewujudan hubungan antara manfaat hubungan, kecenderungan hubungan dan keakraban hubungan dengan risiko perhubungan. Tiga hipotesis telah dibangunkan

untuk mencapai objektif ini iaitu H3a, H3b dan H3c. Hipotesis-hipotesis ini merujuk kepada manfaat hubungan, kecenderungan hubungan dan keakraban hubungan mempunyai hubungan berarah negatif dengan risiko perhubungan.

Merujuk kepada jadual hasil ujian kolerasi *pearson* (jadual 4.15), wujudnya hubungan yang negatif antara manfaat hubungan dengan risiko perhubungan ($r = -.287^{**}$). Sifat hubungan didapati adalah lemah iaitu pada nilai kurang dari 0.5 dan berarah negatif. Ini menunjukkan bahawa setiap penambahan yang berlaku pada manfaat hubungan dapat mengurangkan risiko perhubungan sebanyak 28.7%. Selari dengan Cheng, (2011a) yang menunjukkan dimensi manfaat hubungan mempunyai hubungan berarah negatif dengan risiko perhubungan.

Dapatan kajian juga mendapati bahawa kecenderungan hubungan mempunyai hubungan dengan risiko perhubungan pada tahap kekuatan hubungan yang tinggi iaitu $r = -.576^{**}$ dan juga hala hubungan tersebut adalah negatif. Ini menunjukkan setiap kenaikan dalam kecenderungan hubungan dapat mengurangkan risiko perhubungan. Secara tidak langsung, mengesahkan kajian Cheng, (2013) yang mendapati kecenderungan hubungan mempunyai hubungan yang negatif terhadap risiko perhubungan dalam perkongsian pengetahuan.

Kajian ini juga mengesahkan kewujudan hubungan linear antara keakraban hubungan dengan risiko perhubungan. Hubungan ini adalah bersifat negatif pada tahap kekuatan yang kuat dan signifikan ($r = -.572^{**}$). Jelas ini memberi erti bahawa setiap penambahan keakraban hubungan akan mengurangkan risiko perhubungan.

Dapatan kajian ini secara asasnya mendapati wujudnya hubungan antara manfaat hubungan, kecenderungan hubungan dan keakraban hubungan dengan risiko perhubungan. Ini juga mengesahkan bahawa ketiga-ketiga faktor ini adalah penentu ataupun peramal kepada risiko perhubungan. Hubungan linear berarah negatif yang ditunjukkan oleh faktor-faktor ini dengan risiko perhubungan bermaksud secara statistik setiap pertambahan faktor-faktor ini akan mengurangkan risiko perhubungan dalam pengurusan rantai bekalan. Dengan kata lain, pengurusan faktor-faktor dalam tadbir urus perhubungan yang lebih efisien dan efektif dapat mengurangkan risiko perhubungan antara organisasi-organisasi dalam rantai bekalan. Oleh itu, selari dengan kajian Biggemann, (2012) yang menunjukkan bahawa strategi perhubungan dalam perniagaan adalah untuk meningkatkan kepercayaan, komitmen dan menjadi lebih akrab. Ianya melibatkan pendekatan kefahaman bersama dan kepelbagaian saluran. Risiko perhubungan dapat dikurangkan dengan memastikan kesediaan pihak-pihak untuk bertukar maklumat yang bermakna serta mempelbagaikan saluran perhubungan untuk menjadikan aliran maklumat lebih sengit dan lebih lancar (Biggemann, 2012). Dapatan kajian ini membuktikan wujudnya hubungan linear yang mempunyai hala negatif antara keakraban hubungan dengan risiko perhubungan dalam rantai bekalan secara keseluruhannya.

5.2.5 Pengukuran Tahap Pengaruh Manfaat Hubungan, Kecenderungan Hubungan dan Keakraban Hubungan terhadap Risiko Perhubungan

Tahap pengaruh manfaat hubungan, kecenderungan hubungan dan keakraban hubungan terhadap risiko perhubungan merupakan objektif kelima kajian ini. Bagi mencapai objektif ini, tiga hipotesis telah dibangunkan iaitu H4a, H4b dan H4c merujuk manfaat hubungan, kecenderungan hubungan dan keakraban hubungan

mempunyai pengaruh yang signifikan terhadap risiko perhubungan. Sebagaimana yang dibentangkan di dalam bab sebelum ini, hipotesis H4b diterima, manakala H4a dan H4c tidak diterima.

Ujian regresi yang telah dijalankan secara serentak antara pembolehubah tadbir urus perhubungan ini dengan risiko perhubungan, didapati 38% ($R^2 = 0.380$) risiko perhubungan dapat dijelaskan oleh ketiga-tiga dimensi iaitu manfaat hubungan, kecenderungan hubungan dan keakraban hubungan secara bersama. Kecenderungan hubungan mempunyai pengaruh yang signifikan terhadap risiko perhubungan ($\beta = -.393, p=0.036$). Sementara itu pula, manfaat hubungan dan keakraban hubungan tidak memberi pengaruh yang signifikan terhadap risiko perhubungan. Ini menunjukkan bahawa kecenderungan hubungan mempunyai pengaruh yang paling penting terhadap risiko perhubungan. Oleh kerana hanya kecenderungan hubungan yang mempunyai pengaruh yang signifikan terhadap risiko perhubungan maka secara keseluruhannya, pembolehubah tadbir urus perhubungan ini adalah peramal yang lemah kepada risiko perhubungan. Organisasi yang mengamalkan perhubungan dalam pemasaran memerlukan tahap hubungan sosial tertentu untuk mengelakkan lebih banyak peluang bagi rakan perniagaan untuk terlibat dalam tingkah laku oportunistik (Dong, Ma, & Zhou, 2017). Ini kerana kedua-dua pihak sangat sedar tentang risiko perhubungan dan kelemahan untuk dipercayai antara satu sama lain dan risiko perhubungan ini dianggap sebagai penghalang dalam membina kepercayaan (Ali, Babai, Boylan, & Syntetos, 2017).

5.2.6 Pengukuran Kesan Mediasi Risiko Perhubungan terhadap Hubungan Tadbir Urus Perhubungan dengan Perkongsian Maklumat

Objektif keenam kajian ini ialah untuk melihat pengaruh mediasi risiko perhubungan terhadap hubungan antara tadbir urus perhubungan dengan tahap perkongsian maklumat di dalam rangkaian bekalan stesen minyak di luar bandar di Malaysia.

Hasil kajian ini mendapati bahawa risiko perhubungan mempunyai pengaruh terhadap hubungan antara tadbir urus perhubungan dengan tahap perkongsian maklumat. Pengaruh risiko perhubungan ini adalah berbentuk mediasi separa (*partial mediation*). Secara lebih terperinci, di dalam jadual 4.22, didapati pembolehubah tadbir urus perhubungan mempunyai hubungan yang signifikan ($p = .000$) ke atas pembolehubah bersandar perkongsian maklumat apabila pembolehubah mediasi risiko perhubungan dikawal. Kesan mediasi separa ini telah menyumbang kepada peningkatan pengaruh tadbir urus perhubungan terhadap perkongsian maklumat sebanyak 9.3% iaitu peningkatan nilai r^2 dari 62.6% kepada 71.9%. Pengiraan saiz kesan mediasi adalah sederhana ($f^2 = 0.32$). Pengurangan nilai beta juga adalah signifikan iaitu $\beta = .791$ sebelum mediasi dan berubah kepada $\beta = -0.588$ selepas mediasi. Ini jelas membuktikan peranan risiko perhubungan sebagai pembolehubah mediasi kepada hubungan antara tadbir urus perhubungan dengan tahap perkongsian maklumat.

Maka, kajian ini telah membuktikan secara empirikal bahawa hubungan antara tadbir urus perhubungan dengan tahap perkongsian maklumat bukanlah berbentuk hubungan langsung tetapi terdapat faktor lain yang menjadi mediasi dalam hubungan tersebut. Faktor tersebut yang dibuktikan di dalam kajian ini ialah pembolehubah mediasi risiko perhubungan. Dalam erti kata lain, kesemua varian di dalam perkongsian

maklumat yang disumbangkan oleh tadbir urus perhubungan secara tidak terus dan perlu melalui proses mediasi risiko perhubungan.

Dapatan kajian ini juga membuktikan wujudnya pengaruh risiko perhubungan antara tadbir urus perhubungan dengan perkongsian maklumat. Dengan kata lain, tadbir urus perhubungan berhubung secara negatif dengan perkongsian maklumat melalui pembolehubah mediasi risiko perhubungan. Dalam kajian ini, tiga faktor yang membentuk risiko perhubungan ialah simetri kuasa, konflik tidak berfungsi dan kelakuan oportunistik. Dapatan ini selari dengan kenyataan Cheng, (2011a) bahawa untuk meningkatkan perhubungan antara organisasi maka perlulah kerjasama ini dirancang dengan teliti dan organisasi-organisasi perlu berusaha mengurus risiko perhubungan yang wujud untuk mengelakkan masalah yang tidak diperlukan.

Selain itu, dapatan kajian ini dapat membuktikan secara empirikal bahawa perkongsian maklumat adalah dipengaruhi secara signifikan oleh tadbir urus perhubungan melalui pembolehubah mediasi seperti simetri kuasa, konflik tidak berfungsi dan kelakuan oportunistik (Bhattacharya et al., 2015; Cheng, 2011a)).

Secara tidak langsung, dapatan kajian ini juga menyokong dapatan kajian oleh Huang, Yen, & Liu (2014) yang menyatakan bahawa pelan strategik untuk integrasi rangkaian bekalan yang berjaya haruslah menitik beratkan tentang hubungan yang konsisten antara pembekal dan pengeluar.

5.3 IMPLIKASI KAJIAN

Berdasarkan dapatan kajian, implikasi kajian ini dibincangkan dari sudut teoritikal dan praktikal tentang perkongsian maklumat yang wujud dalam dalam rantai bekalan. Dari sudut teoritikal, perbincangan bagaimana dapatan kajian ini dapat membantu ahli akademik dalam mengukuhkan bidang ilmu tentang perkongsian maklumat dalam rantai bekalan. Dari sudut praktikal, perbincangan bagaimana dapatan kajian ini dapat membantu pengamal-pengamal industri membuat keputusan yang tepat dalam isu-isu tadbir urus perhubungan dan risiko perhubungan yang memberi kesan kepada perkongsian maklumat dalam rantai bekalan di organisasi mereka. Kedua-duanya dibincangkan di dalam seksyen berikutnya.

5.3.1 Implikasi Teoritikal

Secara keseluruhannya, kajian ini menunjukkan terdapat bukti empirikal tentang hubungan teori yang digunakan sebagai rujukan dalam kerangka penyelidikan ini.

a) Perhubungan Tadbir Urus Perhubungan, Risiko Perhubungan dan Perkongsian Maklumat

Sumbangan utama kajian ini ialah Model Perhubungan Dalam Perkongsian Maklumat seperti yang ditunjukkan pada rajah 5.1. Di dalam model ini, didapati tadbir urus perhubungan adalah peramal yang penting kepada risiko perhubungan dan perkongsian maklumat dalam rantai bekalan. Model ini juga menunjukkan tadbir urus perhubungan adalah peramal yang penting untuk mengkoordinasikan risiko perhubungan terhadap perkongsian maklumat untuk mencapai peningkatan perkongsian maklumat di antara organisasi-organisasi dalam rantai bekalan. Merujuk kepada teori Resource-Based View untuk memahami kenapa organisasi

dalam rantaian bekalan perlu berkongsi maklumat dengan menekankan kepada manfaat atau faedah dari hubungan kerjasama tersebut (Chang, H. L., & Shaw, 2009). Peranan yang penting untuk peningkatan perkongsian maklumat di antara organisasi-organisasi yang bekerja sama turut disokong oleh Ulaga & Eggert, (2006) iaitu manfaat perhubungan adalah lebih besar kesannya berbanding kos perhubungan dalam penambahan nilai kepada organisasi dalam pasaran. Sumber-sumber dalam perhubungan adalah penentu utama kepada daya saing kerana ia menyediakan kepada organisasi-organisasi dengan kedudukan yang unik dan mantap terhadap halangan kepada perkongsian maklumat dalam rantaian bekalan (Chang, H. L., & Shaw, 2009; L. Li, 2011; Leong, 2008).

Sebagai tambahan, risiko perhubungan didapati memediasikan hubungan antara tadbir urus perhubungan dengan perkongsian maklumat dalam bentuk mediasi separa ($\beta = -.367$; $p=.000$). Ini menunjukkan bahawa tadbir urus perhubungan mempunyai pengaruh ke atas perkongsian maklumat apabila risiko perhubungan wujud dalam perhubungan tersebut. Jelas di sini ialah untuk meningkatkan perkongsian maklumat yang diinginkan, tadbir urus perhubungan haruslah mengambil kira risiko perhubungan yang memberi kesan terhadap perkongsian maklumat. Ini adalah selari dengan kajian oleh Cheng, (2011) bahawa tadbir urus perhubungan memberi kesan kepada perkongsian maklumat melalui mediasi risiko perhubungan yang wujud seperti seperti sumber-sumber simetri kuasa, konflik tidak berfungsi dan kelakuan oportunistik. Kajian ini turut memberi sumbangan kepada sudut teoritikal dalam kajian tentang perkongsian maklumat dalam rantaian bekalan berdasarkan teori Relational View (RV). Ianya membantu untuk memahami kenapa rakan kongsi dalam rantaian bekalan perlu berkongsi maklumat dengan menekankan tentang tadbir urus

perhubungan bercirikan manfaat hubungan dalam usaha untuk meningkatkan kerjasama. Kajian ini memberi fokus kepada sumber-sumber dalam perhubungan seperti tadbir urus perhubungan dan risiko perhubungan dengan menitik beratkan peranan nilai tambah hasil dari perkongsian maklumat yang wujud antara organisasi-organisasi dalam rangkaian bekalan.

b) Penambahbaikan kepada Dimensi Pembolehubah Kajian

Dalam kajian ini terdapat tiga pemboleh ubah iaitu tadbir urus perhubungan, risiko perhubungan dan perkongsian maklumat yang didapati dapat memberi penambahbaikan kepada dimensi-dimensi kajian dan mempengaruhi definisinya menjadi lebih jelas.

Pertama sekali, pemboleh ubah bebas tadbir urus perhubungan ini telah dikonsepskan sebagai manfaat perhubungan atau faedah-faedah yang diperolehi oleh organisasi yang bekerjasama untuk meningkatkan perkongsian maklumat. Ini adalah berdasarkan kepada beberapa penyelidik seperti Cheng (2013), Patnayakuni, et. al (2006), Wagner & Buko (2005) yang menekankan kepada dimensi manfaat hubungan berperanan untuk nilai asas sesuatu perhubungan tersebut. Di dalam kajian ini telah mengambilkira dimensi seperti kecenderungan dan keakraban hubungan juga untuk mentaksirkan pemboleh ubah tadbir urus perhubungan sebagai pemboleh ubah bebas.

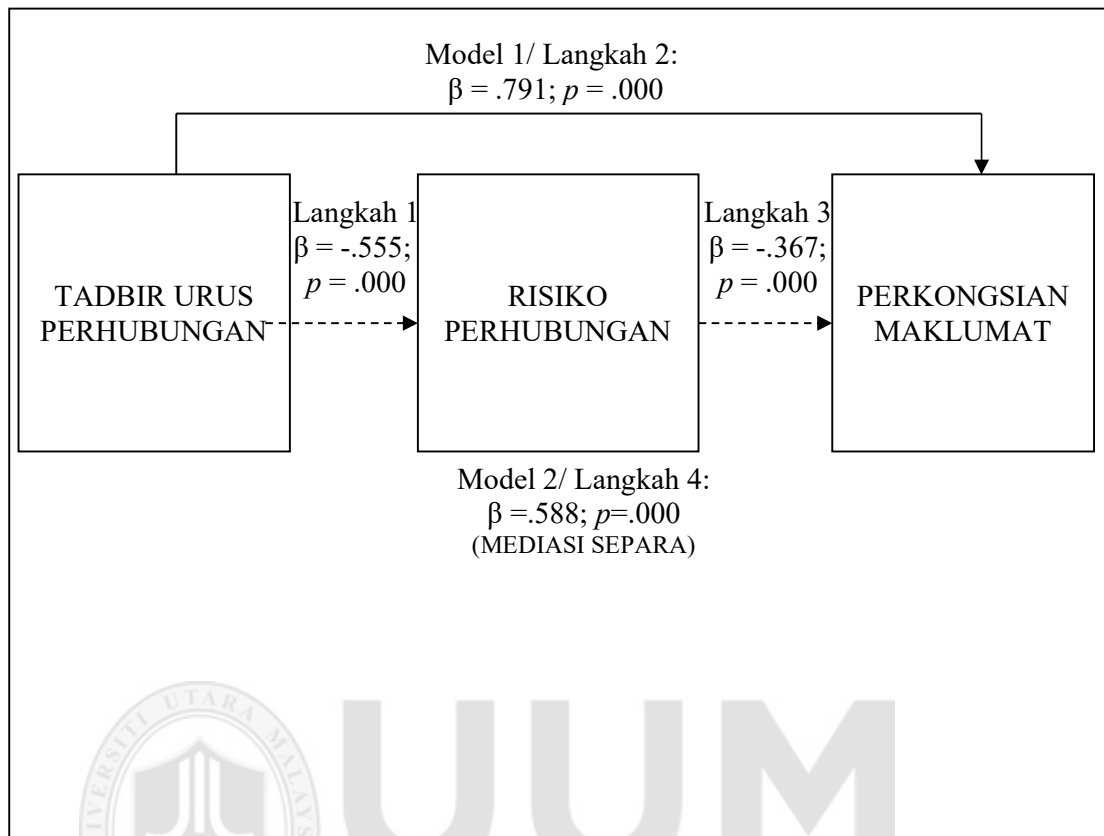
Penambahbaikan yang kedua ialah pemboleh ubah mediasi iaitu risiko perhubungan juga telah ditakrifkan secara operasi dengan dimensi yang lebih jelas seperti simetri kuasa, konflik tidak berfungsi dan kelakuan oportunistik. Konsep yang di ketengahkan ini adalah berdasarkan kepada kajian tentang perkongsian maklumat dalam rangkaian

bekalan oleh Cheng, (2013) dan Cheng, (2011b) yang mentakrifkan elemen-elemen yang boleh mewujudkan risiko dalam perhubungan.

c) Sumbangan kepada Kaedah Penyelidikan

Kajian ini mencadangkan kaedah yang ditambahbaik dalam mengkaji prestasi perkongsian maklumat antara organisasi-organisasi yang bekerjasama dalam rantai bekalan. Kajian terdahulu tentang perkongsian maklumat berdasarkan kaedah yang diketengahkan oleh Cheng, (2011b) yang memfokuskan kepada manfaat perhubungan atau faedah yang wujud atas kerjasama antara organisasi-organisasi. Hasil analisis faktor yang telah dijalankan menunjukkan bahawa tadbir urus perhubungan haruslah mengambil kira pembolehubah risiko perhubungan untuk memberi impak kepada tahap perkongsian maklumat antara organisasi-organisasi dalam rantai bekalan.

Pembuktian secara empirikal ini mungkin dapat dijelaskan dan diaplikasikan di dalam bidang pengurusan lain seperti pengurusan sumber manusia, pengurusan kewangan dan lain-lain.



Rajah 5.1
Model Perhubungan Dalam Perkongsian Maklumat

5.3.2 Implikasi Praktikal

Dari sudut pandangan pengamal industri, dapatan kajian ini mempunyai beberapa implikasi penting.

Pertamanya ialah hasil dapatan kajian ini jelas membuktikan secara empirikal bahawa kejayaan sesuatu perkongsian maklumat sangat berkaitan dengan tadbir urus perhubungan dan risiko perhubungan yang wujud antara organisasi-organisasi yang bekerjasama dalam rantai bekalan. Hasil dapatan kajian ini juga membuktikan keperluan berkaitan keselarian antara tadbir urus dan risiko perhubungan dalam meningkatkan prestasi perkongsian maklumat antara organisasi-organisasi ini. Ini dapat membantu para pengamal industri untuk membuat keputusan yang tepat dan berkesan berkaitan perkongsian maklumat dalam pengurusan rantai bekalan.

Hasil dapatan kajian ini juga dapat menyediakan maklumat awal berkaitan tadbir urus perhubungan yang perlu diberi tumpuan iaitu berkaitan dengan manfaat hubungan, kecenderungan dan keakraban perhubungan yang menjadi sumber di dalam organisasi. Hasil kajian ini menunjukkan antara sumber-sumber yang dikaji bahawa sumber keakraban hubungan memberi pengaruh yang signifikan terhadap perkongsian maklumat antara organisasi-organisasi dalam rantai bekalan stesen minyak luar bandar di Malaysia. Ini dapat memberi panduan kepada pengurus-pengurus industri dalam rantai bekalan untuk memfokuskan kepada elemen keakraban hubungan antara organisasi-organisasi sebagai sumber yang penting dalam tadbir urus perhubungan untuk meningkatkan perkongsian maklumat.

Oleh itu, sebagai pihak dalam industri peruncitan minyak di luar bandar perlu memfokuskan bagaimana untuk memantapkan lagi tadbir urus perhubungan dengan para peruncit mereka kerana faktor keakraban hubungan adalah signifikan terhadap perkongsian maklumat dalam perniagaan. Inisiatif-inisiatif haruslah ditumpukan kepada bagaimana keakraban antara kedua-dua belah pihak dapat ditingkat untuk memastikan tahap perkongsian maklumat akan meningkat dan memberi impak positif kepada kejayaan dalam industri peruncitan.

Selain itu, hasil dapatan kajian ini juga dapat membuktikan secara empirikal tentang keperluan dan kepentingan mengawal risiko perhubungan yang wujud dalam tadbir urus perhubungan untuk meningkatkan perkongsian maklumat antara organisasi-organisasi dalam rantai bekalan. Organisasi perlu dan harus memberi penekanan yang serius kepada risiko perhubungan yang wujud dalam mengurus tadbir perhubungan yang memberi kesan kepada tahap perkongsian maklumat iaitu tentang faktor kecenderungan perhubungan tersebut. Ini dijelaskan dalam hasil kajian menunjukkan kecenderungan perhubungan memberi pengaruh yang signifikan terhadap risiko perhubungan yang wujud antara organisasi-organisasi yang mengamalkan perkongsian maklumat.

5.4 BATASAN KAJIAN

Kajian ini berhadapan dengan beberapa batasan kajian yang menghadkan pengeneralisasian terhadap penemuan-penemuannya. Batasan-batasan kajian adalah seperti berikut:

- a. Kajian ini hanya melihat kepada pembolehubah tadbir urus perhubungan yang menjadi keutamaan berdasarkan kajian-kajian lepas iaitu dari dimensi manfaat perhubungan, kecenderungan perhubungan dan keakraban perhubungan. Walaubagaimanapun, terdapat dimensi-dimensi lain yang boleh diketengahkan oleh pengkaji yang lepas sebagai tadbir urus perhubungan terhadap perkongsian maklumat dalam rantai bekalan. Terdapat juga pembolehubah yang lain seperti kepercayaan yang banyak diketengahkan oleh pengkaji yang lepas. Kajian ini tidak mengkaji dimensi dan pembolehubah yang lain yang pernah diketengahkan oleh pengkaji yang lepas adalah disebabkan kekangan skop.
- b. Jangkamasa pengumpulan data hanyalah selama 6 bulan iaitu dari Mac 2016 sehingga Julai 2016. Ini kerana rekabentuk kajian ini ialah secara keratan rentas (*cross-sectional*) di mana kaedah ini melibatkan pengutipan data yang dilakukan hanya sekali sahaja sepanjang kajian dilaksanakan bagi memenuhi objektif kajian (Cavana et al., 2001). Walaubagaimanapun, proses pengutipan data terpaksa dijalankan di dalam 2 tempoh masa iaitu antara Mac 2016 hingga April 2016 dan antara Mei 2016 hingga Julai 2016. Ini adalah kerana kadar maklumbalas yang rendah pada tempoh masa pertama dan tidak mencukupi untuk tujuan analisis data.
- c. Responden kajian ini hanya terditi dari organisasi stesen minyak di luar bandar di Malaysia tanpa mengambil kira keseluruhan rantai bekalan minyak di seluruh Malaysia yang mana bilangan keseluruhannya yang lebih besar. Limitasi pembekal adalah terdiri dari tiga pembekal utama yang telah diberikan lesen sebagai pembekal yang sah oleh kerajaan kepada organisasi

stesen minyak di luar bandar di Malaysia. Selain itu, kajian ini hanya memperolehi 65 soalselidik yang diterima untuk tujuan penganalisan data. Kurangnya komitmen dari pemain industri antara punca kekangan mendapatkan maklumbalas yang banyak. Walaubagaimanapun, berdasarkan ujian *non-response bias* yang dijalankan terhadap data kajian ini, didapati bilangan 65 soalselidik itu mencukupi untuk mewakili jumlah populasi kajian ini.

5.5 CADANGAN KAJIAN DI MASA HADAPAN

Hasil kajian ini membuka ruang persoalan kajian yang perlu diterokai di masa hadapan untuk mengukuhkan lagi ilmu tentang perkongsian maklumat dalam pengurusan rantai bekalan. Antaranya adalah seperti berikut:

- a. Kajian ini dilakukan untuk melihat pengaruh tadbir urus perhubungan dan risiko perhubungan terhadap perkongsian maklumat antara organisasi-organisasi dalam rantai bekalan. Penerokaan kajian masa hadapan adalah untuk meliputi keseluruhan organisasi stesen minyak di Malaysia yang akan memberi penambahan jumlah pembekal yang ada di Malaysia. Ini boleh memberi gambaran secara keseluruhan organisasi stesen minyak di Malaysia dengan penambahan bilangan pembekal yang ada.
- b. Seterusnya kajian ke atas organisasi stesen minyak secara keseluruhannya di Malaysia ini boleh menambah klasifikasi pembekal-pembekal sama ada sebagai pembekal *tier* pertama, *tier* kedua atau *tier* ketiga. Kajian yang

meliputi pelbagai klasifikasi pembekal ini boleh dijalankan untuk mengukuhkan lagi dapatan kajian pada masa hadapan.

- c. Kajian di masa hadapan juga boleh melihat sejauhmana pengaruh tadbir urus perhubungan terhadap perkongsian maklumat dengan pembolehubah mediasi yang lain. Ini kerana masih terdapat pembolehubah mediasi yang lain yang mampu mempengaruhi hubungan antara tadbir urus perhubungan dengan prestasi perkongsian maklumat.
- d. Skop kajian ini adalah meliputi organisasi perkhidmatan stesen minyak di luar bandar di Malaysia. Maka, untuk mengukuhkan lagi bidang ilmu pengurusan rantai bekalan ini, kajian boleh dilakukan di dalam industri pembuatan seperti industri elektik dan elektronik, industri pemakanan, industri pertanian dan industri pembinaan dan sebagainya.
- e. Kajian ini menggunakan pendekatan kuantitatif. Kajian di masa hadapan yang boleh dilakukan dengan menggunakan pendekatan bercampur (*mix method*) seperti memasukkan pendekatan kualitatif yang mana mungkin dapat memberikan lebih kualiti data untuk memperluaskan pengetahuan tentang fenomena yang dikaji.

5.6 RUMUSAN KAJIAN

Kajian ini telah mencapai objektifnya iaitu untuk mengukur tahap perkongsian maklumat, untuk menguji hubungan tadbir urus perhubungan terhadap perkongsian maklumat dan juga untuk mengukur tahap pengaruh mediasi risiko perhubungan

terhadap hubungan antara tadbir urus perhubungan dengan perkongsian maklumat. Skop kajian ini ialah di dalam industri perkhidmatan stesen minyak luar bandar di Malaysia. Dengan menggunakan instrumen kajian yang bersesuaian, kajian ini telah mencapai dapatan kajian yang baik di dalam pengukuran berkaitan tadbir urus perhubungan dan tahap perkongsian maklumat di dalam industri perkhidmatan stesen minyak luar bandar di Malaysia. Kajian ini juga menyediakan asas teoritikal dan praktikal untuk dipertimbangkan di dalam kajian-kajian di masa hadapan.

Dapatan kajian ini menunjukkan bahawa tahap perkongsian maklumat di dalam industri perkhidmatan stesen minyak luar bandar di Malaysia ini berada pada tahap sederhana tinggi dan masih terdapat ruang untuk ditambahbaik. Kajian ini juga mendapati hubungan antara tadbir urus perhubungan dengan tahap perkongsian maklumat adalah sederhana dengan hanya keakraban perhubungan yang memberi pengaruh yang signifikan terhadap tahap perkongsian maklumat. Manfaat perhubungan, kecenderungan perhubungan dan keakraban perhubungan merupakan peramal atau penentu kepada risiko perhubungan. Walaubagaimanapun, kajian ini mendapati bahawa dimensi kecenderungan perhubungan yang memberi pengaruh yang signifikan terhadap risiko perhubungan.

Dengan menguji secara keseluruhannya, didapati risiko perhubungan mempunyai pengaruh mediasi terhadap hubungan tadbir urus perhubungan dengan tahap perkongsian maklumat. Pengaruh tersebut di dalam bentuk mediasi separa. Secara amnya, risiko perhubungan memediasi tadbir urus perhubungan dengan perkongsian

maklumat secara sederhana yang lebih signifikan hanya kepada dimensi kecenderungan perhubungan.

Di samping itu, dapatan kajian ini dapat menyediakan momentum awal untuk kajian masa hadapan berkaitan isu-isu yang mempengaruhi tahap perkongsian maklumat di dalam semua industri. Kajian ini juga menyediakan asas implikasi kajian kepada ahli akademik mahupun pemain industri untuk kajian seterusnya tentang perkongsian maklumat dalam pengurusan rantai bekalan.



RUJUKAN

- Ahmad, O., & Hajat, F. (2010). *Buraqoil Peneraju pembangunan stesen minyak mini luar bandar*. p. 2010.
- Ali, M. M., Babai, M. Z., Boylan, J. E., & Syntetos, A. A. (2017). Supply chain forecasting when information is not shared. *European Journal of Operational Research*, 260(3), 984–994. <https://doi.org/10.1016/j.ejor.2016.11.046>
- Amason, A. C., & Schweiger, D. M. (1994). Resolving the paradox of conflict, strategic decision making and organizational performance. *International Journal of Conflict Management*, 5, 239–253.
- Anderson, J. C., & Narus, J. A. (1990). A model of distributor firm and manufacturer firm working partnerships. *Journal of Marketing*, (54), 42–58.
- Astro Awani. (2014). Kerajaan buka semula permohonan baharu stesen minyak luar bandar. Retrieved October 14, 2015, from <http://www.astroawani.com/berita-malaysia/kerajaan-buka-semula-permohonan-baharu-stesen-minyak-luar-bandar-28879>
- Bahroun, Z., Campagne, J.-P., & Rached, M. (2015). Assessing the value of information sharing and its impact on the performance of the various partners in supply chains. *Computers & Industrial Engineering*, 88, 237–253. <https://doi.org/10.1016/j.cie.2015.07.007>
- Baihaqi, I., Beaumont, N. and Sohal, A. (2008). Information Sharing in Supply Chains: A Survey of Australian Manufacturing. *International Review of Business Research Papers*, (4), 1–12.
- Bhattacharya, A., Singh, P. J., & Nand, A. A. (2015). Antecedents of buyer opportunistic behavior in outsourcing relationships. *International Journal of Production Economics*, 166, 258–268. <https://doi.org/10.1016/j.ijpe.2015.03.011>
- Biggemann, S. (2012). The essential role of information sharing in relationship development. *Journal of Business & Industrial Marketing*, 27(7), 521–526. <https://doi.org/10.1108/08858621211257284>
- Borneo Post. (2014). 150 stesen minyak mini di luar bandar akan dibuka – BorneoPost Online | Borneo , Malaysia, Sarawak Daily NewsBorneoPost Online | Borneo , Malaysia, Sarawak Daily News | Largest English Daily In Borneo. Retrieved December 27, 2015, from <http://www.theborneopost.com/2014/02/26/150-stesen-minyak-mini-di-luar-bandar-akan-dibuka/>
- Brehmer, B. (1976). Social judgment theory and the analysis of interpersonal conflict. *Psychological Bulletin*, (83), 985–1003.
- Campo, K., Gijsbrechts, E., & Nisol, P. (2000). Towards understanding consumer response to stock-outs. *Journal of Retailing*, 76(2), 219–242. [https://doi.org/10.1016/S0022-4359\(00\)00026-9](https://doi.org/10.1016/S0022-4359(00)00026-9)
- Chang, H. L., & Shaw, M. J. (2009). The business value of process sharing in supply chains: A study of rosettanel. *International Journal of Electronic Commerce*, (14), 115–145.

- Cheng, J.-H. (2011a). Inter-organizational relationships and information sharing in supply chains. *International Journal of Information Management*, 31(4), 374–384. <https://doi.org/10.1016/j.ijinfomgt.2010.09.004>
- Cheng, J.-H. (2011b). Inter-organizational relationships and knowledge sharing in green supply chains—Moderating by relational benefits and guanxi. *Transportation Research Part E: Logistics and Transportation Review*, 47(6), 837–849. <https://doi.org/10.1016/j.tre.2010.12.008>
- Cheng, J.-H., & Fu, Y.-C. (2013). Inter-organizational relationships and knowledge sharing through the relationship and institutional orientations in supply chains. *International Journal of Information Management*, 33(3), 473–484. <https://doi.org/10.1016/j.ijinfomgt.2013.01.002>
- Cheng, J. (2013). *Relational Governance and Knowledge Sharing in Supply Chains*.
- Cheng, J. H., Chen, S. W., & Chen, F. Y. (2013). Exploring how inter-organizational relational benefits affect information sharing in supply chains. *Information Technology and Management*, 14(4), 283–294. <https://doi.org/10.1007/s10799-013-0165-x>
- Cheng JCP, Law KH, Bjornsson H, Jones A, S. R. (2010). A service oriented framework for construction supply chain integration. *Automation in Construction* 2010, (19), 245–260.
- Crook, T. R., Ketchen Jr., D. J., Combs, J. G., & Todd, S. Y. (2008). Strategic resources and performance: A meta-analysis. *Strategic Management Journal*, (29), 1141–1154.
- Cuevas, J. M., Julkunen, S., & Gabrielsson, M. (2015). Power symmetry and the development of trust in interdependent relationships: The mediating role of goal congruence. *Industrial Marketing Management*, 48, 1–11. <https://doi.org/10.1016/j.indmarman.2015.03.015>
- Das, T. K. (2004). Time-span and risk of partner opportunism in strategic alliances. *Journal of Managerial Psychology*, 19(8), 744–759. <https://doi.org/10.1108/02683940410568239>
- Das TK & Teng BS. (1996). Risk types and inter-firm alliance structures. *Journal of Management Study*, 33(6), 827–843.
- Delerue, H. (2004). Relational risks perception in European bio- technology alliances: the effect of contextual factors. *European Management Journal*, 22(5), 546–556.
- Dong, W., Ma, Z., & Zhou, X. (2017). Relational governance in supplier-buyer relationships : The mediating effects of boundary spanners ' interpersonal guanxi in China ' s B2B market ☆. *Journal of Business Research*, 78, 332–340. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2016.12.029>
- Dwyer, F. R., Schurr, P. H., & Oh, S. (1987). Developing buyer–seller relationships. *Journal of Marketing*, (51), 11–27.
- Dyer, J. H., & Singh, H. (1998). The relational view: Cooperative strategy and sources of interorganizational competitive advantage. *Academy of Management Review*, 23(4), 660–679.
- Ellinger, A. E., Taylor, J. C., & Daugherty, P. J. (1999). Automatic replenishment

- programs and level of involvement: Performance implications. *International Journal of Logistics Management*, (10), 25–36.
- Ganesan, S. (1994). Determinants of long-term orientation in buyer–seller relationships. *Journal of Marketing*, (58), 1–19.
- Gwinner KP, Gremler DD, B. M. (1998). Relational benefits in services industries: the customer’s perspective. *J Acad Mark Sci*, 26, 101–114.
- Hartley, J., & Benington, J. (2009). Copy and paste, or graft and transplant? Knowledge sharing through inter-organizational networks. *Public Money & Management*, (26), 101–108.
- Hingley, M. K. (2005). Power to all our friends? Living with imbalance in supplier–retailer relationships. *Industrial Marketing Management*, 34(8), 848–858. <https://doi.org/10.1016/j.indmarman.2005.03.008>
- Huang, G. Q., Lau, S. K., & Mak, K. L. (2003). The impacts of sharing production information on supply chain dynamics: A review of the literature. *International Journal of Production Research*, (41), 1483–1517.
- Huang GQ, Lau SK, M. K. (2003). The impacts of sharing production information on supply chain dynamics: a review of the literature. *International Journal of Production Resources*, (41), 1483–1517.
- Huang, M.-C., Yen, G.-F., & Liu, T.-C. (2014). Reexamining supply chain integration and the supplier’s performance relationships under uncertainty. *Supply Chain Management: An International Journal*, 19(1), 64–78. <https://doi.org/10.1108/SCM-04-2013-0114>
- Hyun-cheol Paul Choi. (2010). Information Sharing in Supply Chain Management: A Literature Review on Analytical Research. *California Journal of Operations Management*, 8(1), 110–116.
- Ireland, R.D., Hitt, M.A. and Vaidyanath, D. (2002). Alliance management as a source of competitive advantage. *Journal of Management*, 28, 413–436.
- J. Trainor, K., T. Krush, M., & Agnihotri, R. (2013). Effects of relational proclivity and marketing intelligence on new product development. *Marketing Intelligence & Planning*, 31(7), 788–806. <https://doi.org/10.1108/MIP-02-2013-0028>
- Jabatan Perdana Menteri. (2015). *Rancangan m Malaysia Kesebelas 2016-2020 Pertumbuhan Berpaksikan Rakyat*.
- Johnson, J. L., & Sohi, R. S. (2001). The influence of firm predispositions on interfirm relationship formation in business markets. *International Journal of Research in Marketing*, (18), 299–318.
- Johnson, J. L., & Sohi, R. S. (2001). The influence of firm predispositions on interfirm relationship formation in business markets. *International Journal of Research in Marketing*, 18(4), 299–318. [https://doi.org/10.1016/S0167-8116\(01\)00042-8](https://doi.org/10.1016/S0167-8116(01)00042-8)
- Kembro, J., Selviaridis, K., & Näslund, D. (2014). Theoretical perspectives on information sharing in supply chains: a systematic literature review and conceptual framework. *Supply Chain Management: An International Journal*, 19(5/6), 609–625. <https://doi.org/10.1108/SCM-12-2013-0460>

- KKLW. (2014). *Buletin Perangkaan KKLW 2014*. Retrieved from <http://www.rurallink.gov.my/rakyat/maklumat-desa/statistik/>
- Koçoğlu, İ., İmamoğlu, S. Z., İnce, H., & Keskin, H. (2011). The effect of supply chain integration on information sharing: Enhancing the supply chain performance. *The Proceedings of 7th International Strategic Management Conference*, 24, 1630–1649. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2011.09.016>
- Kristof De Wulf, G. O. S. & P. V. K. (2003). Investments in consumer relationships: a critical reassessment and model extension. *The International Review of Retail, Distribution and Consumer Research*, 13(3), 245–261.
- Kurt Salmon Associates Inc. (1993). *Efficient Consumer Response: Enhancing Consumer Value in the Grocery Industry*. Food Market- ing Institute, Washington D.C.
- Laman Web Rasmi Unit Perancang Ekonomi - Dasar Ekonomi Baru. (n.d.). Retrieved September 20, 2015, from <http://www.epu.gov.my/dasar-ekonomi-baru>
- Larson, A. (1992). Network dyads in entrepreneurial settings: a study of the governance of exchange relationships. *Administrative Science Quarterly*, (37), 76–104.
- Lavie, D. (2006). The competitive advantage of interconnected firms: An extension of the resource-based view. *Academy of Management Review*, 31(3), 638–658.
- Lee, H. L., So, K. C., & Tang, C. S. (2011a). The Value of Information Sharing Supply Chain in a. *Management*, 46, 626–643. <https://doi.org/10.1287/mnsc.46.5.626.12047>
- Lee, H. L., So, K. C., & Tang, C. S. (2011b). The Value of Information Sharing Supply Chain in a Two-Level Supply Chain. *Management*, 46, 626–643. <https://doi.org/10.1287/mnsc.46.5.626.12047>
- Leedy, P. D., & Ormrod, J. E. (2005). *Practical Research: Planning and Design* (8th ed.). Upper Sadle River, NJ: Prentice Hall.
- Li, K., Lloyd, B., Liang, X. J., & Wei, Y. M. (2014). Energy poor or fuel poor: What are the differences? *Energy Policy*, 68, 476–481. Retrieved from <http://dx.doi.org/10.1016/j.enpol.2013.11.012>
- Li, S., & Lin, B. (2006). Accessing information sharing and information quality in supply chain management. *Decision Support Systems*, 42(3), 1641–1656. <https://doi.org/10.1016/j.dss.2006.02.011>
- Li, Suhong, & Lin, B. (2006). Accessing information sharing and information quality in supply chain management. *Decision Support Systems*, 42(3), 1641–1656. <https://doi.org/10.1016/j.dss.2006.02.011>
- Li, Suhong, Ragu-Nathan, B., Ragu-Nathan, T. S., & Subba Rao, S. (2006). The impact of supply chain management practices on competitive advantage and organizational performance. *International Journal of Management Science*, 34(2), 107–124. <https://doi.org/10.1016/j.omega.2004.08.002>
- Liu, Y., Luo, Y., & Liu, T. (2009). Governing buyer–supplier relationships through transactional and relational mechanisms: Evidence from China. *Journal of Operations Management*, (27), 294–309.

- Malaysia Automotive Association. (2015). Market Review For 2014 And Outlook For 2015. Retrieved October 25, 2015, from Press Conference website: http://www.maa.org.my/pdf/Market_Review_2014.pdf
- Morgan, R. M., & Hunt, S. D. (1994). *The Commitment-Trust Theory of Relationship Marketing*. 58(July), 20–38.
- Nahmias, S. (2001). *Production and Operations Analysis* (4th ed.). Boston: McGraw-Hill/Irwin.
- Patnayakuni, R., Rai, A. and Seth, N. (2006). Relational antecedents of information flow integration for supply chain coordination. *Journal of Management Information Systems*, 23(1), 13–42.
- Patricia M. Shields & Nandhini Rangarjan. (2013). *A Playbook for Research Methods: Integrating Conceptual Frameworks and Project Management*. Stillwater, OK 74074: New Forums Press.
- Patrik Jonsson and Stig-Arne Mattsson. (2013). The value of sharing planning information in supply chains. *International Journal of Physical Distribution & Logistics Management*, 43(4), 282–299.
- Patterson PG, S. T. (2001). Relationship benefits in service industries: a replication in a Southeast Asian context. *Journal of Services Marketing*, 15(6), 425–443.
- Peraknews. (2015a). 48 Stesen Minyak Mini Luar Bandar Hadapi Masalah Bekalan. Retrieved June 28, 2015, from <http://peraknews.com/berita-negeri/7374-48-stesen-minyak-mini-luar-bandar-hadapi-masalah-bekalan>
- Peraknews. (2015b). Arahan Penghantaran Segera Bekalan Kepada 48 Stesen Minyak Luar Bandar. Retrieved June 28, 2015, from <http://peraknews.com/berita-negeri/7386-arahan-penghantaran-segera-bekalan-kepada-48-stesen-minyak-luar-bandar>
- Shahbazi, A. (1992). The impact of energy shortages on the timeliness of agricultural operations. *Agriculture, Ecosystems & Environment*, 38(3), 167–178. [https://doi.org/http://dx.doi.org/10.1016/0167-8809\(92\)90142-X](https://doi.org/http://dx.doi.org/10.1016/0167-8809(92)90142-X)
- Slater, S. F. (1997). Developing a customer value-based theory of the firm. *Journal of the Academy of Marketing Science*, (25), 162–168.
- Sofian Baharom. (2014, January). *Pembekuan stesen minyak ditarik*. Dalam Negeri. Retrieved from http://ww1.utusan.com.my/utusan/Dalam_Negeri/20140125/dn_16/Pembekuan-stesen-minyak-ditarik
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (n.d.). *Using Multivariate Statistics*.
- Tabachnik, B. G., & Fidell, I. S. (2007). *Using Multivariate Statistics* (5th ed.). Pearson.
- Thomas, K. (1990). Conflict and negotiation processes in organizations. In *In Handbook of industrial and organizational psychology*.
- Thorelli, H. B. (1986). Networks: Between markets and hierarchies. *Strategic Management Journal*, (7), 37–51.
- Todeva, E., & Knoke, D. (2005). Strategic alliances and models of collaboration.

- Management Decision*, 43(1), 123–148.
- Uлага, W., & Eggert, A. (2006). Value-based differentiation in business relationships: Gaining and sustaining key supplier status. *Journal of Marketing*, (70), 119–136.
- Wernerfelt, B. (1995). The Resource-Based View of the Firm: Ten Years After. *Strategic Management Journal*, 16(3), 171–174.
- William G. Zikmund, Barry J. Babin, Jon C. Carr, M. G. (2013). *Business Research Methods* (9th ed.). South-Western: Cengage Learning.
- Williamson, O. (1975). *Markets and hierarchies: analysis and antitrust implications* (14th ed.). New York: Free Press.
- Zaheer, A., & Venkatraman, N. (1995a). Relational governance as an inter-organizational strategy: An empirical test of the role of trust in economic exchange. *Strategic Management Journal*, 16, 373–392.
- Zaheer, A., & Venkatraman, N. (1995b). Relational governance as an interorganizational strategy: An empirical test of the role of trust in economic exchange. *Strategic Management Journal*, (16), 373–392.
- Zhang, J., & Chen, J. (2013). Coordination of information sharing in a supply chain. *International Journal of Production Economics*, 143(1), 178–187.
<https://doi.org/10.1016/j.ijpe.2013.01.005>
- Zillmann, D. (1998). Cognition–excitation interdependencies and aggressive behavior. *Aggressive Behavior*, (14), 51–64.
- Zybell, U. (2013). Partner management – managing service partnerships in the supply chain – a systemic perspective. *International Journal of Physical Distribution & Logistics Management*, 43(3), 231–261.

Lampiran A:

Perakuan Validiti Konstruk Dan Validiti Kandungan



Lampiran B:
Soalan Kaji Selidik



Lampiran C:
Ujian Kebolehppercayaan (Reliability Test)



Lampiran D:
Ujian Normaliti (Normality Test)



Lampiran E:
Ujian Lineariti (Linearity Test)



Lampiran F:
Ujian Kolerasi Pearson (Pearson Correlation)



Lampiran G:
Ujian Regresi (Regression Test)



Perakuan Instrumen Kajian Untuk Validiti Konstruk dan Validiti Kandungan

Saya dengan ini memperaku bahawa telah membuat proses penilaian terhadap intrumen kajian yang telah digunakan dalam soalselidik ini tentang item-item yang digunakan untuk mengukur ;

1. Tadbir Urus Perhubungan
2. Risiko Perhubungan
3. Perkongsian Maklumat

Saya mengesahkan bahawa ianya adalah bersesuaian untuk tujuan tersebut.



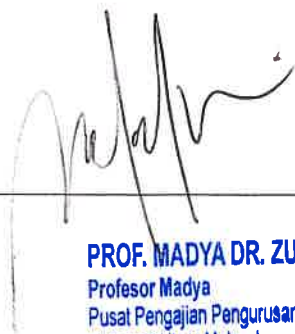
DR. ABDUL AZIZ OTHMAN
Coordinator of Postgraduate Programme
School of Technology Management and Logistics
College of Business
Universiti Utara Malaysia

Perakuan Instrumen Kajian Untuk Validiti Konstruk dan Validiti Kandungan

Saya dengan ini memperaku bahawa telah membuat proses penilaian terhadap intrumen kajian yang telah digunakan dalam soalselidik ini tentang item-item yang digunakan untuk mengukur ;

1. Tadbir Urus Perhubungan
2. Risiko Perhubungan
3. Perkongsian Maklumat

Saya mengesahkan bahawa ianya adalah bersesuaian untuk tujuan tersebut.



PROF. MADYA DR. ZULKIFLI MOHAMED UDIN
Profesor Madya
Pusat Pengajian Pengurusan Teknologi dan Logistik
Universiti Utara Malaysia

Perakuan Instrumen Kajian Untuk Validiti Konstruk dan Validiti Kandungan

Saya dengan ini memperaku bahawa telah membuat proses penilaian terhadap intrumen kajian yang telah digunakan dalam soalselidik ini tentang item-item yang digunakan untuk mengukur ;

1. Tadbir Urus Perhubungan
2. Risiko Perhubungan
3. Perkongsian Maklumat

Saya mengesahkan bahawa ianya adalah bersesuaian untuk tujuan tersebut.



IPTB SDN. BHD. (BURAQOIL)
(CO. NO. 619800-H)
PEJABAT WILAYAH UTARA
NO.8A, TINGKAT 1, JALAN TODAK 1,
PUSAT BANDAR SUNWAY,
BANDAR SEBERANG JAYA,
13700 PRAI, PULAU PINANG.
TEL:04-3994884 FAX:04-3981884



Tuan/Puan,

Jemputan Penyertaan Dalam Kajian Tentang Tahap Perkongsian Maklumat Antara Pembekal dan Peruncit

Saya ingin menyampaikan jemputan penyelidikan ini kepada organisasi anda dan akan sangat berterima kasih jika anda bersedia untuk mengambil bahagian dalam projek penyelidikan ini.

Perkongsian maklumat adalah penting untuk organisasi untuk berjaya dalam amalan rantai bekalan. Elemen penting dalam kejayaan perkongsian maklumat adalah kuantiti dan kualiti maklumat yang dikongsi di antara pembekal dan peruncit. Tadbir urus hubungan dan pengurusan risiko hubungan adalah kritikal untuk kejayaan perkongsian maklumat dan ia boleh menyumbang terhadap amalan rantai bekalan dan keuntungan perniagaan.

Anda akan diminta menjawab soalan mengenai amalan perniagaan anda sekarang. Soal selidik ini akan mengambil masa tidak lebih daripada lima belas (15) minit untuk diselesaikan. Adalah penting bagi anda untuk menjawab setiap soalan secara jujur yang mungkin untuk menggambarkan keadaan semasa anda. Anda boleh yakin bahawa semua jawapan akan **dirahsiakan dan digunakan untuk tujuan penyelidikan sahaja.**

Dilampirkan bersama sampel soal selidik. Saya akan gembira untuk menjawab sebarang pertanyaan yang mungkin ada dan saya boleh dihubungi melalui alamat yang diberikan di bawah.

Yang benar,

Azizi bin Romli
MBA (UUM, Malaysia)
012-5311189

Dear Sir/Madam,

Research Invitation on Level of Information Sharing between Supplier and Retailer

I would like to extend this research invitation to your organization and would be very grateful if you be willing to participate in this research project.

Information sharing is essential to organizations for succesfull in supply chain practices. Key element of information sharing success are quantity and quality of shared information between supplier and retailer. The relational governance and relational risk management is a critical for the successs of information sharing and it can contribute to supply chain practices and profitability of the business.

You will be asked questions concerning your current business practices. The questionnaire should not take more than fifteen (15) minutes to complete. It is important for you to answer each question as sincerely as possible to reflect your current condition. You may be assured that all answers will be kept **strictly confidential and used for the research purposes only.**

Enclosed is the sample of the questionnaire. I would be glad to answer any inquiries you may have and I can be contacted through the address given below.

Best regards,

TADBIR URUS PERHUBUNGAN DAN RISIKO PERHUBUNGAN TERHADAP PERKONGSIAN MAKLUMAT

SCHOOL OF TECHNOLOGY
MANAGEMENT AND LOGISTICS



UNIVERSITI UTARA MALAYSIA
THE EMINENT MANAGEMENT UNIVERSITY

OBJEKTIF KAJIAN

Soal selidik ini bertujuan untuk mengumpul data maklumat bagaimana tahap perkongsian maklumat antara pembekal dan peruncit.

PENGENALAN

Di dalam industri peruncitan minyak di luar bandar, pemain-pemain industri tidak mungkin boleh bersaing dengan efektif

sekiranya terdapat masalah perkongsian maklumat dalam rantaian bekalnya. Oleh itu, perlunya kajian tentang amalan perkongsian maklumat dalam rantaian bekalan tersebut.

Kajian ini dibangunkan untuk melihat dan menilai hubungan tadbir urus serta pengaruh risiko perhubungan terhadap perkongsian maklumat dalam rantaian bekalan. Seterusnya menguji samada tadbir urus mempunyai pengaruh terhadap amalan perkongsian maklumat dan risiko perhubungan mempunyai pengaruh sebagai mediasi dalam hubungan antara tadbir urus dan amalan perkongsian maklumat dalam rantaian bekalan. Di samping itu, penilaian juga dilakukan terhadap tahap amalan perkongsian maklumat dalam rantaian bekalan di dalam industri peruncitan minyak di luar bandar di Malaysia

DEFINISI TERMA

Tadbir Urus Perhubungan menitik beratkan penjagaan hubungan sesebuah organisasi peruncit dengan pihak pembekalnya. Ia merupakan faktor penting yang dapat menyelesaikan masalah pertukaran maklumat dan meningkatkan prestasi perniagaan.

Risiko Perhubungan adalah kemungkinan bahawa rakan kongsi tidak kerjasama seperti mana yang diharapkan. Risiko perhubungan ini termasuklah dari gabungan kerjasama dan juga tingkah laku rakan kongsi.

Perkongsian Maklumat merupakan pertukaran maklumat yang dikongsi antara sesebuah organisasi dengan organisasi yang lain. Maklumat ini penting dalam mengurangkan kos dan memberi faedah dalam operasi rantaian bekalan.

OBJECTIVE OF SURVEY

This survey aims to collect information data on how information sharing level between supplier and retailer.

INTRODUCTION

In petroleum retailing business in rural areas, industry players could not compete effectively if there is problem in information sharing in the supply chains. Therefore, the needs of the research on information sharing practices in the supply chain context.

The research was developed to view and evaluate the relationship of relational governance and relational risk towards information sharing in supply chains. Next is to test whether relational governance have an influence towards information sharing practices and relational risk have an influence as the mediator in the relationship between relational governance and information sharing practices in supply chain context. In addition, the evaluation is also done on information sharing practices in the supply chain of petroleum retail industry in rural areas in Malaysia.

TERMS DEFINITION

Relational Governance is concern on the maintenance of relationship by retail organization with it's supplier. It is the important factors that can solved relational exchange problem and improve the business performance.

Relational Risk is the probability that partners not cooperate in desired manner. The risk includes the associated of cooperation and partner's behavior.

Information Sharing is regarding information exchange that was shared between one organization with other organization. Information is important in reducing cost and bring the benefits in the supply chains operation.

Sila jawab **SEMUA** soalan dalam soal selidik ini. Keputusan dalam soal selidik ini adalah sulit dan hanya digunakan untuk kajian ini sahaja. Maklumat anda tidak akan diberi atau digunakan oleh individu ataupun organisasi lain. Tidak ada jawapan benar atau salah.

Please answer ALL questions in this questionnaire. Your responses in this questionnaire will be treated strictly confidential and will only be used for the purpose of this study. Your information will not be forwarded or employed by any other individual or organization. As each respondent may perceive the question differently, there is therefore no right or wrong answers.

Section A: Demografi / Demography

A1: Profail Responden / Respondent's Profile

1. Nama Syarikat / Company's Name
2. Jawatan Responden di dalam Syarikat
Respondent's Position in the Company
3. Pengalaman kerja di dalam industri / *Working experience in the industry*
 - ☐ 1 = Kurang dari 5 tahun / *Less than 5 years*
 - ☐ 2 = 5 – 10 tahun / *years*
 - ☐ 3 = Lebih dari 10 tahun / *More than 10 years*

A2: Profail Syarikat / Company Profile

4. Struktur Perniagaan / *Business Structure*
 - ☐ 1 = Hak milik perseorangan / *Sole proprietorship*
 - ☐ 2 = Perkongsian / *Partnership*
 - ☐ 3 = Sendirian Berhad / *Private Limited Company*
5. Jualan bulanan syarikat / *The company's monthly sales*
 - ☐ 1 = Kurang dari RM50,000 / *Less than RM50,000*
 - ☐ 2 = RM50,000 – RM100,000 / *RM50,000 – RM100,000*
 - ☐ 3 = RM100,000 – RM150,000 / *RM100,000 – RM150,000*
 - ☐ 4 = Lebih dari RM150,000 / *More than RM150,000*
6. Kedudukan perniagaan anda dari bandar terdekat / *Distance your business from nearest town*
 - ☐ 1 = Kurang dari 5 kilometer / *Less than 5 kilometers*
 - ☐ 2 = 5 – 10 kilometer / *5 – 10 kilometers*
 - ☐ 3 = 10 – 15 kilometer / *10 – 15 kilometers*
 - ☐ 4 = Lebih dari 15 kilometer / *More than 15 kilometers*

Section B: Tadbir Urus Perhubungan

	Manfaat Hubungan	Sangat Rendah			Sangat Tinggi		
		1	2	3	4	5	6
MH1.	Jangkaan keuntungan produk untuk anda dan pihak pembekal yang sedang bekerjasama adalah baik <i>The expected product profits of you and your supplier in your cooperation is good.</i>						
MH2.	Pihak pembekal faham dengan selok belok perniagaan kami dan bekerjasama mencapai objektif bersama untuk meningkatkan keuntungan produk <i>Our supplier is familiar with our business and work with us in achieving the mutual goals to increase the product profit</i>						
MH3.	Jangkaan prestasi untuk anda dan pihak pembekal yang sedang bekerjasama adalah baik <i>The expected product performance of you and your supplier in your cooperation is good</i>						
MH4.	Pihak pembekal adalah boleh diharapkan dalam penghantaran produk dan cara mengurangkan tempoh masa penghantaran <i>Our supplier is reliable in delivery lead time and good at reducing in delivery lead time</i>						
MH5.	Jangkaan kepuasan hati untuk anda dan pembekal yang sedang bekerjasama adalah baik <i>The expected satisfaction of you and your supplier in your cooperation is good</i>						
MH6.	Pihak pembekal memberikan layanan istimewa terhadap pihak kami terutamanya dalam peruntukan inventori untuk jualan <i>Our supplier gives special treatments to us especially on inventory allocation for sales</i>						

	Kecenderungan Hubungan	Sangat Rendah			Sangat Tinggi		
		1	2	3	4	5	6
KC7.	Hubungan yang rapat dengan pembekal memberikan kelebihan yang besar dalam perniagaan anda <i>Closer partner-type relationships with suppliers offer a major advantage in doing business</i>						
KC8.	Bekerjasama dan bekerja rapat dengan pembekal membolehkan anda untuk menjadi lebih cekap dalam						

	perniagaan <i>Teaming up and working closely with suppliers allows us to be more effective</i>						
KC9.	Ianya adalah bersesuaian untuk berkongsi maklumat dengan pembekal jika ianya amat berguna <i>It is appropriate to share proprietary information with our suppliers if it is useful to do so</i>						
KC10.	Selalunya pihak pembekal boleh dipercayai untuk memenuhi tanggungjawab mereka <i>Most often, suppliers can be trusted to meet their obligations</i>						
KC11.	Selalunya pihak pembekal tidak akan mengambil kesempatan ke atas pihak kami <i>Most of the time, suppliers will not take advantage of us</i>						

	Keakraban Hubungan	Sangat Rendah			Sangat Tinggi		
		1	2	3	4	5	6
KA12.	Bila timbul keperluan, anda boleh berhubung dengan pihak pembekal tanpa melalui saluran rasmi <i>When the need arises, you can talk to supplier without formal channels</i>						
KA13.	Hubungan anda dan pihak pembekal boleh diakses antara satu sama lain tanpa sekatan <i>You and your supplier are accessible with each other</i>						
KA14.	Terdapat cara-cara alternatif untuk komunikasi dengan pembekal <i>There are alternative ways for communication</i>						
KA15.	Kami mempunyai sistem dan prosedur untuk menggalakkan perbincangan dengan pembekal <i>We have systems and procedures to promote interaction with suppliers</i>						
KA16.	Program latihan dan perjumpaan bersama memberi peluang kepada pihak pembekal memahami perniagaan kami <i>Through training program and other get-togethers, we provide opportunities for suppliers to understand our business</i>						

Section C: Risiko Perhubungan

	Simetri Kuasa	Sangat Rendah			Sangat Tinggi		
		1	2	3	4	5	6
SK17.	Anda rasa kurang hormat kepada pihak pembekal <i>You don't respect your supplier</i>						
SK18.	Anda tidak mempunyai kebolehan untuk menarik diri dari bekerjasama dengan pihak pembekal <i>You don't have the ability to withdraw yourself from your supplier</i>						
SK19.	Anda tidak mempunyai kuasa membuat keputusan dalam kerjasama dengan pihak pembekal <i>You don't have decision making power in the cooperation relationship with supplier</i>						
SK20.	Anda bergantung kepada pihak pembekal membantu dalam perniagaan anda <i>You are dependent on the supplier for assistance in your business</i>						
SK21.	Jika anda ingin menghentikan kerjasama dengan pihak pembekal ianya akan melibatkan kos kepada pihak anda <i>The unexpected end of cooperation between you and your supplier would bring considerable expense to you</i>						

	Konflik Tidak Berfungsi	Sangat Rendah			Sangat Tinggi		
		1	2	3	4	5	6
KT22.	Anda ada mengganggu proses membuat keputusan dalam kerjasama dengan pihak pembekal <i>You will interfere with the decision making process in the cooperation</i>						
KT23.	Anda melebihkan keinginan anda dalam usaha mempengaruhi pihak pembekal <i>You will overstate your needs to try to influence your supplier</i>						
KT24.	Anda melebihkan sesuatu maklumat atau fakta dalam usaha mempengaruhi pihak pembekal <i>You will overstate some information or facts to try to</i>						

	<i>influence your supplier</i>						
KT25.	Adanya hubungan yang tegang antara anda dan pihak pembekal <i>There is tension between you and the supplier</i>						
KT26.	Pihak pembekal dan anda mempunyai perasaan tidak puas hati antara satu sama lain mengenai isu peribadi <i>The supplier and I become irritated with one another over personal issues</i>						

	Kelakuan Oportunis	Sangat Rendah			Sangat Tinggi		
		1	2	3	4	5	6
KO27.	Ada berlaku situasi dimana pihak pembekal sedikit sebanyak telah mengubah fakta yang ada untuk kepentingan pihaknya <i>To accomplish his own goals, sometimes your supplier alters the facts slightly</i>						
KO28.	Ada berlaku situasi dimana pihak pembekal berjanji melaksanakan sesuatu perkara tetapi tidak melaksanakannya <i>To accomplish his own goals, sometimes your supplier promises to do things without actually doing them later</i>						
KO29.	Ada berlaku situasi dimana pihak pembekal mungkir perjanjian secara formal atau tidak formal untuk kepentingan pihaknya <i>To accomplish his own goals, sometimes your supplier breach formal or informal agreements to his benefit</i>						
KO30.	Kejujuran sepenuhnya tidak mendatangkan faedah bila berurusan dengan pihak pembekal <i>Complete honesty does not pay when dealing with your supplier</i>						
KO31.	Pihak pembekal tidak selalunya benar, oleh itu anda tidak selalu berterus terang sepenuhnya <i>The supplier is not always truthful, so you are not always completely candid with it</i>						

Section D: Perkongsian Maklumat

	Tahap Perkongsian Maklumat	Sangat Rendah			Sangat Tinggi		
		1	2	3	4	5	6
MP32.	Kami memaklumkan pihak pembekal lebih awal tentang sebarang perubahan dalam keperluan <i>We inform our supplier in advance of changing needs</i>						
MP33.	Pihak pembekal berkongsi maklumat penting perniagaan dengan kami <i>Our supplier share proprietary information with us</i>						
MP34.	Pihak pembekal memaklumkan sepenuhnya tentang isu-isu yang memberi kesan terhadap perniagaan kami <i>Our supplier keep us fully informed about issues that affect our business</i>						
MP35.	Pihak pembekal berkongsi pengetahuan tentang teras proses perniagaan dengan kami <i>Our supplier share business knowledge of core business processes with us</i>						
MP36.	Kami dan pihak pembekal saling bertukar maklumat yang membantu dalam pembentukan perancangan perniagaan <i>We and our supplier exchange information that helps establishment of business planning</i>						
MP37.	Kami dan pembekal memaklumkan sesuatu peristiwa atau perubahan yang boleh menjejaskan antara satu sama lain <i>We and our supplier keep each other informed about events or changes that may affect each others</i>						

	Kualiti Perkongsian Maklumat	Sangat Rendah			Sangat Tinggi		
		1	2	3	4	5	6
MI38.	Pertukaran maklumat antara pihak kami dan pembekal adalah tepat pada masanya <i>Information exchange between our supplier and us is timely</i>						
MI39.	Pertukaran maklumat antara pihak kami dan pembekal adalah tepat kandungannya <i>Information exchange between our supplier and us is accurate</i>						
MI40.	Pertukaran maklumat antara pihak kami dan pembekal adalah lengkap <i>Information exchange between our supplier and us is complete</i>						
MI41.	Pertukaran maklumat antara pihak kami dan pembekal adalah mencukupi <i>Information exchange between our supplier and us is adequate</i>						
MI42.	Pertukaran maklumat antara pihak kami dan pembekal adalah boleh dipercayai kebenarannya <i>Information exchange between our supplier and us is reliable</i>						

**TERIMA KASIH UNTUK MELUANGKAN MASA MELENGKAPKAN SOALAN INI.
KERJASAMA DAN SOKONGAN ANDA AMATLAH DIHARGAI.**

**THANK YOU FOR YOUR TIME IN COMPLETING THIS QUESTIONNAIRE.
YOUR COOPERATION AND SUPPORT IS HIGHLY APPRECIATED.**

UJIAN KEBOLEHPERCAYAAN (RELIABILITY TEST)

Manfaat Hubungan

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.811	.821	4

Item Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
MH1.	4.49	.664	65
MH2.	4.55	.587	65
MH3.	4.46	.731	65
MH5.	4.14	.788	65

Summary Item Statistics

	Mean	Minimum	Maximum	Range	Maximum / Minimum	Variance	N of Items
Inter-Item Correlations	.534	.372	.692	.320	1.861	.017	4

Kecenderungan Hubungan

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.900	.901	5

Item Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
KH7.	4.17	.782	65
KH8.	3.97	.968	65
KH9.	4.18	.808	65
KH10	3.85	.988	65

KH11	3.80	.987	65
------	------	------	----

Summary Item Statistics

	Mean	Minimum	Maximum	Range	Maximum / Minimum	Variance	N of Items
Inter-Item Correlations	.646	.510	.785	.275	1.539	.007	5

Keakraban Hubungan

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.922	.926	5

Item Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
KA12.	4.35	.672	65
KA13.	4.29	.723	65
KA14.	4.35	.672	65
KA15.	4.15	.712	65
KA16.	4.29	.805	65

Summary Item Statistics

	Mean	Minimum	Maximum	Range	Maximum / Minimum	Variance	N of Items
Inter-Item Correlations	.715	.549	.878	.329	1.599	.013	5

Simetri Kuasa

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.800	.799	3

Item Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
SK17.	3.22	1.139	65
SK18.	5.20	1.227	65
SK19.	5.02	1.218	65

Summary Item Statistics

	Mean	Minimum	Maximum	Range	Maximum / Minimum	Variance	N of Items
Inter-Item Correlations	.569	.482	.688	.206	1.427	.009	3

Konflik Tidak Berfungsi

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.908	.909	5

Item Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
KT22.	3.42	.983	65
KT23.	3.83	1.009	65
KT24.	4.02	1.218	65
KT25.	3.77	1.412	65
KT26.	3.78	1.452	65

Summary Item Statistics

	Mean	Minimum	Maximum	Range	Maximum / Minimum	Variance	N of Items
Inter-Item Correlations	.666	.487	.951	.464	1.954	.020	5

Kelakuan Oportunis

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.941	.943	5

Item Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
KO27.	4.02	1.192	65
KO28.	3.94	1.210	65
KO29.	3.91	1.221	65
KO30.	4.42	1.446	65
KO31.	4.11	1.264	65

Summary Item Statistics

	Mean	Minimum	Maximum	Range	Maximum / Minimum	Variance	N of Items
Inter-Item Correlations	.769	.667	.852	.186	1.279	.004	5

Kuantiti Maklumat

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.929	.929	5

Item Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
MP32.	3.83	1.126	65
MP33.	3.83	1.024	65

MP34.	3.69	1.045	65
MP36.	3.78	1.068	65
MP37.	3.74	1.079	65

Summary Item Statistics

	Mean	Minimum	Maximum	Range	Maximum / Minimum	Variance	N of Items
Inter-Item Correlations	.725	.565	.850	.285	1.505	.011	5

Kualiti Maklumat

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.963	.964	5

Item Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
MI38.	3.94	.864	65
MI39.	3.71	.914	65
MI40.	3.66	.906	65
MI41.	3.57	.968	65
MI42.	3.66	1.094	65

UJIAN NORMALITI

Case Processing Summary

	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
Manfaat_Hubungan	65	100.0%	0	0.0%	65	100.0%
Kecenderungan_Hubungan	65	100.0%	0	0.0%	65	100.0%
Keakraban_Hubungan	65	100.0%	0	0.0%	65	100.0%
Risiko_Perhubungan	65	100.0%	0	0.0%	65	100.0%
Perkongsian_Maklumat	65	100.0%	0	0.0%	65	100.0%

Descriptives

		Statistic	Std. Error
Manfaat_Hubungan	Mean	4.3962	.06507
	95% Confidence Interval for Mean	4.2662	
	Lower Bound	4.5261	
	Upper Bound		
	5% Trimmed Mean	4.3921	
	Median	4.2500	
	Variance	.275	
	Std. Deviation	.52458	
	Minimum	2.50	
	Maximum	5.75	
	Range	3.25	
	Interquartile Range	1.00	
	Skewness	-.149	.297
	Kurtosis	1.498	.586
Kecenderungan_Hubungan	Mean	3.9938	.09557

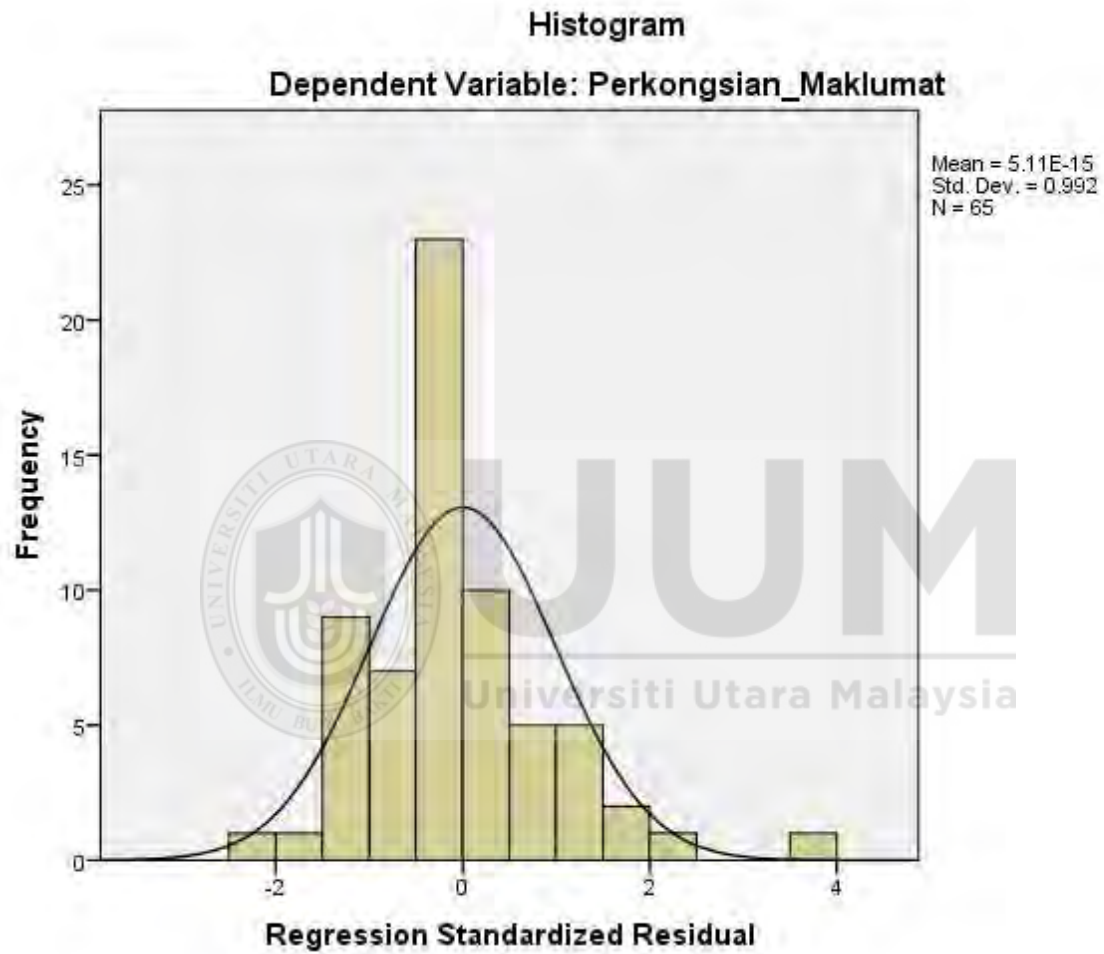
	95% Confidence Interval for Mean	Lower Bound	3.8029	
		Upper Bound	4.1848	
	5% Trimmed Mean		3.9641	
	Median		3.8000	
	Variance		.594	
	Std. Deviation		.77053	
	Minimum		2.60	
	Maximum		6.00	
	Range		3.40	
	Interquartile Range		1.20	
	Skewness		.598	.297
	Kurtosis		-.441	.586
Keakraban_Hubungan	Mean		4.2892	.07783
	95% Confidence Interval for Mean	Lower Bound	4.1337	
		Upper Bound	4.4447	
	5% Trimmed Mean		4.2658	
	Median		4.0000	
	Variance		.394	
	Std. Deviation		.62753	
	Minimum		3.00	
	Maximum		6.00	
	Range		3.00	
	Interquartile Range		.80	
	Skewness		.768	.297
	Kurtosis		.266	.586
Risiko_Perhubungan	Mean		4.1056	.12186
	95% Confidence Interval for Mean	Lower Bound	3.8622	
		Upper Bound	4.3491	
	5% Trimmed Mean		4.1845	
	Median		4.4667	
	Variance		.965	
	Std. Deviation		.98247	
	Minimum		1.00	
	Maximum		5.27	
	Range		4.27	
	Interquartile Range		1.26	
	Skewness		-1.304	.297

	Kurtosis	.884	.586
Perkongsian_Maklumat	Mean	3.7108	.10394
	95% Confidence Interval for Lower Bound	3.5031	
	Mean Upper Bound	3.9184	
	5% Trimmed Mean	3.6675	
	Median	3.2000	
	Variance	.702	
	Std. Deviation	.83799	
	Minimum	2.60	
	Maximum	5.70	
	Range	3.10	
	Interquartile Range	1.25	
	Skewness	.765	.297
	Kurtosis	-.741	.586

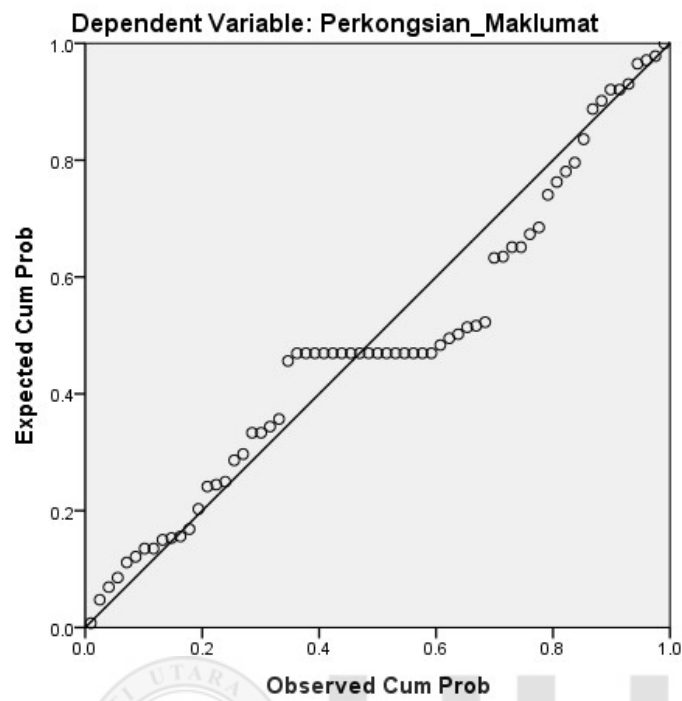


UJIAN LINEARITI

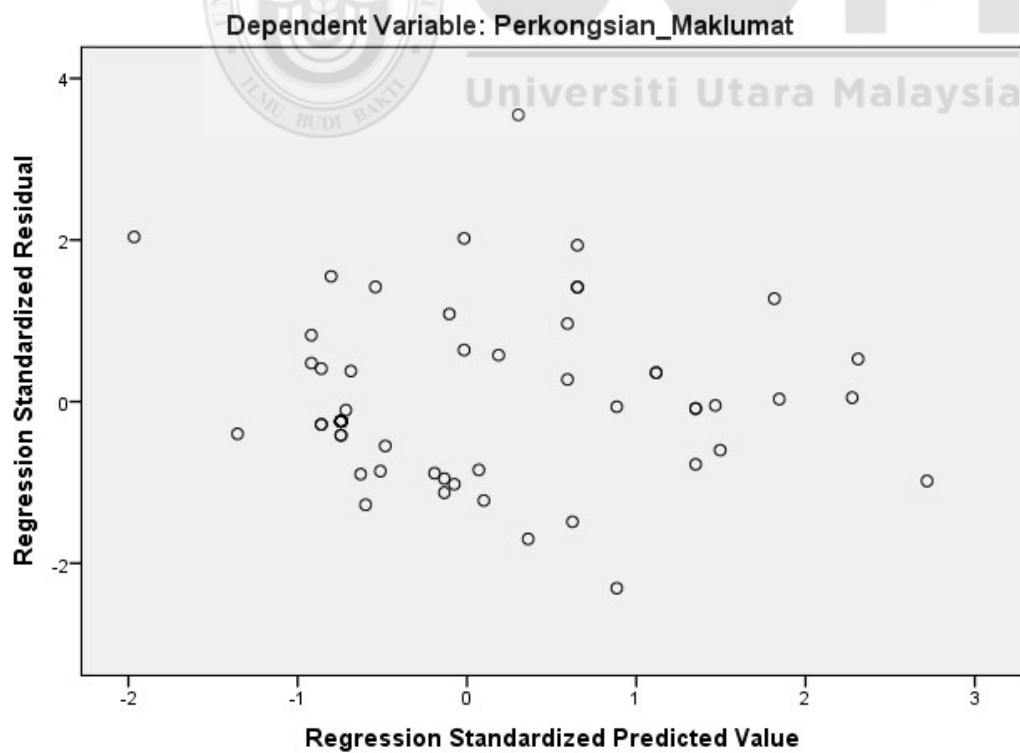
PERKONGSIAN MAKLUMAT



Normal P-P Plot of Regression Standardized Residual



Scatterplot



KOLERASI PEARSON

Correlations							
		Manfaat_ Hubungan	Kecenderungan Hubungan	Keakraban Hubungan	Risiko_Per hubungan	Perkongsian Maklumat	Tadbir_Urus_P erhubungan
Manfaat_Hubu ngan	Pearson Correlatio n Sig. (2- tailed) N	1 65	.621** .000 65	.605** .000 65	-.287* .021 65	.547** .000 65	.804** .000 65
Kecenderungan _Hubungan	Pearson Correlatio n Sig. (2- tailed) N	.621** .000 65	1 .000 65	.819** .000 65	-.576** .000 65	.741** .000 65	.937** .000 65
Keakraban_Hu bungan	Pearson Correlatio n Sig. (2- tailed) N	.605** .000 65	.819** .000 65	1 .000 65	-.572** .000 65	.800** .000 65	.917** .000 65
Risiko_Perhubu ngan	Pearson Correlatio n Sig. (2- tailed) N	-.287* .021 65	-.576** .000 65	-.572** .000 65	1 .000 65	-.692** .000 65	-.555** .000 65
Perkongsian_M aklumat	Pearson Correlatio n Sig. (2- tailed) N	.547** .000 65	.741** .000 65	.800** .000 65	-.692** .000 65	1 .000 65	.791** .000 65

Tadbir_Urus_P	Pearson						
erhubungan	Correlatio	.804**	.937**	.917**	-.555**	.791**	1
	n						
	Sig. (2-	.000	.000	.000	.000	.000	
	tailed)						
	N	65	65	65	65	65	65

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

* . Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).



UJIAN REGRESI

MH,KH,KA--PM

Model Summary^b

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	.815 ^a	.663	.647	.49797

a. Predictors: (Constant), Keakraban_Hubungan, Manfaat_Hubungan, Kecenderungan_Hubungan

b. Dependent Variable: Perkongsian_Maklumat

ANOVA^a

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	29.816	3	9.939	40.080	.000 ^b
	Residual	15.126	61	.248		
	Total	44.942	64			

a. Dependent Variable: Perkongsian_Maklumat

b. Predictors: (Constant), Keakraban_Hubungan, Manfaat_Hubungan, Kecenderungan_Hubungan

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	95.0% Confidence Interval for B		Correlations			Collinearity Statistics	
	B	Std. Error	Beta			Lower Bound	Upper Bound	Zero-order	Partial	Partial	Tolerance	VIF
1 (Constant)	-.973	.561		-1.735	.088	-2.096	.149					

Manfaat_Hubungan	.084	.155	.053	.542	.590	-.226	.394	.547	.069	.040	.586	1.706
Kecenderungan_Hubungan	.260	.147	.239	1.778	.080	-.033	.553	.741	.222	.132	.304	3.289
Keakraban_Hubungan	.764	.177	.572	4.310	.000	.409	1.118	.800	.483	.320	.313	3.190

a. Dependent Variable: Perkongsian_Maklumat

Collinearity Diagnostics^a

Mod el	Dimensi on	Eigenval ue	Condi on Index	Variance Proportions			
				(Constan t)	Manfaat_Hubung an	Kecenderungan_Hubun gan	Keakraban_Hubun gan
1	1	3.971	1.000	.00	.00	.00	.00
	2	.019	14.345	.28	.02	.25	.02
	3	.006	26.070	.38	.93	.00	.16
	4	.004	30.238	.34	.04	.75	.82

a. Dependent Variable: Perkongsian_Maklumat

Residuals Statistics^a

	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation	N
Predicted Value	2.3931	5.5490	3.7108	.68255	65
Std. Predicted Value	-1.931	2.693	.000	1.000	65
Standard Error of Predicted Value	.070	.263	.117	.040	65
Adjusted Predicted Value	2.3461	5.6524	3.7029	.69618	65
Residual	-1.05598	1.21595	.00000	.48616	65
Std. Residual	-2.121	2.442	.000	.976	65
Stud. Residual	-2.196	2.474	.007	1.019	65
Deleted Residual	-1.13260	1.24810	.00790	.53081	65
Stud. Deleted Residual	-2.270	2.587	.014	1.038	65
Mahal. Distance	.271	16.869	2.954	2.958	65
Cook's Distance	.000	.421	.024	.059	65
Centered Leverage Value	.004	.264	.046	.046	65

a. Dependent Variable: Perkongsian_Maklumat

MH,KH,KA-- RP

Model Summary^b

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	.616 ^a	.380	.349	.79247

a. Predictors: (Constant), Keakraban_Hubungan, Manfaat_Hubungan, Kecenderungan_Hubungan

b. Dependent Variable: Risiko_Perhubungan

ANOVA^a

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	23.467	3	7.822	12.456	.000 ^b
	Residual	38.309	61	.628		
	Total	61.776	64			

a. Dependent Variable: Risiko_Perhubungan

b. Predictors: (Constant), Keakraban_Hubungan, Manfaat_Hubungan, Kecenderungan_Hubungan

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficient	t	Sig.	95.0% Confidence Interval for B		Correlations			Collinearity Statistics	
	B	Std. Error	Beta			Lower Bound	Upper Bound	Zero-order	Partial	Partial	Tolerance	VIF
1 (Constant)	7.072	.893		7.919	.000	5.286	8.858					
Manfaat_Hubungan	.321	.247	.172	1.303	.197	-.172	.815	-.287	.165	.131	.586	1.706
Kecenderungan_Hubungan	-.500	.233	-.393	2.147	.036	-.967	-.034	-.576	-.265	.216	.304	3.289

Keakraban_Hubungan	- .555	.282	- .354	1.968	.054	- 1.119	.009	- .572	- .244	- .198	.313	3.190
--------------------	--------	------	--------	-------	------	---------	------	--------	--------	--------	------	-------

a. Dependent Variable: Risiko_Perhubungan

Collinearity Diagnostics^a

Mod el	Dimensi on	Eigenvalue	Condition Index	Variance Proportions			
				(Constant)	Manfaat_Hubungan	Kecenderungan_Hubungan	Keakraban_Hubungan
1	1	3.971	1.000	.00	.00	.00	.00
	2	.019	14.345	.28	.02	.25	.02
	3	.006	26.070	.38	.93	.00	.16
	4	.004	30.238	.34	.04	.75	.82

a. Dependent Variable: Risiko_Perhubungan

Residuals Statistics^a

	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation	N
Predicted Value	2.5683	5.6324	4.1056	.60554	65
Std. Predicted Value	-2.539	2.521	.000	1.000	65
Standard Error of Predicted Value	.111	.419	.186	.063	65
Adjusted Predicted Value	2.6444	5.7962	4.1166	.62144	65
Residual	-2.99412	1.41918	.00000	.77368	65
Std. Residual	-3.778	1.791	.000	.976	65
Stud. Residual	-3.816	1.896	-.006	1.011	65
Deleted Residual	-3.05437	1.58998	-.01096	.83249	65
Stud. Deleted Residual	-4.338	1.938	-.018	1.052	65
Mahal. Distance	.271	16.869	2.954	2.958	65
Cook's Distance	.000	.318	.020	.046	65
Centered Leverage Value	.004	.264	.046	.046	65

a. Dependent Variable: Risiko_Perhubungan

KESAN MEDIASI RP (TUP—PM)

Model Summary^c

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Change Statistics				
					R Square Change	F Change	df1	df2	Sig. F Change
1	.791 ^a	.626	.620	.51687	.626	105.225	1	63	.000
2	.848 ^b	.719	.709	.45167	.093	20.502	1	62	.000

a. Predictors: (Constant), Tadbir_Urus_Perhubungan

b. Predictors: (Constant), Tadbir_Urus_Perhubungan, Risiko_Perhubungan

c. Dependent Variable: Perkongsian_Maklumat

ANOVA^a

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	28.112	1	28.112	105.225	.000 ^b
	Residual	16.831	63	.267		
	Total	44.942	64			
2	Regression	32.294	2	16.147	79.150	.000 ^c
	Residual	12.648	62	.204		
	Total	44.942	64			

a. Dependent Variable: Perkongsian_Maklumat

b. Predictors: (Constant), Tadbir_Urus_Perhubungan

c. Predictors: (Constant), Tadbir_Urus_Perhubungan, Risiko_Perhubungan

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients	Standardized Coefficients	t	Sig.	95.0% Confidence Interval for B	Correlations	Collinearity Statistics
-------	-----------------------------	---------------------------	---	------	---------------------------------	--------------	-------------------------

	B	Std. Error	Beta			Lower Bound	Upper Bound	Z-order	Partial	Part	Tolerance	VIF
1 (Constant)	-1.178	.481		-2.450	.017	-2.139	-.217					
Tadbir_Urus_Perhubungan	1.157	.113	.791	10.258	.000	.931	1.382	.791	.791	.791	1.000	1.000
2 (Constant)	1.362	.701		1.943	.057	-.039	2.764					
Tadbir_Urus_Perhubungan	.859	.118	.588	7.257	.000	.623	1.096	.791	.678	.489	.692	1.444
Risiko_Perhubungan	-.313	.069	-.367	-4.528	.000	-.451	-.175	.692	-.499	.305	.692	1.444

a. Dependent Variable: Perkongsian_Maklumat

Excluded Variables^a

Model	Beta In	t	Sig.	Partial Correlation	Collinearity Statistics		
					Tolerance	VIF	Minimum Tolerance
1 Risiko_Perhubungan	-.367 ^b	-4.528	.000	-.499	.692	1.444	.692

a. Dependent Variable: Perkongsian_Maklumat

b. Predictors in the Model: (Constant), Tadbir_Urus_Perhubungan

Collinearity Diagnostics^a

Model	Dimension	Eigenvalue	Condition Index	Variance Proportions		
				(Constant)	Tadbir_Urus_Perhubungan	Risiko_Perhubungan
1	1	1.991	1.000	.00	.00	
	2	.009	14.935	1.00	1.00	
2	1	2.941	1.000	.00	.00	.00
	2	.055	7.311	.00	.08	.41

3	.004	26.919	1.00	.92	.59
---	------	--------	------	-----	-----

a. Dependent Variable: Perkongsian_Maklumat

Residuals Statistics^a

	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation	N
Predicted Value	2.7917	5.4859	3.7108	.71035	65
Std. Predicted Value	-1.294	2.499	.000	1.000	65
Standard Error of Predicted Value	.057	.222	.091	.034	65
Adjusted Predicted Value	2.8006	5.4978	3.7129	.71804	65
Residual	-.83205	1.14735	.00000	.44456	65
Std. Residual	-1.842	2.540	.000	.984	65
Stud. Residual	-1.920	2.590	-.002	1.008	65
Deleted Residual	-.90377	1.19229	-.00209	.46721	65
Stud. Deleted Residual	-1.964	2.720	.003	1.028	65
Mahal. Distance	.036	14.517	1.969	2.633	65
Cook's Distance	.000	.227	.018	.036	65
Centered Leverage Value	.001	.227	.031	.041	65

a. Dependent Variable: Perkongsian_Maklumat

Pembolehubah	Bil. Item	Bil. Item yang dihapus	Cronbach's Alpha
Tadbir Urus Perhubungan (TU)			
Manfaat Hubungan	6	2	.811
Kecenderungan Hubungan	5	-	.900
Keakraban Hubungan	5	-	.922
Risiko Perhubungan (RP)			
Simetri Kuasa	5	2	.800
Konflik Tidak Berfungsi	5	-	.908
Kelakuan Oportunis	5	-	.941
Perkongsian Maklumat (PM)			
Kuantiti Maklumat	6	1	.929
Kualiti Maklumat	5	-	.963
Bilangan Item Asal			42
Bilangan Item Baru			37

Pembolehubah	Mean (M)	Std Deviation (SD)	N
Pembolehubah Bersandar			
Perkongsian Maklumat	3.74	.884	65
Kuantiti Maklumat	3.78	.944	65
Kualiti Maklumat	3.71	.889	65
Pembolehubah Bebas			
Tadbir Urus Perhubungan			
Manfaat Hubungan	4.41	.556	65
Kecenderungan Hubungan	3.99	.771	65
Keakraban Hubungan	4.29	.628	65
Pembolehubah Mediasi			
Risiko Perhubungan	4.11	.982	65